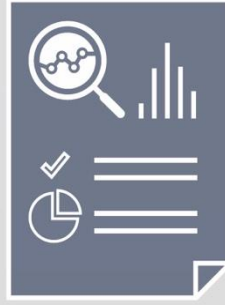

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2022

18 - 24 Nisan Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başdanışmanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
11-17 NİSAN 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
MÜJDELER ANINDA ZAM OLUP UÇTU!	9
HALK KAYBEDERKEN FAİZCİLER KAZANDI!	10
TÜRKİYE, AVRUPA'DA EN UCUZ İŞGÜCÜ ÜLKESİ, UCUZ EMEK CENNETİ HALİNE GELDİ!	10
KKM HESAPLARININ YABANCI ŞAHIS VE ŞİRKETLERE DE AÇILMASI TÜRKİYE'Yİ KARA LİSTEYE SÜRÜKLER!	11
TÜRKİYE'DE İKTİDAR ELİYLE "ŞEKER KRİZİ" YARATILDI!	12
YÜKSEK ENFLASYON VE HAYAT PAHALILIĞININ TEK SORUMLUSU 40 GÜNLÜK SAVAŞ DEĞİL 20 YILLIK İKTİDARDIR.	13
ENFLASYONDA YENİ ZİRVE	14
ADIM ADIM HİPERENFLASYONA GİDİYORUZ	16
ERDOĞAN'IN SEPETİ İKİYE KATLANDI	17
AK PARTİ İKTİDARINDAN MESKEN DOĞALGAZINA REKOR ZAM	18
DOĞALGAZ VE AKARYAKIT ZAMLARI DÜNYA ENERJİ FİYAT ARTIŞLARINDAN KAYNAKLANMIYOR	19
ELEKTRİK TARİFESİNDE DAĞITIM ŞİRKETLERİNE KIYAK	21
İHALE HERŞEYE RAĞMEN KARANLIĞA MAHKUM EDENLERE GİTTİ	21
VATANDAŞA ÖRTÜLÜ ZAM, ŞİRKETLERE KIYAK	22
MİLYONLARCA VATANDAŞIN ELEKTRİK VE DOĞALGAZ FATURASINI ÖDEYEMEDİĞİ İÇİN KESİLDİ	23
ÇOCUKLAR BİR DERİ BİR KEMİK KALDI	24
EMEKLİ İFTAR YAPAMADAN ORUÇ TUTACAK	25
İKTİDAR GENÇLERİN SORUNLARINDAN BİHABER!	26
KADININ 9 SAATLİK İKİNCİ MESAİSİ	27
EŞİTSİZLİK ZİRVEDE	28
EKONOMİK KRİZ, İCRA, İFLAS...	29
SEBZE ÜSSÜNDE BİLE FİYATLAR UÇTU	31
HALKIN YÜZDE 90'I KRİZLE BOĞUŞUYOR	32
KİRA ORTALAMASI ASGARİ ÜCRETİN ÜZERİNE ÇIKTI	33
MAHPUS ÜLKESİ...	33
AKP SATMAYA DOYMUYOR	35
'BEREKET'Lİ ZARAR	36
DEMİRYOLLARI BORÇ ÇIKMAZINDA	37
SOYLU'NUN ŞİRKETİ ATAKTA	37
PAZARLIK KILIFI	38
ÇAYKUR'A ZARAR, YÖNETİME MENFAAT	38
'ÇAY BARDAĞI' İÇİN 47 MİLYON HARCANDI 15 MİLYON TL DAHA LAZIM	39
ÇEŞME KANALI KAMU ZARARI VE İSRAFA YOL AÇABİLİR	40
344 MADEN SAHASI İÇİN DAHA İHALE AÇILDI	41
İKTİDAR YANGINI BÜYÜK RANTA ÇEVİRDİ	41
ÖVÜNDÜKLERİ YOLLAR PEŞ PEŞE ÇÖKÜYOR	42
KUR ZARARININ FATURASI BÜYÜYOR	43
BORÇ ŞAMPİYONU AKP'Lİ BELEDİYE	43
ADALET ARANIYOR!	44
İKTİDAR SPORU DA SİYASETİN KONTROLÜNE ALMAK İSTİYOR	45
DIŞ POLİTAKAMIZ VE ÜLKEMİZİN İTİBARI!	47
SARAY HEP SORUMLULUKTAN KAÇTI	50

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu unutulmamalıdır. Doğru da olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı, hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti içi sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkeleri kapsar olmasıdır. Aynı zamanda unutulmaması gereken bir diğer önemli hususta; söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiğidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir. Zira; Doğru, doğru yerde ve doğru zamanda doğrudur.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemi paylaşımın hedef kitlesi ve paylaşım yapılan mecraya göre belirlenmeli.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

11-17 NİSAN 2022 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

11 Nisan 1919'de **Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kuruldu.

*14 Nisan 2020 yılında siyasetçi, iş adamı, ilahiyatçı, yazar, eğitimci **BTP Genel Başkanı Haydar Baş hayatını kaybetti.**

***14-20 Nisan Şehitler Haftası**

***14 Nisan Dünya Töptancılar Günü**

***14 Nisan Tıbbi Mümessiller Günü**

***15 Nisan Dünya Sanat Günü**

***15-22 Nisan Turizm Haftası**

*16 Nisan 1948 tarihinde **Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü** kuruldu.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*16 Nisan 2017'de Türkiye'de yönetim biçimini, "**Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi**" olarak değiştirmek için **halk oylaması yapıldı**. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Türkiye'de 16 Nisan 2017 referandumuyla kabul edilen ve 9 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanan başkanlık tipi hükümet sistemidir. Bu sisteme geçişle beraber TBMM'nin yetkileri kısıtlanmış, cumhurbaşkanınının yetkileri artırılarak yürütme organının başı olmuştur.

*16 Nisan Dünya Ses Günü

*16 Nisan Biyologlar Günü

*17 Nisan Köy Enstitüleri Günü 17 Nisan 1940 tarihinde Türk Halkının eğitiminde büyük bir mihenk taşı olan ve Türkiye'de ilkökul öğretmeni yetiştirmek için hazırlanan Köy Enstitüleri Kanunu kabul edildi.

*17 Nisan 1993'de Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı **Turgut Özal kalp yetmezliği nedeniyle hayatını kaybetti**. Atatürk'ten sonra görev başında ölen ikinci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölümü nedeniyle ülke çapında 5 günlük yas ilan edildi. Yurtta ve temsilciliklerde bayraklar yarıya indirildi, maçlar iptal edildi ve radyo ve televizyonların program akışları değiştirildi.

*17 Nisan Dünya Hemofili Günü

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

• **Merkez Bankasının brüt rezervi 108 milyar dolara kadar düştü.** Tamamı borçlardan oluşan Merkez Bankasının brüt rezervin yüzde 57,8'ini swap borçları oluşturuyor. **Swap borçları hariç net rezervi ise 1,2 milyar dolar daha azalarak (eksi) -45,3 milyar dolardan (eksi) -46,5 milyar dolara indi.**

• **Türkiye'nin dış borç stoku** (kamu ve özel sektör toplamı) yılın son çeyreğinde önceki çeyreğe göre azalmakla birlikte 2020 yılına göre 8,2 milyar dolar artarak 441,1 milyar dolar düzeyine yükseldi. Dış borç stokunun milli gelire oranı yüzde 54,9'la yine çok borçluluk göstergelerinden biri olan yüzde 50'nin üzerinde kalmaya devam etti. Kısa vadeli dış borçların dış borç stoku içerisindeki payı yüzde 27,3'e kadar yükseldi.

• **Yabancı yatırımcılar**, 18-25 Mart haftasında da kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında Türkiye'deki hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini net 85 milyon dolar daha azalttılar. 1 Ocak – 25 Mart günleri arasında net olarak 2,4 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı sattılar.

• **Mevduatın** yüzde 10,1'i Hazine ve Merkez Bankasının, kur artışı kadar faiz garantisi verdiği kur korumalı mevduata sığındı. Dolarizasyon oranı tüm mevduatlar için yüzde 58,5, gerçek kişi mevduatlarında ise yüzde 64,1 oldu. KKM dahil dolarizasyon oranı yüzde 68,5'i buluyor.

• **Banka karları:** İktidarın, kur korumalı mevduat yöntemiyle Türkiye tarihinin en büyük sektörel desteğini verdiği bankacılık sektörünün bu yılın ilk iki aylık dönemindeki net karı geçen yıla göre yüzde 322,8 oranında artarak 39 milyar lirayı buldu.

• **Tüketici borçları:** Vatandaşların sadece bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları, 25 Mart itibarıyla 1 trilyon 62 milyar lira oldu.Varlık yönetim şirketlerine devredilenlerle birlikte takipteki borçlar ise 60 milyar lirayı buluyor

• **Tüketicilerin ödediği faiz:** Mevduat faizlerini düşük tutarak vatandaşların tasarruflarına daha az faiz veren bankalar, yüzde 30'a yakın oranlarda faiz uyguladıkları tüketici kredileri ve kredi kartlarından bu yılın ilk iki ayında toplam 28,1 milyar lira faiz geliri elde ettiler

• **Faiz oranları:** Rusya ve Ukrayna arasında İstanbul'da yapılan görüşmelerden yansıyan olumlu hava Türkiye'de de özellikle Hazine'nin iç borçlanma kağıtlarının faiz oranlarını aşağı inmesine yol açtı. Türkiye'nin risk primi de önceki haftaya göre azaldı.

• **İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı** son bir yılda 1 milyon 674 bin adet artarak 1 Nisan itibarıyla 23 milyon 511 bine çıktı.

• **Türk-İş'in yaptığı hesaplamaya göre açlık sınırı** martta bir önceki aya göre 375 lira artarak 4 bin 928 liraya çıktı, yoksulluk sınırı da 913 lira artarak 16 bin 562 liraya yükseldi.

• **Ekonomik güven endeksi** martta yüzde 2,5 oranında azalarak 95,7'ye kadar geriledi. (Endeks 100'ün altındayken güvensizliği gösteriyor) Dolayısıyla duyulan güvensizlik biraz daha derinleşti.

• **Türkiye'nin tarım ürünü yeterlilik oranları** 2020-2021 piyasa yılında önceki piyasa yılına göre az da olsa artmakla birlikte, birçok üründe kendine yetememe durumu devam etti.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

• **Otomobil ve beyaz eşya üretimi:** Hem otomobilde hem de beyaz eşyada, üretim, yurt içi satışlar, ihracat ve ithalat miktarları azaldı. Her iki üründe de üretimdeki azalmanın hem iç hem de dış talepteki daralmadan kaynaklandığı gözleniyor

DÖVİZ REZERVİ AZALIYOR

Merkez Bankasının brüt rezervi 108 milyar dolara kadar düştü. Tamamı borçlardan oluşan Merkez Bankasının brüt rezervin yüzde 57,8'ini swap borçları oluşturuyor. Swap borçları hariç net rezervi ise 1,2 milyar dolar daha azalarak (eksi) -45,3 milyar dolardan (eksi) -46,5 milyar dolara indi.

• **Kur korumalı mevduat için ödenen yüksek bedele rağmen Merkez Bankasının brüt rezervi azalmaya devam ederken, eksi net rezervi de -46,5 milyar dolara kadar düştü.**

• **Brüt Rezerv:** Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz); 18 -25 Mart günleri arasında 670 milyon dolar daha azalarak **108 milyar dolara kadar indi**. Brüt rezervde, geçen yılın sonuna göre ise 3,1 milyar dolar azalma yaşandı. 17 Aralıkta seviyesine göre ise 9 milyar dolar azaldı.

• Söz konusu haftada brüt **döviz varlığı 861 milyon dolar** artarak **65,6 milyar dolar** gerilerken, **altın varlıkları 191 milyon dolar** artarak **42,4 milyar dolar** yükseldi.

• Merkez Bankasının swap borçları dahil toplam döviz ve altın borçları 25 Mart'ta önceki haftaya göre 867 milyar dolar artarak 166,4 milyar dolara yükseldi.

• 62,5 milyar dolarda kalan swap borçları hariç net rezervi ise 1,2 milyar dolar daha azalarak (eksi) **-45,3 milyar dolardan (eksi) -46,5 milyar dolara indi**.

• Swap borçlarının brüt rezerv içerisindeki payı ise 25 Mart itibarıyla yüzde 57,8 olarak hesaplandı.

• Merkez Bankasının kısa vadeli yükümlülükleri ise 21 milyar doları Merkezi Yönetim Bütçesi ve Merkez Bankasının bir yıl içerisinde yapması gereken dış borç servisi, 62,6 milyar doları swap borcu ve 3,3 milyar doları bir yıl içinde yapılacak Hazine garantili dış borç servisi ve 49,7 milyar doları ise zorunlu karşılıklardan oluşuyor.

TÜRKİYE'NİN DIŞ BORÇ STOKU 441,1 MİLYAR DOLAR

• Türkiye'nin dış borç stoku yılın son çeyreğinde önceki çeyreğe göre azalmakla birlikte 2020 yılına göre 8,2 milyar dolar artarak 441,1 milyar dolar düzeyine yükseldi.

• Dış borç stokunun milli gelire oranı ise 2020 yılına göre 5,5 puan azalmakla birlikte yüzde 54,9'la yine çok borçluluk göstergelerinden biri olan yüzde 50'nin üzerinde kalmaya devam etti.

• 441,1 milyar dolarlık dış borcun, 179,8 milyar dolarlık kısmı kamu kesimine, 26,1 milyar dolarlık kısmı Merkez Bankasına ve 235,2 milyar dolarlık kısmı da özel sektöre ait bulunuyor. Merkez Bankasının dış borçlarının tamamı kısa vadeli, yani vadesi 12 aydan kısa.

• 2021 yılında Türkiye'nin dış borçlanma ihtiyacının büyük yükünün Merkez Bankasına kaldığı gözleniyor. Zira Merkez Bankasının dış borcu geçen yıl (ki tamamı kısa vadeli) 4,7 milyar dolar artarken, kamu sektörününki 1,4 milyar dolar, özel sektörün borcu ise 2,1 milyar dolar arttı.

• Dış borçların zirve yaptığı 2017 yılından sonra özel sektörün dış borcunun hızla azaldığı, kamu sektörü ve Merkez Bankasının dış borcunun ise hızla arttığı gözleniyor.

• Dış borç stoku açısından en olumsuz gelişme ise kısa vadeli dış borçların stok içerisindeki payının artması oldu. 2018 yılında yüzde 23,2 olan kısa vadeli dış borçların dış borç stoku içerisindeki payı yüzde 27,3'e kadar yükseldi.

• Tek adam rejimi döneminde artan riskler nedeniyle dış borçlanma maliyetleri de olanakları da artan Türkiye'de özel sektör dış borçlarını azaltırken kamu sektörünün, özellikle de Merkez Bankasının kısa vadeli dış borçlanmayla çarkları çevirmeye çalıştığı gözleniyor.

YABANCI YATIRIMCILARIN ÇIKIŞI SÜRÜYOR

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati'nin, Türkiye'deki "“Malınız, canınız, ırzınız, inancınız teminatımız altındadır” sözleriyle çağırdığı yabancı yatırımcıların Türkiye'den kaçışı sürüyor.

• Yabancı yatırımcılar, 18-25 Mart haftasında da kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında Türkiye'deki hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini net 85 milyon dolar daha azalttılar. 1 Ocak – 25 Mart günleri arasında net olarak 2,4 milyar dolarlık hisse senedi ve iç borçlanma kağıdı sattılar.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Yabancı bankaların Türkiye'deki swap pozisyonlarında 110 milyon dolarlık bir değişim yaşandı ve Türk bankalarına 2,2 milyar dolarlık swap borçlusu konumuna geldiler. **Yıl başından bu yana swap borçlanmaları nedeniyle Türkiye'den net çıkış 5,7 milyar doları buldu.**
- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku**, 31 Aralık- 25 Mart arasında, kur ve fiyat değişiminden **arındırılmamış** olarak 7,7 milyar dolar azalarak **47,1 milyar dolara** geriledi
- Yabancı yatırımcıların 25 Mart itibariyle Türkiye'deki portföylerinin 17,7 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 3,2 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 28,4 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından oluşuyor.

KREDİ VE MEVDUAT GELİŞMELERİ

Mevduatın yüzde 10,1'i Hazine ve Merkez Bankasının, kur artışı kadar faiz garantisi verdiği kur korumalı mevduata sığındı. Dolarizasyon oranı tüm mevduatlar için yüzde 58,5, gerçek kişi mevduatlarında ise yüzde 64,1 oldu. KKM dahil dolarizasyon oranı yüzde 68,5'i buluyor.

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, 53,6 milyar lira artarak 6 trilyon 40 milyar liraya yükseldi.
- Aynı günler arasında TL cinsinden mevduatlar, 11 milyar lira artarak 2,5 trilyon lira oldu.
- 1,4 milyar dolar artarak 239,3 milyar dolara yükselen döviz cinsinden mevduatların TL karşılığı ise kur artışının da etkisiyle 42,7 milyar lira artarak 3,5 trilyon lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payını gösteren dolarizasyon oranı **tüm mevduatlar** için 58,5'e çıktı.
- **Dolarizasyon oranı gerçek kişilere** ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 64,f oldu.
- *(Kur korumalı Türk lirası mevduat uygulaması kapsamında açılan mevduatların döviz kuruna endekli olması nedeniyle gerçek dolarizasyon oranının yüzde 68,6'ya ulaştığı söylenebilir.)*
- Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 18 - 25 Mart günleri arasında 136 milyon dolar azaldı ve 157,1 milyar dolar oldu. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatlarının TL karşılığı ise 12,3 milyar lira artarak 2,32 trilyon liraya çıktı.*
- 25 Mart 2022 tarihli verilere göre kur korumalı mevduat kapsamında açılan hesaplar bir önceki haftaya göre 39,2 milyar lira artarak 610 milyar lirayı çıktı. KKM'de ilk üç aylık vadeler söz konusu haftada dolmaya başlamıştı. Tasarruf sahiplerinin çoğunun faiz ve Devletin ödediği kur farklarını da ekleyerek vadelerini yeniledikleri izleniyor.
- *Bankalardaki mevduatın yüzde 10,1'i kur korumalı mevduat olarak Merkez Bankası ve Hazine'nin garantisine sığınmış bulunuyor. Bu mevduatlara verilen garantinin kamuya olan yükü mart ayında realize olmaya başladı. Martta vadesi dolanlar için Hazinesin Bütçeden 14 milyar liraya yakın, Merkez Bankasının da 3 milyar liraya yakın bir kur garantisi ödediği tahmin ediliyor.*
- *Şirketlerin vergi istisnası nedeniyle yoğun ilgi gösterdiği uygulamanın asıl büyük etkisinin ise ağustos ayı sonunda hissedilmesi bekleniyor.*

Krediler

Kredi stoku yıl başından bu yana yüzde 11,63 oranında arttı. Sadece ilk iki aylık enflasyonun yüzde 16,5 olduğu dikkate alındığında krediler reel olarak azalıyor.

- Bankaların verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* 18 – 25 Mart günleri arasında, 63 milyar lira artarak 5,5 trilyon liraya çıktı.
- TL krediler 40 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 22,7 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 674 milyon dolar artarak 155,8 milyar dolara çıktı.
- **Batık Krediler:** Bankaların zamanında tahsil edemediği için takibe aldıkları krediler ise 164,1 milyar liraya yükseldi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

KUR KORUMALI MEVDUATLA BESLENEN BANKALAR KAR REKORU KIRDI

- Bankaların kur riskini de Hazine'nin üstlenerek mevduat faizlerinin düşük tutulmasının iki aylık sonucu banka bilançolarına yansımaya başladı.
- İktidarın, kur korumalı mevduat yöntemiyle Türkiye tarihinin en büyük sektörel desteğini verdiği bankacılık sektörünün bu yılın ilk iki aylık dönemindeki net karı geçen yıla göre yüzde 322,8 oranında artarak 39 milyar lirayı buldu.
- Bu dönemde kamu bankalarının karı yüzde 540 oranında artarak 12 milyar liraya yükselirken, özel bankaların karı ise yüzde 267 oranında artarak 27 milyar lirayı buldu.
- Bankalar, yıllık enflasyonun yüzde 54,4'ü bulunduğu bir dönemde iktidarın desteğiyle vatandaşların tasarruflarını yüzde 14-17 gibi yıllık faizlerle toplayıp yüzde 30'a yakın faiz oranlarıyla kredi olarak ya da Hazine'ye borç vererek büyük karlar elde ediyorlar.

-KOBİLERİN BANKALARA BORCU

- KOBİ'lerin bankacılık sistemine olan kredi borçları şubatta bir önceki aya göre 32 milyar lira artarak 1 trilyon 174 milyar liraya kadar yükseldi. Bu tutarın 58,7 milyar lirası ise batık kredilerden oluşuyor.
- 287 bin KOBİ bankalara olan kredi borcunu zamanında ödeyemediği için takipte bulunuyor.

-TARIM SEKTÖRÜNÜN BANKALARA BORCU

- Tarım sektörünün bankacılık sistemine olan borçları ise şubatta 4,3 milyar lira daha artarak 177,3 milyar liraya yükseldi.
- Sektörün borçlarınının 132,4 milyar lira ile büyük bölümü kamu bankalarından kullandıkları kredilerden oluşuyor.
- Tarım sektörünün zamanında ödeyemediği için bankalar tarafından takibe alınan borçları ise 4,2 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

VATANDAŞ BANKALARA 1,1 TRİLYON LİRA BORÇLU

Vatandaşların sadece bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları, 18 Mart itibariyle 1 trilyon 51 milyar lira oldu. Varlık yönetim şirketlerine devredilenlerle birlikte takipteki borçlar ise 59 milyar lirayı buluyor.

- Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 25 Mart itibariyle 1 trilyon 62 milyar lira olarak belirlendi.
- Vatandaşların bu borcunun 832 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 231 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 5,7 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 6 milyar liralık artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 148 milyon lira daha artarak toplam 28 milyar lira düzeyine çıktı. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devrediyor olmaları bu rakamı olduğundan daha düşük gösteriyor.
- **Vatandaşların varlık yönetim şirketlerine 30,7 milyar, TOKİ'ye ise 27 milyar lira borcu bulunuyor.**
- **Toplam Borç:** Vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 121 milyar lira** düzeyinde seyrediyor.

TÜKETİCİLER BANKALARA İKİ AYDA 28 MİLYAR LİRA FAİZ ÖDEDİ

- Mevduat faizlerini düşük tutarak vatandaşların tasarruflarına daha az faiz veren bankalar, yüzde 30'a yakın oranlarda faiz uyguladıkları tüketici kredileri ve kredi kartlarından bu yılın ilk iki ayında toplam 28,1 milyar lira faiz geliri elde ettiler.
- Vatandaşların kredi kartı ve bireysel krediler için bankalara ödediği faiz geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 73,6 oranında arttı.
- Vatandaşların AKP döneminde bankalara kredi kartı borçları ve kullandıkları krediler nedeniyle ödediği faiz 753 milyar lirayı buldu.

Faiz Oranları

• Rusya ve Ukrayna arasında İstanbul'da yapılan görüşmelerden yansıyan olumlu hava Türkiye'de de özellikle Hazine'nin iç borçlanma kağıtlarının faiz oranlarını aşağı inmesine yol açtı. Türkiye'nin risk primi de önceki haftaya göre azaldı.

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

• 25 Mart itibarıyla bankaların **vadeli TL cinsinden mevduata** uyguladığı ortalama faiz oranı 18 Mart'a göre göre 0,19 puan artarak yüzde 15,60'a çıktı. Ancak kur korumalı mevduat nedeniyle bu oran gerçek durumu yansıtmıyor.

• Tüketici kredilerinin ortalama (ihtiyaç + taşıt + konut) faizi 0,73 puan azalarak yüzde 25,93'e indiği 25 Mart'ta ticari kredi faizleri ise 0,19 puan artarak yüzde 20,58'e çıktı. Bankalar tüketicilere ihtiyaç kredisini yüzde 28,54, taşıt kredisini yüzde 25,06, konut kredisini ise yüzde 18,13 yıllık faiz oranıyla kullandı.

Merkez Bankası Faizi

• Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın ağırlıklı ortalama faizi de 25 Martta yine yüzde 14 oldu.

İç Borçlanma Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**), 25 Martta yüzde 26,48'e yükselen 1 Nisan'da yüzde 24,95'e indi.
- Beş yıl vadelinin faizi 2,39 puan azalarak yüzde 26,14'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise 2,35 puan azalarak yüzde 25,25 oldu.
- Hazinesin dolar cinsinden 5 yıl vadeli Eurobondlarının yıllık faizi de yüzde 8,14'ten yüzde 7,74'e geriledi.

Risk Primi (CDS) Yükseliyor

• Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise 31 Mart itibarıyla **bir önceki haftaya göre** yüzde 6, oranında artarak 549,4'e indi. Türkiye Rusya'dan sonra en yüksek risk primine sahip ülke olmaya devam ediyor.

İCRADAKİ DERDEST DOSYA SAYISI YENİDEN 23,5 MİLYON

- Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak – 1 Nisan günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 2 milyon 657 bin yeni dosya geldi. 1 milyon 718 bin dosya ise sonuçlandırıldı.
- **Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 28,4 oranında arttı.**
- İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 674 bin adet artarak 1 Nisan itibarıyla 23 milyon 511 bine çıktı.

AÇLIK-YOKSULLUK SINIRI

- Türk-İş'in yaptığı hesaplama göre açlık sınırı martta bir önceki aya göre 375 lira artarak 4 bin 928 liraya çıktı, yoksulluk sınırı da 913 lira artarak 16 bin 562 liraya yükseldi.
- Buna göre 4 bin 253 lira olan asgari ücret dört kişilik bir ailenin sadece 26 günlük beslenmesine yetiyor.
- Birleşik Kamu İş Konfederasyonunun yaptığı hesaplama göre martta açlık sınırı 601 lira artarak 5 bin 738 liraya yükselirken, yoksulluk sınırı da bir 29 lira artarak 17 bin 349 liraya yükseldi.

EKONOMİYE GÜVEN AZALİYOR

- Ekonomik güven endeksi martta yüzde 2,5 oranında azalarak 95,7'ye kadar geriledi. (Endeks 100'ün altındayken güvensizliği gösteriyor) Dolayısıyla duyulan güvensizlik biraz daha derinleşti.
- Martta, tüketiciler dışındaki bütün sektörlerin ekonomiye olan güveni azaldı ya da güvensizliği arttı.
- Martta zaten güvensizlik sınırında bulunan tüketici güven endeksi önceki aya göre yüzde 1,78 oranında artarak 73,5'e yükselirken, reel kesim güveni yüzde 1,3 azalarak 108,52'ye, hizmet sektörü güveni yüzde 6,2 oranında azalarak 111,3'e, perakende sektörünün güven endeksi yüzde 3,2 azalarak 116'ya indi.
- İnşaat sektörü güven endeksi de yüzde 2,1 azalarak 81'e indi.

TARIMDA YETERLİLİK ORANLARI

- Türkiye'nin tarım ürünü yeterlilik oranları 2020-2021 piyasa yılında önceki piyasa yılına göre az da olsa artmakla birlikte, birçok üründe kendine yetememe durumu devam etti.
- TÜİK'in verilerine göre Türkiye'nin toplam tahıl üretimi, kendi ihtiyacının ancak yüzde 97,4'ünü karşıladı.
- TÜİK'e göre Türkiye'nin buğday üretimi kendi tüketiminin yüzde 102,3'üne çıktı. (Bu istatistiğe rağmen Türkiye yıllardır bayta Rusya ve Ukrayna olmak üzere dünyanın bir çok ülkesinden milyonlarca ton buğday ithal ediyor. Un, makarna ve bisküvi ihracatı için gerekli olduğu savunuluyor.)
- Türkiye arpa ihtiyacının ancak yüzde 97,1'ini, mısır ihtiyacının yüzde 84,9'unu, pirinç ihtiyacının yüzde 81,2'sini kendisi üretebiliyor.
- Kendine yeterlilik oranı patatesten yüzde 106,5, kuru fasulyede yüzde 92, kırmızı mercimekte yüzde 71,2, ayçiçeğinde yüzde 62,5, pamukta yüzde 103,7, soyada yüzde 5,4 olarak ölçülüyor.

EKONOMİDE KÜÇÜLME İŞARETLERİ: OTOMOTİV VE BEYAZ EŞYA ÜRETİMİ AZALİYOR

- Türkiye'nin otomobil üretimi bu yıl ocak-şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 20,1 oranında azalarak 109 bin 322'ye indi.
- Aynı dönemde beyaz eşya üretimi de yüzde 5,3 oranında azalarak 5 milyon 329 bin adete geriledi.
- Hem otomobilde hem de beyaz eşyada yurt içi satışlar, ihracat ve ithalat miktarları da azaldı. Her iki üründe de üretimdeki azalmanın hem iç hem de dış talepteki daralmadan kaynaklandığı gözleniyor.

MÜJDELER ANINDA ZAM OLUP UÇTU!

Nisan ayının ilk gününden itibaren peş peşe elektrik, doğalgaz, et, şeker, un zamları 'müjde' gibi yürürlüğe konuldu. Şubatta gıda maddelerinde KDV'yi yüzde 8'den 1'e düşürüp 7 puan indirim yapan iktidar, ardından ete-şekere-una bu indirimin 10 katına varan zamlar yaparak indirimi sıfırladı.

Yılbaşında meskenlerde kullanılan doğalgaza yüzde 25, elektriğe yüzde 50-yüzde 127 arasında zam yapan iktidar üç ay sonra konutlarda kullanılan doğalgaza yüzde 35 zam daha yaptı. 1 Nisan'dan itibaren uygulamaya giren zamlarla meskenlerin dışında sanayide ve elektrik üretiminde kullanılan doğalgaz fiyatına da yüzde 44,30 ile yüzde 50 oranında zam yapıldı.

✓ Elektrik üretiminde ve sanayide kullanılan doğalgaza yapılan bu zamlar bir süre sonra elektrik fiyatlarının ve sanayide yapılan üretimin de zamlanması, fiyat artışlarıyla enflasyonun daha da yükselmesi demek.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, enflasyon ve hayat pahalılığının 'geçici' olduğunu, kimseyi enflasyona ezdirmeyeceklerini belirterek herkesten sabretmesini istiyor. Ramazan'da vatandaşa ucuz et, kıyım, kuşbaşı yedirmek için Tarım ve Orman Bakanına talimat verdiğini söylerken, iktidarın emrindeki ESK bir hafta içinde kıyım ve kuşbaşı et fiyatlarına önce yüzde 48, ardından yüzde 10 zam yaptı.

Şeker marketlerde, bakkallarda karaborsaya düşerken, Cumhurbaşkanı Erdoğan iktidar emrindeki Türk Şeker'in ucuz şeker teminiyle piyasada fiyatları dengelediğini söylemesinin üzerinden 24 saat geçmeden Türk Şeker fiyatlarına yüzde 31 zam yapıldı.

Ramazan pidesi pek çok ilde 7,5-10 TL'den satılıyor. TMO'nun un fiyatlarına yüzde 22 zam yapmasıyla birlikte yakında un, ekmeğe, makarna başta olmak üzere tüm unlu gıdaların, mamullerin fiyatlarında yeni artışlar olacak. Şubat ayında et, süt, yumurta, un vb. temel gıda maddelerinde KDV oranını yüzde 8'den yüzde 1'e düşürdüler.

Ardından KDV indirimleri etiketlere yansımazsa ağır para cezaları kesme tehdidinde bulundular. Ancak zaten pek çok gıda maddesinin fiyatı aylardır çok yüksek oranlarda zamlanmış için bu KDV indirimlerinin hiçbir etkisi olmadığı gibi **şubat ayında yıllık enflasyon yüzde 54,4'e yükseldi!**

KDV indirimi yaptıktan sonra ete bir haftada toplam yüzde 58, şekere yüzde 31, unlu-ekmeklik buğdaya yüzde 22 zam yapan iktidarın kendisi. **Önce temel gıdada KDV'yi 7 puan indirip ardından 10 katına varan zam yapmak; iş bilmezlik, çaresizlik ve halkla alay etmektir.**

HALK KAYBEDERKEN FAİZCİLER KAZANDI!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın nas ve inatla "faiz indirimi" kararı sayesinde bankalar faiz kârlarını iki ayda yüzde 323 artırdı. 2021'in Ocak-Şubat döneminde 9,2 milyar TL olan kârları bu yılın aynı döneminde 38,9 milyar TL'ye yükseldi. Merkez Bankası'nın yüzde 14 faizle fonladığı bankalar bu kaynağı iki kata varan faizlerle kullandırarak rekor kâr elde etmeye devam ediyor.

2021'in ocak ve şubat aylarında yüzde 17 olan, mart ayında yüzde 19'a yükseltilecek Merkez Bankası politika faizinin eylül ayından itibaren Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın siyasi talimatı, nas söylemi ve ekonomik gerçeklerden kopuk politikalarla yüzde 14'e kadar indirildi. Merkez Bankası'nın bağımsızlığı yok edildiği gibi, ortada bir para politikası da kalmadı. Merkez Bankası yasaının öngördüğü öncelikle fiyat istikrarının sağlanması ve enflasyonla mücadele görevi terk edildi. Merkez Bankası-Para Politikası Kurulu (PPK) Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'Faiz sebep, enflasyon neticedir' tezine gerekçe üretmekle görevli bir konuma getirilerek, bu tez doğrultusunda metinler yazarak açıklayan bir kukla kurula dönüştürüldü.

20 yıl önce 3Y (Yasaklar-Yoksulluk-Yolsuzlukla mücadele) vaadiyle iktidar olan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AK Parti gelinen aşamada ülke ekonomisini 4Y (Yüksek enflasyon-kur-faiz-risk) yanlıyla batma noktasına sürükledi.

Enflasyon yükselirken, ekonominin bilimsel gerçeklerini göz ardı ederek faizi zorla indirmenin sonucunda tam aksine;

✓ **Yüksek Enflasyon:** 2021 Eylül ayında yüzde 19 olan yıllık enflasyon şubatta yüzde 54,4'e yükselirken, muhtemelen 4 Nisan'da açıklanacak mart ayı verisiyle yüzde 60'a yükselecek.

✓ **Yüksek Kur:** Dolar/TL 8'den 14,50'ye yükseldi.

✓ **Yüksek Faiz:** Hazinesin yurt içi borçlanma faizi yüzde 26'ya yurt dışı borçlanmasında dolar faizi yüzde 8,6'ya yükseldi.

✓ **Yüksek Risk:** Türkiye'nin risk primi (CDS) eylül ayındaki 350 puan seviyesinden şu anda 620'ye yükseldi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) şubat ayı bankacılık sektörü rakamları, bankaların kârının bu yılın ilk iki ayında geçen yılın aynı döneminde göre yüzde 323 arttığını gösteriyor. Geçen yılın ocak-şubat döneminde bankacılık sektörünün kâr toplamı iki ayda 9 milyar 223 milyon TL iken bu yıl 38 milyar 999 milyon TL'ye yükseldi.

✓ Bir yandan faize karşı olduğunu söyleyerek Merkez Bankası politika faizini yüzde 19'dan yüzde 14'e düşüren Cumhurbaşkanı Erdoğan diğer yandan bankaların faiz gelirleriyle kârlarının yüzde 323 artmasına olanak sağlayarak, bankacılık sektörüne faiz kazancı akıtıyor.

Merkez Bankası'nın yüzde 14 faizle fonladığı bankacılık sektörü bu kaynakları yüzde 26 faizle hazineye borç vererek, yüzde 26-30 faizle ticari kredi olarak kullandırarak Cumhurbaşkanı Erdoğan sayesinde bugüne kadar görmediği faiz kazançları elde ediyor. BDDK rakamlarına da yansıyan bu veriler Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın faiz tezinin ve Merkez Bankası'na uygulattığı faiz politikasının kime hizmet ettiğini somut şekilde ortaya koyuyor.

Bu politikanın sürdürülmesi ve Merkez Bankası'nın bankacılık sektörünü resmi enflasyonun dörtte bir düzeyinde bir faizle fonlamaya devam etmesi durumunda 2022 sonunda bankacılık sektörünün kârının tüm zamanların en yüksek düzeyine ulaşması, **Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırmaya sürpriz olmayacaktır!**

TÜRKİYE, AVRUPA'DA EN UCUZ İŞGÜCÜ ÜLKESİ, UCUZ EMEK CENNETİ HALİNE GELDİ!

Türkiye, saatlik 3,7 Euro ile Avrupa'da en ucuz işgücü ülkesi, ucuz emek cenneti haline geldi. Asgari ücrette yüzde 50 zam yapmakla övünen iktidarın uyguladığı yeni ekonomik modeli neden ilk başta 'Çin Modeli' olarak adlandırdığı ve tepkiler üzerine Türkiye modeline döndüğü böylece daha iyi anlaşılıyor. Eurostat tarafından açıklanan karşılaştırmalı işgücü maliyetlerine ilişkin son rakamlar, "en ucuz" işgücünün Türkiye'de olduğunu gösteriyor!

Eurostat'ın 2020 verileri AB ülkelerinde saatlik ortalama işgücü maliyeti 28,6 Euro olurken, Türkiye'de AB ortalamasının yedide biri düzeyinde ve saatlik 3,7 Euro. 2016'da Türkiye, 6,6 puroluk saatlik ücret ile yine sonlarda yer almasına karşılık aradan geçen dört yılda daha da geriye gitmiş, yüzde 50'ye yaklaşan bir düşüşle saatlik işgücü maliyeti 3,7 Euro'ya inmiş! Eurostat'ın hesaplamasında TÜİK'in 2020 yılı saatlik işgücü maliyeti 29,8 TL idi. Merkez Bankası'nın 2020 yılı ortalama Euro kuru 8,03 TL idi. Euro bazında 3,7'ye inen saatlik işgücü

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

maliyeti AB ortalamasının ve AB üyesi olmayan Sırbistan gibi ülkelerin bile yarısı düzeyinde. Türkiye, AB üyesi ve üye olmayan 30 Avrupa ülkesi sıralamasında en sonda yer alırken; Sırbistan 6,2, Bulgaristan 6,5 ve Romanya 8,2 Euro ile Türkiye'nin üzerinde. Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nde saatlik işgücü maliyeti 17,3 Euro ile Türkiye'nin yaklaşık 5 katı.

Eurostat 2020 yılı işgücü maliyeti sıralamasının en başında saatlik 47,3 Euro ücret ile Norveç yer alıyor. Bazı AB üyesi ülkelerde ise saatlik işgücü maliyet ücretleri; Belçika'da 41,1 Euro, Hollanda'da 37,4 Euro, Fransa'da 37,4 Euro, Almanya'da 36,7 Euro, Yunanistan'da 16,9 Euro, Hırvatistan'da 10,8 Euro ve Macaristan'da 9,9 Euro. TÜİK ve Eurostat verileriyle 2016-2020 arasında Türkiye'de saatlik işgücü maliyeti TL olarak yüzde 35 artmasına karşılık Euro olarak yüzde 44 gerilemiş.

Kurlardaki oynaklık ve TL'deki olağanüstü değer kaybı nedeniyle Eurostat'ın 2021 işgücü maliyet sıralamasında Türkiye yer almıyor. AB ortalaması 2021'de 29,1 Euro olurken, saat başı 51,1 Euro ile Norveç yine ilk sırada.

İktidar asgari ücreti yüzde 50 zamlı 4250 TL'ye çıkartmakla övünürken daha üç ayda yüzde 54,4'e ulaşan enflasyon karşısında hızla eriyen yeni asgari ücretin geldiği nokta ortada. Bir hafta önce asgari ücreti yeniden ele alacaklarını işçiyi, çalışanları enflasyona ezdirmeyeceklerini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, bir haftada 180 derecelik dönüşle 'yapmayacağı veya yapamayacağı şeyler söyleyerek halkı aldatmanın doğru olmadığını' asgari ücretin yılsonunda komisyonunda tespit edileceğini söyledi.

✓ Hem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı hem de Cumhurbaşkanı Erdoğan bahane olarak yasayı gerekçe gösteriyorlar. Oysa bir gecede istedikleri yasa değişikliklerini torba yasayla TBMM'den geçirme imkanına sahipler.

Gerek TÜİK'in gerekse Eurostat'ın rakamları iktidarın ekonomik modelinin yegâne amacının ve hedefinin **çalışanları kölelik ücretlerine razı etmek olduğunu** apaçık ortaya koyuyor.

AK Parti'nin iktidara geldiği 2002 yılında ağır ekonomik krize rağmen Türkiye'de kişi başına düşen milli gelir 3688 dolar ile 1,4 milyar nüfuslu ucuz işgücü avantajını kullanan Çin'in 1149 dolarlık kişi başı milli gelirinin üç katından fazlaydı.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilen 2018 yılından bu yana her alanda olduğu gibi ekonomide de hızla gerileyen Türkiye, Çin'in de gerisinde kaldı. 2020 yılında Çin kişi başı milli gelirini 10 bin 500 dolara yükseltirken, Türkiye 8538 dolar düzeyinde kaldı. Bu rakamlar AK Parti iktidarlarıyla Türkiye'de işgücünün Çin'den de ucuz hale getirildiğini ve hızla yoksullaşıldığını gösteriyor.

TÜİK'in açıkladığı büyüme ve GSYH verileri de milli gelirden ücretlilerin-çalışanların payının kesintisiz şekilde azaldığını sergileyerek Eurostat'ın verilerini teyit ediyor. Ücretlilerin milli gelirden aldığı pay 2019 yılında yüzde 31,4 iken, 2020 yılında yüzde 29,4'e 2021'de ise yüzde 27'ye gerileyerek işgücünün yoksullaştığını, refahtan aldığı payın azaldığını ortaya koyuyor.

KKM HESAPLARININ YABANCI ŞAHIS VE ŞİRKETLERE DE AÇILMASI TÜRKİYE'Yİ KARA LİSTEYE SÜRÜKLER!

Kur Korumalı Vadeli TL Mevduat (KKM) hesaplarında 25 Mart itibarıyla toplam tutar 610 milyar liraya ulaştı. Yapılan son tebliğ değişikliğiyle, yurt dışı yerleşik yabancı kişiler ve yabancı şirketlere de KKM sistemine katılma olanağı getirildi. Bu çerçevede Rus oligarkların Türkiye'ye yöneldikleri bilinmektedir. Ancak OECD Mali Eylem Gücü'nün (FATF) gri listesine alınan Türkiye açısından hazine güvencesiyle yaptırımları delme girişimi çok yüksek bedellere yol açabilir!

KKM uygulamasının kapsamını ilk günden itibaren sürekli genişleten iktidar 24 Mart'ta yaptığı son tebliğ değişikliğiyle, yabancı kişilere ve yabancı şirketlere de halkın vergileriyle hazine ve Merkez Bankası güvencesi, kazanç garantisi vermeye yöneldi. Yurtdışı yerleşik gerçek ve tüzel kişilere sağlanan bu fırsat ve olanağın hedefi, iktidar tarafından doğrudan ifade edilmese de **yüz milyarlarca dolarlık servete sahip Rus oligarklar!**

ABD ve AB'nin yaptırım kararı aldığı, bir kısmının yatlarına, uçaklarına el konulan, bazılarının ABD ve Avrupa Bankalarındaki hesapları bloke edilen Rus iş adamlarının arayış içinde oldukları biliniyor. Bu oligarklar arasında en tanınmışlardan birisi milyarlarca dolar değerindeki yatlarını İngiltere ve Avrupa limanlarından Türkiye karasularına getirerek Bodrum ve Marmaris'te demirledi. İstanbul'daki Rusya-Ukrayna müzakerelerine de gayri resmi olarak Rus heyetiyle birlikte katılan, Putin'e çok yakın olduğu belirtilen bu kişinin servetini Türkiye'ye transfer edeceği, Türkiye'de yatırımlara girişeceği iktidara yakın medyada yer alıyor. Diğer Rus oligarkların da İstanbul ve Türkiye'ye yöneldikleri kaydediliyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye her ne kadar AB ve ABD'nin Rusya'ya karşı aldığı yaptırım kararlarını uygulamayacağını ilan etse de özellikle kara para ve kayıt dışı varlıkları iddiasıyla yaptırım listesine alınan oligarklarla ilgili süreçte bu kez Türkiye'ye karşı yaptırımlar söz konusu olabilir.

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu Rus oligarkların Türkiye'ye gelebileceklerini yasalara uygun davranmaları koşuluyla her Rus vatandaşının Türkiye'de olabileceğini belirtiyor. Anlaşılan Merkez Bankası KKM tebliğinde yapılan son düzenleme bu olasılığa karşı yasal bir kılıf oluşturmayı amaçlıyor. Kendilerinin ve şirketlerinin dövizlerini, altın vb. kıymetli maden hesaplarıyla varlıklarını Türk bankalarına taşımaları halinde faiz ve kur farkı getirisinin garanti edilmesi kanımca sadece işin görünen yüzü. İktidar, 130-150 milyar dolar arasında servetlerinin olduğu kaydedilen bu kişilerin ve sahip oldukları şirketlerin bu dövizleri Türkiye'ye park etmesini sağlamak amacıyla hazine ve Merkez Bankası güvencesi sunuyor. Son resmi rakamlara göre 25 Mart itibarıyla 610 milyar TL olduğu açıklanan KKM hesaplarındaki tutar için uygulamanın başladığı 21 Aralık'tan bu yana ilk üç aylık vadeler doldu.

KKM'nin ilk başladığı günde 11,60 TL olan dolar kurunun ilk üç aylık vade bitiminde 14,50-14,80 TL olduğu göz önünde tutularak yapılan hesaplamalarda hesap sahiplerine üç aylık dönemde yapılan kur farkı ödemesinin tutarı 14 milyar TL olarak hesaplanıyor. Hazinesinin sadece üç aylık dönemde ödemek zorunda kaldığı bu tutarın, kurların hareketlenmesi durumunda daha da artacağı açık. Bu hesaplara ödenen faiz ve kur farkından stopaj vergisi kesilmeyeceği yürürlüğe konulan tebliğde yer alıyor. Bankada hesabı, parası, döviz olmayan milyonlarca kişinin ödediği vergilerle Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın sayısını 1 milyon olarak açıkladığı KKM hesap sahiplerinin kazançları garantili şekilde ödendiği gibi kendilerinden bir kuruş vergi dahi alınmıyor. Böylesine adaletsiz ve hukuksuz bir sistemle rezerv toparlamayı amaçlayan iktidar, şimdi bu adaletsizliği yabancıları da kapsayacak şekilde genişleterek, 85 milyon için harcanması gereken kaynakları yabancı ülke vatandaşlarının hesaplarına akıtıyor.

Yapılan tüm uyarılara, kara para, kayıt dışı ve kaynağı belirsiz servetlerle mücadele konusunda taahhüt edilen yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi çağrılarına rağmen bunları yerine getirmediği için OECD Mali Eylem Gücü (FATF) tarafından 'Gri Liste'ye alınan Türkiye'nin KKM hesaplarının kapsamını yabancı şahıs ve şirketler için genişletmesi, bu kez İran ve Kuzey Kore gibi 'Kara Listeye' alınma ihtimalini gündeme getirecektir.

TÜRKİYE'DE İKTİDAR ELİYLE "ŞEKER KRİZİ" YARATILDI!

Şeker fabrikalarının peş peşe özelleştirilmesi, şeker pancarı üretimine kota getirilerek üreticinin mağdur edilip üretimden koparılması, pancar üretimini gerilettiler. Yıllarca kırmızı et ve canlı hayvan ithaliyle yerli besiciyi tükenme noktasına getiren iktidarın uyguladığı politikalar; pek çok üründe dışa bağımlılığın, kendine yetersizliğin ve şimdi de kıtlığın zeminini hazırladı!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şeker fiyatları ile ilgili yaptığı açıklamalar aynı gün Türkşeker'in yaptığı yüzde 31 zam ile boşlukta kalınca medyaya servis edilen konuşmanın şekerle ilgili bölümü sansürlendi. Bir dönem üretim fazlası olan şekerde iktidarın uyguladığı özelleştirme politikaları, şeker fabrikalarının peş peşe satılarak elden çıkartılması ve şeker piyasasının kontrolünün kaybedilmesinin yanı sıra şeker pancarı üretimine kota getirilerek kısıtlamaya gidilmesi ülkeyi bu noktaya getirdi. Şeker pancarında yıllardır başarıyla uygulanan üretim planlaması ve tüketime göre üretimin, ürün fiyatının ayarlanması sistemi terk edilerek üretici özelleştirilen fabrikalarla sözleşmeli üreticiliğe ve özel sektörün fırsatçı kâr hırsına kurban edildi. **Nişasta bazlı şeker üretimiyle** halk sağlığı hiçe sayılarak GDO'lu kanserojen ürünler şeker piyasasında hâkim konuma getirilirken, bu ürünlerin ithaliyle de yerli üretici üretimden kopartılarak küstürüldü.

Türkiye şeker pancarı üretiminde dünyada beşinci sırada iken şimdi çok gerilere gittiği yetmezmiş gibi şeker üretiminde 13'üncülüğe geriledi. Türkiye şeker pancarı ve şekeri üretiminde diğer hiçbir üründe olmadığı kadar yüzde 100 kendi kendine yeterli konumda iken 2018'de başlatılan özelleştirmeler, pancar kotaları, sözleşmeli üretici modeliyle pancar üretimi üç yılda yüzde 20'nin üzerinde geriledi.

Türkiye Şeker Fabrikaları (Türkşeker) 35 fabrikaya sahip iken özelleştirmeler sonrasında fabrika sayısı 15'e, piyasadaki payı yüzde 35'e geriledi. Türkşeker'in düşük fiyatla sattığı şekerle rağmen piyasanın yüzde 65'i özel sektörün kontrolüne geçtiği için düzenleyici fonksiyonunu kaybetti. Son dört-beş yılda Türkşeker'in görev zararı katlanarak artarken, özel sektöre satılan fabrikalar fahiş fiyatlarla ve zamlarla kârlarını katladılar.

✓ Türkşeker uygulanan bu yanlış politikalarla ve özelleştirmeler sonrası 2019'da 969 milyon, 2020'de 970 milyon lira zarar etti. Muhtemelen 2021 bilançosu açıklandığında 1 milyar liranın oldukça üzerinde bir zarar açıklayacak.

Türkiye'de şeker üretimi yapan kamu ve özel sektöre ait 33 şeker fabrikası olmasına karşılık uygulanan kota politikaları, şeker pancarı üretiminin kısıtlanması nedeniyle fabrikalar işleyecek pancar bulmakta zorlanıyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2020 yılında 23 milyon ton olan şeker pancarı üretimi bu politikalarla üreticinin üretimden uzaklaşması sonrasında 2021 yılında 3 milyon ton azalarak 18 milyon tona indi. Üretimdeki düşüş yüzde 20,7'ye ulaştı.

✓ Şeker pancarında yeni hasadın eylül ayında yapılacağı göz önünde tutulduğunda, önümüzdeki 6 ay boyunca şekerde sıkıntının ve yoklukların süreceğini, ürün kıtlığı nedeniyle fiyatların sıkça zamlanacağını, şekerin iyice pahalılaşacağını öngörmekteyim.

Milyonlarca tonluk üretim açığının ithalatla kapatılması ise daha yüksek fiyat daha yüksek zam demek. Kurlardaki artışın yanı sıra küresel üretimdeki gerileme ve üretici ülkelerin şeker ihracatına getirdiği kısıtlamalar sonrasında Londra emtia borsasında şeker fiyatları hızla yükseldi. Ton başına 500 doların üzerine çıktı.

Türkiye'de şeker ya da şeker pancarı sorunu yok. Üretim ve fiyat sorunu var. Üreticiyi sözleşmeli olarak düşük fiyatla kendisine mecbur eden özel fabrikalar hem pancar üreticisini mağdur etti ve düşük fiyatlarla ezdi hem de bugünkü üretim yetersizliğini, üreticiyi üretimden küstürmenin yolunu açtı.

✓ İktidarın pek çok üründe, buğdayda, hububatta, bakliyatda, otta, yemde, samanda sergilediği beceriksiz tarım ve hayvancılık politikalarının en somut ve zirvedeki örneği şeker oldu.

Türkiye'nin dünyanın sayılı üreticileri arasında yer aldığı şeker pancarında üretim yetersizliği ve milyonlarca ton üretim açığıyla karşı karşıya kalmasının, şeker kıtlığı yaşamasının tek sorumlusu iktidarın yanlış, plansız, öngörüsüz hesapsız üretim, fiyat, özelleştirme politikalarıdır.

Şeker ve şeker pancarı konusunda da bir kez daha görüldü ki en başta korunması, desteklenmesi gereken üreticidir. Üretici üretmeyince, küstürülünce, alın terinin karşılığı verilmeyince milyonlarca ton kapasiteli şeker fabrikaları işleyecek ürün, pancar bulamıyor. Yine bir kez daha görüldü ki, üreticiye verilecek fiyat, ürün hasadından sonra değil, ürün ekilmeden önce açıklanmalı ve ödenmelidir.

YÜKSEK ENFLASYON VE HAYAT PAHALILIĞININ TEK SORUMLUSU 40 GÜNLÜK SAVAŞ DEĞİL 20 YILLIK İKTİDARDIR.

İktidar, yüksek enflasyon ve zamların Rusya-Ukrayna savaşından, dünyada petrol ve doğalgaz fiyatlarının artmasından kaynaklandığını öne sürerek akaryakıtta artık gündelik yapılan artışların gerekçesini buna dayandırıyor. Oysa yegâne sorun, uygulanan para, kur, faiz politikalarının yanlışlığı sonucunda, TL'nin değer kaybıdır! İktidar, Türk lirasını pula çeviren yanlış ekonomi politikalarının suçunu kimseye atmasın!

Uygulanan yanlış ve sürdürülemez ekonomi politikaları, en büyük hasarı TL'ye ve halkın alım gücüne verdi. İktidarın düşük faiz ısrarıyla başlatılan para, döviz, faiz, kur politikaları lirayı aşırı devalüe ederken alım gücünü yok ettiği için enflasyon ve pahalılığın da temel etkeni oldu.

✓ Cumhurbaşkanı Erdoğan 1915 Çanakkale Köprüsü'nde 15 Euro + KDV olarak açıklanan geçiş ücretini indirimli olarak 200 'liracık' şeklinde ifade ederken, Türkiye'de halen tedavüldeki en büyük banknotun 200 TL olduğunu unutmuş görünüyor.

Şubat ayında dış ticaret açığının yüzde 135 artmasının gerisinde de aynı yanlışlar var. Son dönemde elektrik, doğalgaz başta olmak üzere akaryakıt fiyatlarında artık 24 saatte bir yapılan zamların nedeninin Rusya-Ukrayna savaşı olduğu söylemine sarılan Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidar sözcüleri burada da halka yalan söylüyorlar.

Savaş nedeniyle küresel petrol ve doğalgaz fiyatları, enerji fiyatları arttı ancak Türkiye'deki artış diğer ülkelerdeki artışın kat kat üzerinde. Cumhurbaşkanı Erdoğan akaryakıt zamlarının zorunlu olarak yapıldığını, tüm dünyada tablonun böyle olduğunu öne sürüyor.

Oysa gerçek tamamıyla farklı.

✓ Pek çok ürünün, mal ve hizmetin fiyatının fahiş şekilde sürekli artmasının ve bunun da enflasyonu yukarı çekmesinin ardında TL'yi devalüe eden yanlış ve öngörüsüz para politikaları yatıyor.

Özellikle son beş yılda petrol fiyatları varil başına ortalama 50 dolara kadar gerilerken, COVID19 salgını sonrasında tüm dünyadaki kapanmalar, üretime ara vermeler ve enerji talebinin sert gerilemesi sonucunda petrolün varili 20 dolara kadar indi.

✓ Buna rağmen Türkiye'de eşel-mobil korumalı benzin fiyatı litre başına 7 TL idi.

İktidara geldikten sonra 2008 yılına kadar Güçlendirilmiş Ekonomiye Geçiş Programı'nı uygulamayı sürdüren, doğru politikalarla enflasyon ve kurları kontrol altında tutan, TL'den altı sıfır atılarak neredeyse bir doların bir TL

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

seviyesine gelmesiyle güçlü ve değerli TL politikasının nemasından yararlanan iktidar, **bu sayede 2008'deki küresel finansal krizi de hasarsız şekilde atlattı.**

✓ 2008 krizinin etkisiyle petrolün varili 165 dolara yükselmesine karşılık Türkiye'de benzinin litresi 3 TL idi. O dönemde Başbakan olan Cumhurbaşkanı Erdoğan krizin Türkiye'yi teğet geçtiğini söylüyordu.

Şu anda ise Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle bir ara 120 dolara kadar çıkan petrolün varili, İstanbul-Dolmabahçe'de geçen hafta yapılan müzakerelerden yansıyan olumlu havayla 110 dolara geriledi. Ancak buna rağmen gün aşırı akaryakıt zamlanıyor ve benzinin litresi 19,70 liraya, mazotun litresi 23,60 liraya çıktı.

AK Parti ve Erdoğan 2002 yılında iktidara geldiklerinde benzinin litresi 1,48 TL idi.

✓ **Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 'liracık' dediği 200 TL ile o tarihte 135 litre benzin alınabiliyordu.**

✓ Bugün ise Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın savaşı bahane gösterdiği akaryakıt zamları sonrasında litresi 23,60 TL olan benzinden, **200 TL ile sadece 8,5 litre benzin alınabiliyor!**

Petrolün varili 165 dolar iken 3 lira olan benzinin litre fiyatı, şu anda varili 110 dolar olan petrol bahanesiyle zamlanan 23,60 liralık benzin fiyatının sekizde biriydi. Dış güçler, dış etkenler, küresel fiyat artışlarının da ötesinde bugünkü yüksek enflasyon, değersiz TL, uzayan ucuz ekmek, et kuyruklarının **tek sorumlusu tek adam iktidarı ve milli paramızın değerini, alım gücünü, itibarını sıfırlayan ekonomi zihniyetidir!**

ENFLASYONDA YENİ ZİRVE

TÜİK'e göre yıllık enflasyon yüzde 61,14!

TÜİK'in açıkladığı verilere göre enflasyon mart ayında aylık yüzde 5,46'lık artışla yıllık yüzde 61,14'e ulaştı. Yıllık üretici fiyat endeksi ise yüzde 114,97 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) mart ayı enflasyon verilerini açıkladı. Verilere göre mart ayında yıllık tüketici enflasyonu yüzde 61,14 olarak gerçekleşti. Enflasyonda aylık bazda artış yüzde 5,46 oldu.

Resmi verilere göre enflasyonda mart ayında bir önceki aya göre yüzde 5,46, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 22,81, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 61,14 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 29,88 artış gerçekleşti.

Üretici Enflasyonu 114,97 Seviyesinde

Mart ayında çekirdek enflasyonda da artış devam etti. Buna göre çekirdek enflasyon yüzde 48,39 olarak kaydedildi. Yıllık üretici enflasyonu şubat ayının ardından mart ayında da üç haneli gerçekleşti. Mart'ta üretici enflasyonu yüzde 114,97 seviyesine yükseldi. Aylık bazda üretici fiyatlarındaki artış ise yüzde 9,19 oldu.

TÜFE değişim oranları (%), Mart 2022

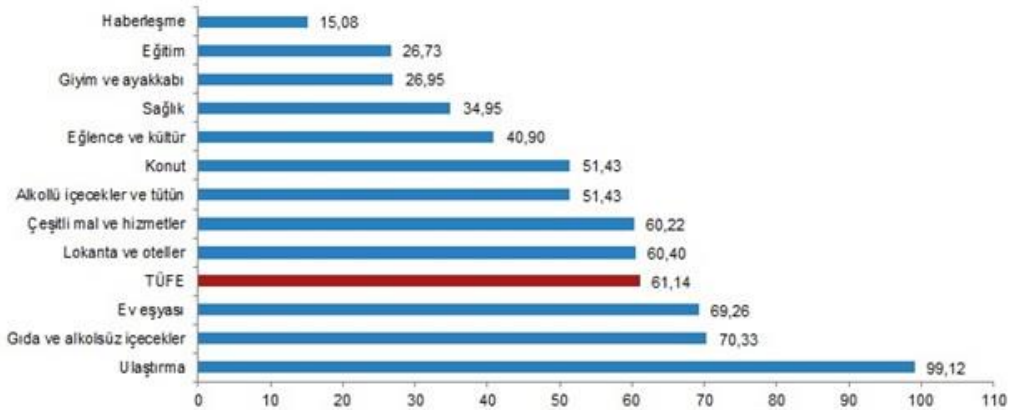
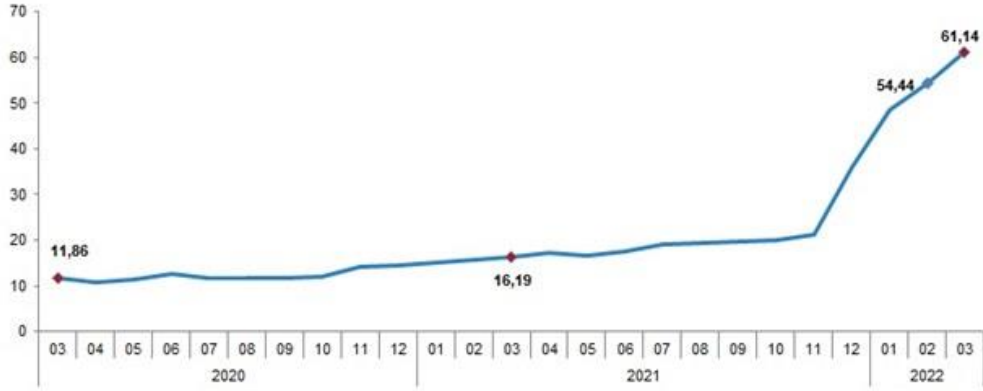
	Mart 2022	Mart 2021	Mart 2020
Bir önceki aya göre değişim oranı	5,46	1,08	0,57
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	22,81	3,71	2,29
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	61,14	16,19	11,86
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	29,88	13,18	13,33

En Fazla Artış Ulaştırma, Gıda ve Ev Eşyasında Görüldü

Yıllık en düşük artış yüzde 15,08 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla yüzde 26,73 ile eğitim, yüzde 26,95 ile giyim ve ayakkabı ve yüzde 34,95 ile sağlık oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 99,12 ile ulaştırma, yüzde 70,33 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 69,26 ile ev eşyası oldu.

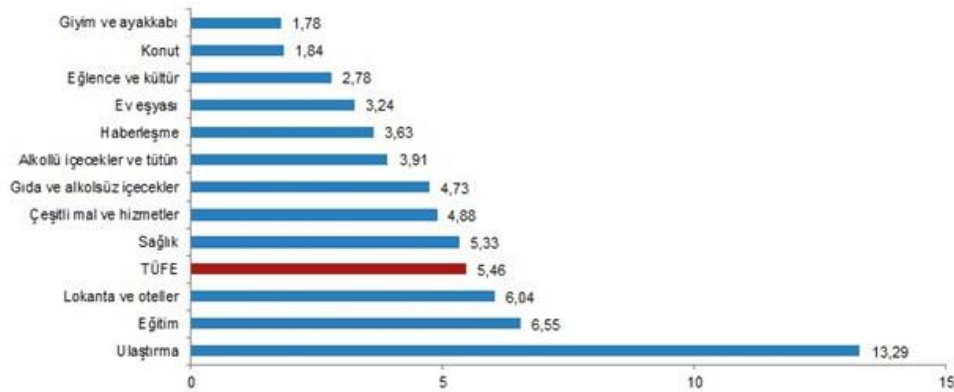

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mart Ayında En Fazla Artış Ulaştırma, Eğitim, Lokanta ve Otelerde

Ana harcama grupları itibarıyla 2022 yılı mart ayında en az artış gösteren ana gruplar yüzde 1,78 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 1,84 ile konut ve yüzde 2,78 ile eğlence ve kültür oldu. Buna karşılık, 2022 yılı mart ayında artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 13,29 ile ulaştırma, yüzde 6,55 ile eğitim, yüzde 6,04 ile lokanta ve oteller oldu.

Mart 2022'de, endekste kapsanan 409 maddeden, 69 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 27 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 313 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Mart 2022

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıklıdan ⁽¹⁾	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	5,46	22,81	61,14	29,88	843,64
Gıda ve alkolsüz içecekler	25,32	4,73	25,91	70,33	36,41	1 101,00
Alkollü içecekler ve tütün	4,31	3,91	27,23	51,43	16,13	1 332,12
Giyim ve ayakkabı	6,42	1,78	1,84	26,95	13,47	323,64
Konut	14,12	1,84	22,91	51,43	27,63	844,12
Ev eşyası	8,86	3,24	24,64	69,26	35,76	773,57
Sağlık	3,24	5,33	24,69	34,95	22,21	454,39
Ulaştırma	16,80	13,29	31,67	99,12	42,38	1 041,68
Haberleşme	3,78	3,63	7,55	15,08	7,94	188,48
Eğlence ve kültür	3,06	2,78	14,84	40,90	20,22	459,21
Eğitim	2,03	6,55	12,02	26,73	15,76	574,08
Lokanta ve oteller	7,11	6,04	20,23	60,40	32,22	1 248,45
Çeşitli mal ve hizmetler	4,96	4,88	20,19	60,22	27,71	1 201,16

(1) Yuvarlamadan dolayı ağırlıkların toplamı 100,00'ü vermemektedir.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2022 yılı mart ayında bir önceki aya göre yüzde 4,24, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 16,38, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 51,34 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 27,48 artış gerçekleşti.

Özel kapsamlı TÜFE göstergeleri ve değişim oranları (%), Mart 2022

Grup	Kapsam	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
A	Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	5,96	22,62	62,54	30,85	887,06
B	İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	4,24	16,38	51,34	27,48	701,82
C	Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	4,39	15,82	48,39	25,56	650,64
D	İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	5,49	21,00	59,36	29,70	770,88
E	Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	5,54	22,61	61,63	30,64	821,90
F	Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	6,19	22,00	63,96	31,55	849,05

ENAG'a göre yıllık enflasyon yüzde 142,63

Akademisyenlerin ve ekonomistlerin bağımsız biçimde oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG), Tüketici Fiyat Fiyat Endeksi'nin (E-TÜFE) mart ayında yüzde 11.93 son 12 ayda ise yüzde 142.63 olarak gerçekleştiğini açıklamıştı.

ADIM ADIM HİPERENFLASYONA GİDİYORUZ

TÜİK verilerine göre yıllık enflasyonun yüzde 61,14 ve Mart ayı enflasyonunun ise yüzde 5,46 olarak açıklanması son derece vahim bir durumu işaret etmektedir. Resmi enflasyon oranı yüzde 61 ile 20 yıllık rekor devam ediyor. Üretici fiyat endeksi ise Mart 1995 ten itibaren en yüksek seviyede

Cumhuriyet Tarihinin En Ağır Ekonomik Krizini Yaşıyoruz

TÜİK resmi enflasyon oranı yüzde 61 ile 20 yıllık rekoru gözler önüne serdi. Üretici fiyat endeksine baktığımızda bu rakamın Mart 1995'ten itibaren en yüksek seviyede olduğunu görüyoruz. Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik krizini yaşıyoruz. Bu ekonomik buhran, daha önceki 1994 krizinden çok daha kötü. 94 krizi birkaç ay sürmesine rağmen, yaklaşık 4 yıldır süregelen bu krizin etkisi ne yazık ki çok daha uzun süre devam edecek. AKP 20 yıl önce yüzde 29,7 ile devraldığı enflasyonu resmi verilere göre yüzde 61 çıkartarak yüzde 106 oranında artırdı. Öte yandan üretici fiyat endeksi ile tüketici fiyat endeksi arasındaki makas her ay yeni rekorlar kırıyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ÜFE ile TÜFE arasındaki fark yüzde 53,83'e çıktı. Bu durum çok kısa sürede tüketiciye de yansiyacak. Yüzde 60'ı aşan tüketici enflasyonumuz dört nala üç hanelere doğru gidiyor. Dünyada ekonomisi bu kadar hızlı kötüleşen başka bir ülke yok.

Adım Adım Hiperenflasyona Gidiyoruz

Tarafsız uzman iktisatçılardan oluşan Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG)'ın açıkladığı yüzde 142'lik enflasyon ise ekonominin uçurumdan yuvarlandığının en açık göstergesi. ENAG enflasyonu ile TÜİK enflasyonu arasındaki fark 81 puan üzerinde bir fark var. İki rakam arasındaki uçurum TÜİK'in her geçen ay manipülasyonda daha da ustalaştığını gösteriyor. "Gözlerime bakın, ekonomi gözlerdeki ışıltıdır" diyen Bakan Nebati ne diyordu: 'Enflasyon Ocak'ta pik yapar ama Haziran 2023'te tek hane olur.' Bu gidişle tek haneli enflasyon artık hayal ürünü bile olamaz. Adım adım hiperenflasyona gidiyoruz. Ülkeyi bu duruma getiren Baş Ekonomist'in iktisat bilgisi ve ekibiyle Nebati'nin ışıltısıdır.

Asgari Ücrete Derhal Ek Zam Yapılmalı!

Temel gıdalar başta olmak üzere iğneden ipliğe her gün yeni zamlarla karşılaşılıyor. Öyle ki, artık zamlar değil, zam yapılmaması haber oluyor. TÜİK'in manipülasyonla paylaştığı madde sepetindeki ürün artışları bile durumun vahametini gözler önüne sermek için yeterli. TÜİK'in bir yıllık ürün artışlarına bakıldığında margarinin yüzde 160, yumurtanın yüzde 98, domatesin yüzde 126, salatalığın yüzde 193, makarna yüzde 95, ekmek yüzde 73, nohut yüzde 118, tavuk etinin yüzde 88 arttığını görüyoruz. Üretici enflasyondaki rekorla bu fiyatların daha da artacağı açık ve net ortada. Bu durumda yapılması gereken en acil iş asgari ücretin artırılmasıdır. Asgari ücrete derhal ek zam yapılarak 10 milyon asgari ücretliye 'nefes zammı' yapılmalıdır. Bu şartlarda vatandaşlarımızın özellikle asgari ücretli ile emeklinin hayatını sürdürebilmesi imkânsız hale gelmiştir. Yetkililere çağrımızı yineliyoruz.

ERDOĞAN'IN SEPETİ İKİYE KATLANDI

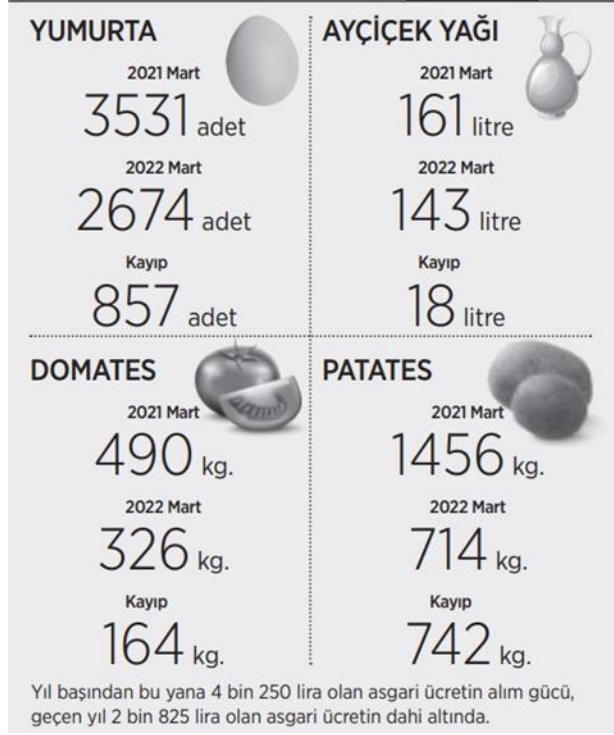
AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, 2021 yılının Ekim ayında yaptığı ve 'gayet uygun' dediği Tarım Kredi Kooperatifi alışverişindeki atıştırmalıkların fiyatı 7 ayda 2 kat yükseldi.

Erdoğan, 3 Ekim 2021'de gıda fiyatlarına bakmak için İstanbul Kısıklı'daki evinin yakınında yer alan Tarım Kredi Kooperatifi satış mağazasından alışveriş yaptı. Erdoğan'ın 1002 TL tutan alışveriş sepetinde et, süt, bakliyat gibi temel gıdalar yer almamıştı.

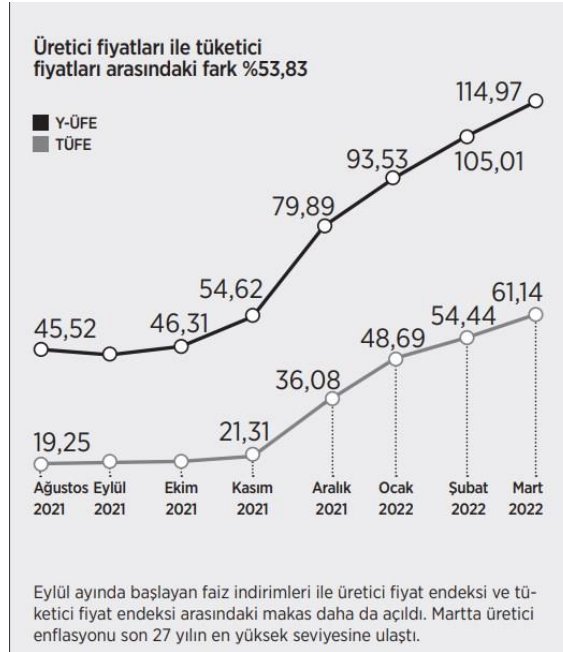

Erdoğan, alışveriş sonrasında yaptığı açıklamada, "Tarım Kredi Kooperatiflerimizin gördüğümüz gibi çeşitli ürünler, kalite, fiyatlar noktasında gayet uygun. Gerçekten vatandaşlarımızın kesesine uygun fiyatların uygulandığı bir yer" demişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhurbaşkanı'nın 2021 yılında ödediği 1002 TL tutarındaki alışveriş, pahalılığı gözler önüne sererken, gezilen Tarım Kredi Kooperatifi marketlerinde ise bugünkü durum çok daha vahim. Erdoğan'ın 7 ay önce gittiği alışverişte, atıştırmalık reyonunun önünde çekilen fotoğrafta kareye giren ürünlerin fiyatı yüzde 273'e varan artış gösterdi.

AK PARTİ İKTİDARINDAN MESKEN DOĞALGAZINA REKOR ZAM

Doğalgazda, Nisan ayında geçerli olacak mesken abonelerinin tarifesine yüzde 35, sanayi abonelerinin tarifesine yüzde 50 ve elektrik üretim amaçlı tarifeye yüzde 44,30 zam yapıldı.

Konut tarifesindeki artış yüzde 68,75'e yükseldi

1 Ocak'ta konut tarifesine yapılan yüzde 25 oranındaki zammın ardından bu yıl ikinci kez yapılan zamlarla birlikte konut tarifesindeki zam oranı yüzde 68,75'e yükselmiştir. Temel bir hak olan ısınma hakkı yapılan bu zamlarla tamamen lükse dönüşmüştür. Saray iktidarının yaşanan uluslararası kriz ve Rusya ile Ukrayna savaşını gerektiren

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

göstererek doğalgaza art arda yüksek oranda zam yapmaktadır. Avrupa'da uluslararası piyasada fiyatların artmasına karşın hiçbir ülke vatandaşına bu oranda zam yapmamaktadır.

Konut Zammı Son Yılların En Büyük Zammı

Artışın faturalara yansımayacağını ifade eden iktidar sözcüleri; konut tarifesine yüzde 35 oranında zam yaparak vatandaşlarımızı kandırmıştır. Bugüne kadar konutlara yapılan zam oranını en fazla yüzde 25 oranında sınırlı tutulurken; 1 Nisan itibarıyla yapılan yüzde 35 oranındaki zam; son dönemde konut tarifesine yapılan en büyük zammı oluşturmaktadır. Son 5 yıl içerisinde; BOTAŞ tarafından her ayın başında doğalgaz satış tarifesine bir aylık dönemde yüzde 35 oranında yapılan bir zam bulunmamaktadır.

Ramazan'da Sofraların Tadı Tuzu Kaçtı

İktidarın yaptığı zamlar Ramazan ayında sofraların tadını kaçıracaktır. Temel gıda ürünlerindeki KDV indirimi henüz raflara yansımamışken doğalgaz tarifelerine yapılan fahiş zam iktidarın çelişmesini de ortaya koymaktadır. Zincir marketleri fırsatçılıkla suçlayan iktidar, uluslararası piyasalardaki artışı gerekçe göstererek asıl fırsatçılığı kendisi yapmaktadır. Vatandaşlarımız zaten ete, süte, şekere gelen zamlar nedeniyle Ramazan'da tenceresini nasıl dolduracağını bilemezken; doğalgaza gelen yüzde 35 oranındaki zammın ardından tenceresini nasıl kaynatacağını kara kara düşünecektir.

Sanayiye Zam Hayat Pahalılığını Artıracak

Doğalgaz sanayi tarifesine yılbaşından bu yana gelen yüzde 50 oranındaki ikinci zamlarla birlikte 1 Nisan itibarıyla sanayideki artış yüzde 125'e yükselmiştir. Sanayide doğalgazın yanı sıra sanayide elektrik tarifesi de yaklaşık yüzde 25 oranında zamlanarak elektrik tarifesinde toplam artış yüzde 185'e dayanmıştır. Sanayi tarifesine yapılan söz konusu fahiş zamlar, tüm sektörlerde üretim maliyetlerini artıracığı için işgüdenen işçilere bütünürlere zam olarak yansımaktadır. Vatandaşlarımız bu zammı çarşı, pazarda ve marketlerde alışveriş yaparken de dolaylı olarak ödeyecektir. Saray iktidarının enflasyonla mücadele edildiği söylemine karşın enerji kalemlerine yapılan bu zamlar hayat pahalılığını daha da artıracaktır.

Santral Tarifesi Üç Ayda İkiye Katlandı

BOTAŞ'ın yılbaşından bu yana elektrik üretim santrallerinin doğalgaz tarifesine dördüncü kez zam yapması yaz aylarında elektrik tarifesinde olası bir zam ihtimalini artıracaktır. Elektrik üretim santrali tarifesine 1 Ocak'ta yüzde 15; 1 Şubat'ta yüzde 14, 1 Mart'ta yüzde 18,3 ve son olarak 1 Nisan'da yüzde 44,30 oranında zam yapılmıştır. Buna göre son 3 ayda elektrik üretim santrallerinin doğalgaz tarifesi yüzde 123 oranında zamlanmıştır. Başka bir deyişle Türkiye'de elektrik üretiminin kuraklık döneminde neredeyse yüzde 50'sini karşılayan doğalgazdan elektrik üreten santrallerin tarifesi iki kattan fazla artmıştır.

Müjdeden Sonra Doğalgaza 9 Kez Zamlandı

AK Parti iktidarının Karadeniz'de doğalgaz bulunduğu müjdesini verdiği Ağustos 2020 tarihinden bu yana konutlara yapılan son zamlarla birlikte doğalgaz toplamda 9 kez zamlanmıştır. Konutlarda kullanılan doğalgaz tarifesine 1 Ocak 2021'den itibaren Haziran 2021'e kadar her ay yüzde 1'er ve 1 Temmuz 2021 tarihinde ise yüzde 12 oranında zam yapılmıştır. 2022 yılı içinde ise 1 Ocak'ta yüzde 25 ve son olarak 1 Nisan'da yüzde 35 oranında artış yapılmıştır. Buna göre müjdenin verildiği Ağustos 2020'den bu yana konut tarifesi toplamda yüzde 100 oranında zamlanırken faturalar ikiye katlanmıştır.

DOĞALGAZ VE AKARYAKIT ZAMLARI DÜNYA ENERJİ FİYAT ARTIŞLARINDAN KAYNAKLANMIYOR

1. 1 Nisan tarihinde, önümüzdeki 3 aya ilişkin "Uzun Dönemli Doğalgaz Alım Kontratlarının İthalat Fiyatları" dolar bazında yaklaşık %10 artar iken neden konutlarda kullanılan doğalgaza %25 zam yaptınız..
2. İçeride vatandaşa yurtdışında da doğalgaz fiyatları artıyor, zamlar bu sebepten diyorsunuz, vatandaş doğruları bilmiyor. Acaba Türk Akım Üzerinden Rusya'dan aldığınız ve vadesi 2021 sonunda biten kontratı neden yenilemek için 30 Aralık'ta yılın son gününe kadar beklediniz.

Vakitlice, sözleşmedeki uzatma kararını neden devreye koymadınız!

30 Aralık tarihine kadar bekleyip, 4 yıllık kontratın fiyatını %100 petrole değil de neden %70 spot %30 petrole dayalı olarak yenilediniz. Bu sebeple mi vatandaşlara ve sanayiye bu kadar yüksek zam yapmak zorunda kaldınız?

- Uzun vadeli gaz alımı yerine, ülkeyi fiyatı yüksek spot gaza mahkum ettiniz. Ancak, artık ilkbahar aylarındayız, kışın çok soğuk günlerde günlük 300 milyon m3 lere çıkan tüketim havaların ısınmasıyla 90-95 milyon m3 lere düşmüş iken, konutlarda ısınma amaçlı tüketim daha da azalacak iken, neden evsel tüketime zam yaptınız
- Geçen sene yılın ilk 3 ayında uzun dönemli Petrole endeksli Kontrat miktarımız 14.6 milyar m3 idi. Bu sene 9.75 milyar m3, farkı spot fiyatlarına endeksli LNG. Uzun dönemli fiyatlarla spot fiyatlar arasında yaklaşık 4 misli fark var. Bu da yılın ilk 3 ayda yaklaşık 4.4 milyar \$ fazla ödeme demektir. Öngörüsüz enerji yönetiminin maliyetini vatandaşa, esnafa ve sanayiciye mi fatuta ediyor sunuz..
- Son bir yıl içindeki doğalgaz fiyatları aşağıda verilmektedir:

	KONUT DGAZ FİYATI	TİCARETHANE DGAZ FİYATI	SANAYİ DGAZ FİYATI	ELEKTRİK ÜRETİMİ DGAZ FİYATI	DOLAR KURU	BRENT PETROL FİYATI
1 Nisan 2021	1,302475	1,302475	1,456845	1,456845	8,1707	63,85
1 Nisan 2022	2,511159	3,348212	9,45	10,75	14,6609	107,91
ZAM ORANI	% 92,8	% 157	% 549	% 638	% 79	% 69

Yukarıdaki Tablodan görüldüğü gibi 1 yılda Dolar kuru %76, Brent Petrol Fiyatı %79 artmasına rağmen:

- Doğalgaz satış fiyatları konutlarda % 93,
- Ticarethanelerde % 157,
- Sanayide % 549
- Elektrik üretiminde % 638 zamlanmıştır.

Bunun sebebi uygulanan yanlış doğalgaz politikalarıdır. Zamanında alım anlaşmaları uzatılmamış ve spot ng alımına mecbur kalınmıştır.

BOTAŞ Yönetimini uyarıyoruz: Yeraltı Gaz depoları da boştur. 1 Nisan tarihi itibarıyla yeraltı gaz depolarında(Silivri ve Tuz Gölü) toplam 500 milyon m3'den daha az gaz bulunmaktadır. İlkbahar ve yaz aylarında bu depoların AB normlarına göre doldurmasını öneriyoruz. Bunun için toplam depolama kapasitemizin en az %80-90 oranında doldurarak hazırlıklı giriniz.

Silivri 3.191+ Tuz Gölü 1.000 = Toplam 4.191 milyar m3 gaz depolama kapasitemiz var. Bunun en az %80lik kısmını 1 Kasım tarihine kadar doldurunuz, bunun için ilave 2.8 milyar m3 gaza ihtiyaç vardır. Geçen sene doğalgaz fiyatları ucuzken ilkbahar ve yaz aylarında depolar yeterli miktarda doldurulmadı ve kışa eksik depoyla girdik. Ukrayna Rusya probleminden dolayı özellikle bu sene EPDK'nın İthalatçıların Depolama Yükümlülüklerini arttırması konusunda uyarıyoruz.

- İsrail Gazıyla ilgili, kısa vadede Türkiye'yi kurtaracak mucizevi çözüm söylemler var: 4-5 yıldan önce bu proje hayata geçemez, ana hatlarıyla bu söylemimizin gerekçeleri:

İsrail'in ilk gaz keşifleri 2009 yılında Tamar ve 2010 yılında Leviathan sahalarıdır. Leviathan sahası ihracata ayrılmıştır. Bu sahadan Türkiye'ye de doğalgaz getirmek için 10 yıldır çalışmalar yapılmaktadır. Hatta bu hatta Mısır gazı da dahil edilebilir. Ancak 10 yıldır biz bir adım ilerlemedik. Sebebi de Mısır ve İsrail ile ilişkilerimiz bozuk olmasıdır. Bu bozuk ilişkiler yüzünden 10 sene kaybettik. Şimdi çalışmaya başlarsak bu gaz 4-5 yılda Türkiye'ye denizden gelebilir ama orada da Güney Kıbrıs var. Karadan çok daha ucuz ve çabuk olur ama orada da Suriye var ve Suriye ile ilişkilerimiz bozuk. Hatta Kuzey Irak doğalgazı da Türkiye üzerinden gelebilir ancak orada da Irak Merkezi hükümeti ile devam eden bir Tahkim davası var(Irak Merkezi Hükümetinin bilgisi olmadan Irak'tan Petrol alınması ve taşınmasıyla ilgili).

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Akaryakıt fiyatları ve yapılan zamların sebepleri dünya fiyat artışı mı?

1 Nisan 2021 ila 1 Nisan 2022 arası Ankara Çankaya Opet Akaryakıt fiyatlarının karşılaştırılması:

	Kurşunsuz Benzin ,95 Ultra Force	Motorin ECO Force	Kalorifer Yakıtı	LPG , Tüp Fiyatları Aygaz	Dolar Kuru MB USD Alış kuru	Brent Petrol MB verileri ve
1 Nisan 2021 (KDVli)	7,13 TL/LT	6,49 TL/LT	5,85	126,5 TL/adet	8,1707	63,85 \$/varil
1 Nisan 2022	19,91	21,29	18,82	297 TL/adet	14,6609	107,91
Zam Oranı	% 179	% 228	%222	% 134	% 79	% 69

Görüldüğü üzere, brent petrol son bir yılda % 69 artarken, döviz kuru %79 artmıştır. Dolayısıyla akaryakıt fiyatları dünyada da artıyor, bu sebeple akaryakıtta sürekli zam geliyor söylemi eksik. Kötü para ve mali politikalarla kurum %79 oranında artıyor olması esas zamların sebebidir.

ELEKTRİK TARİFESİNDE DAĞITIM ŞİRKETLERİNE KIYAK

1 Nisan 2022 tarihinde sadece sanayi elektrik tarifesine zam yapılmış gibi bir algı yaratıldı. Ama gerçekte meskende kilovatsaat başına yaklaşık 0,0272 kuruş, ticarethanede ise kilovatsaat başına yaklaşık 0,0278 kuruş tutarında örtülü bir artış yapıldı. Düşük kademe tüketimleri dikkate alındığında bile meskende (aylık 240 kWh) fatura 6 lira, ticarethane faturası (aylık 900 kWh) ise 25 lira artacak

EPDK'nin 1 Nisan itibarıyla yürürlüğe koyduğu 2022 yılının ikinci çeyrek dönemini kapsayan tarifede mesken ve ticarethanede abonelerinde birim fiyatta indirim yapılırken, bu indirim tutarıyla özel dağıtım şirketlerinin kasasına giden dağıtım bedeli artırıldı.

Yeni tarifeye mesken abonelerinde düşük kademede alınan kilovatsaat başına çıplak elektrik birim fiyatı olan **79,4622 kuruş 78,9190 kuruşa**; yüksek kademede alınan kilovatsaat başına çıplak elektrik birim fiyatın ise **134,8829 kuruştan 134,3397 kuruşa düştü**.

EPDK yeni tarifesiyle çıplak birim fiyatında hem düşük kademede hem de yüksek kademede 0,5432 kuruş tutarında indirim yapıldı.

Ancak bu indirimler vatandaşa yansımayacak! Meskende çıplak fiyatta yapılan indirim vatandaşa yansımayacak, çünkü özel şirketlere ödenen dağıtım bedelini artırdılar. Hem düşük hem yüksek kademede kilovatsaat başına şirketlere ödenen dağıtım bedeli **32,9483 kuruştan 33,5187 kuruşa çıktı. Buna göre dağıtım bedeli kilovatsaat başına 0,5704 kuruş artmış oldu.**

Meskende yapılan indirim oranından daha fazla tutarda dağıtım bedelinde artış yapılması vatandaşın faturasına yansımaya. Buna göre **meskende kilovatsaat başına vatandaş 0,0272 kuruş daha fazla ödeyecek.** Yapılan bu düzenlemeyle ayrıca **ticarethane aboneleri de kilovatsaat başına 0,0278 kuruş daha fazla ödemek zorunda kalacak.**

Tutarlar çok düşük görülebilir ancak dağıtım bedeline yapılan yaklaşık **yüzde 1,8 tutarındaki zam faturalara artış olarak yansımaya.** Asgari 240 kilovatsaat elektrik tüketiminde mesken abonelerinde artış bir aylık faturada en az 6 lira 52 kuruş olacak. Ticarethanede ilk kademe olan 900 kilovatsaatlik tüketimde ise artış 25 lira 2 kuruş olarak gerçekleşecek. **İktidar faturalara yansımaya en fazla 3 lira olan TRT payını kaldırmasının üzerinden henüz 3 ay geçmeden dağıtım bedeli üzerinden vatandaşta örtülü zam yaptı.**

İHALE HERŞEYE RAĞMEN KARANLIĞA MAHKUM EDENLERE GİTTİ

Beşli çete üyeleri işbaşında

Isparta'da halkı karanlığa mahkûm eden Cengiz ve Kolin'e ait şirket, kentteki elektrik kablolarını yerin altına almak için ihaleler düzenledi. 245 milyon TL maliyetli ihaleler, yönetiminde Cengiz ve Kolin'in olduğu BEDA Enerji'ye gitti.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Isparta’da günler süren elektrik kesintilerinde sorumluluğu sorgulanan Akdeniz Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi’nin (AEDAŞ) kentteki elektrik hatlarının yerin altına alınması işi yine Cengiz ve Kolin’den isimlerin yer aldığı şirkete teslim edildi.

AEDAŞ, Antalya’dan sonra Isparta’da da elektrik hatlarını yer altına almak için harekete geçti. Proje kapsamında altı farklı ihale gerçekleştirildi. İhalelerin sözleşmesi 28 Mart’ta imzalandı. Toplam 41 milyon TL maliyetle, ihalelerin en maliyetlilerinden olan, “Batıkent-Binbirevler-Işıkken Mahalleleri Yeraltı Tesis İşİ” ile birlikte ihalelerin toplam maliyeti 245 milyon 132 bin 276 TL oldu. İhalelerin tamamı BEDA Enerji isimli şirkete verildi.

Cengiz Yönetimde

Elektrik dağıtım şirketinden 245,1 milyon TL’lik ihale alan şirketin yönetiminde kamuoyunun yakından tanıdığı isimler yer alıyor. BEDA Enerji’nin ortakları arasında Cengiz Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz’in kızı Zeynep Cengiz Şekeralp yer alırken şirketin yönetiminde Mehmet Cengiz ile Kolin İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı Naci Koloğlu da bulunuyor.

Soruşturma Açıldı

Öte yandan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Isparta’da şubatta 72 saat süren elektrik kesintisinin ardından “hizmet zaafı” gerekçesiyle CK Akdeniz bünyesindeki AEDAŞ hakkında soruşturma başlatıldığını açıkladı. Kentte mağdur edilen yurttaşlara soruşturma sonucuna göre tazminat ödemesi yapılabileceği belirtildi.

VATANDAŞA ÖRTÜLÜ ZAM, ŞİRKETLERE KIYAK

EPDK, özel şirketlere ödenen dağıtım bedelini artırdı... Elektrik tarifesinde dağıtım şirketlerine kıyak vatandaşın aylık faturasına yansıyacak yani dağıtım bedeli üzerinden faturalara zam yapıldı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun (EPDK) açıkladığı yeni tarifeyle mesken ve ticarethanelere elektrik birim fiyatında gerçekleştirilen indirim tutarından daha fazlası dağıtım bedeline zam olarak yansıtıldı. Meskende kilovatsaat başına yaklaşık 0,0272 kuruş, ticarethanede ise kilovatsaat başına yaklaşık 0,0278 kuruş tutarında örtülü bir artış yapıldı. Düşük kademe tüketimleri dikkate alındığında bile meskende (aylık 240 kWh) fatura 6 lira, ticarethane faturası (aylık 900 kWh) ise 25 lira artacak.

EPDK’nin 1 Nisan itibarıyla yürürlüğe koyduğu 2022 yılının ikinci çeyrek dönemini kapsayan tarifede mesken ve ticarethanede abonelerinde birim fiyatta indirim yapılırken, bu indirim tutarıyla özel dağıtım şirketlerinin kasasına giden dağıtım bedelinin artırıldı.

Yeni tarifeyle mesken abonelerinde düşük kademede alınan kilovatsaat başına çıplak elektrik birim fiyatı olan 79,4622 kuruş 78,9190 kuruşa; yüksek kademede alınan kilovatsaat başına çıplak elektrik birim fiyatının ise 134,8829 kuruştan 134,3397 kuruşa düştü. EPDK’nın yeni tarifesiyle çıplak birim fiyatında hem düşük kademede hem de yüksek kademede 0,5432 kuruş tutarında indirim yapıldı.

Dağıtım Bedeli Kilovatsaat Başına Yarım 0,57 Kuruş Arttı

Meskende çıplak fiyatta yapılan indirim vatandaşla yansımayacak, çünkü özel şirketlere ödenen dağıtım bedelini artırdılar. Hem düşük hem yüksek kademede kilovatsaat başına şirketlere ödenen dağıtım bedeli 32,9483 kuruştan 33,5187 kuruşa çıktı. Buna göre dağıtım bedeli kilovatsaat başına 0,5704 kuruş artmış oldu.

Hem Mesken Hem de Ticarethanede Artış Olacak

Meskende yapılan indirim oranından daha fazla tutarda dağıtım bedelinde artış yapılması vatandaşın faturasına yansıyacak. Buna göre meskende kilovatsaat başına vatandaş 0,0272 kuruş daha fazla ödeyecek. Yapılan bu düzenlemeyle ayrıca ticarethane aboneleri de kilovatsaat başına 0,0278 kuruş daha fazla ödemek zorunda kalacak.

Düşük Kademede Meskende 6,5 Lira, Ticarethanede 25 Lira Artış

Tutarlar çok düşük görülebilir ancak dağıtım bedeline yapılan yaklaşık yüzde 1,8 tutarındaki zam faturalara artış olarak yansıyacak. Asgari 240 kilovatsaat elektrik tüketiminde mesken abonelerinde artış bir aylık faturada en az 6 lira 52 kuruş olacak. Ticarethanede ilk kademe olan 900 kilovatsaatlik tüketimde ise artış 25 lira 2 kuruş olarak gerçekleşecek. İktidar faturalara yansımaları en fazla 3 lira olan TRT payını kaldırmasının üzerinden henüz 3 ay geçmeden dağıtım bedeli üzerinden vatandaşla örtülü zam yaptı.

MİLYONLARCA VATANDAŞIN ELEKTRİK VE DOĞALGAZI FATURASINI ÖDEYEMEDİĞİ İÇİN KESİLDİ

- **Elektrik ve doğalgazda toplam 4,5 milyon kesinti!**
- **Meskende 2,7 milyon elektrik, 951 bin doğalgaz kesintisi!**

Hayat pahalılığının arttığı ve vatandaşın alım gücünün düştüğü 2021 yılında 2 milyon 776 bini mesken olmak üzere toplam 3 milyon 449 bin 344 abonede elektrik; 951 bini konut olmak üzere toplam 1 milyon 93 bin 581 abonede ise doğalgaz kesintisi yaşadı.

Cumhuriyet tarihinin en büyük elektrik zammı öncesinde bile milyonlarca vatandaşımızın elektriği kesildi. Resmi verilere göre bütün abonelerde elektrik ve doğalgazı kesilenlerin sayısı toplamda 4,5 milyonu geçiyor. Tek başına bu veri bile vatandaşımızın enerji faturalarını ödeyemediğini gösteriyor.

Bilgi Edinme Yasası kapsamında yaptığımız başvurulara Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın verdiği yanıtlar 2021 yılında milyonlarca vatandaşın elektrik ve doğalgaz kesintisi yaşadığını ortaya koydu. CHP'li Akın'ın resmi verilere dayanarak hazırladığı rapora göre 2021 yılında yaşanan doğalgaz ve elektrik kesintileriyle ilgili şu sonuçlar ortaya çıktı:

Meskende 2,7 Milyon Abonenin Elektriği Kesildi

Vatandaşların hayat pahalılığı nedeniyle neredeyse her ay alım gücünün düştüğü 2021 yılında hem elektrikte hem de doğalgazda milyonlarca mesken, ticarethane, sanayi ve tarımsal sulama abonesine kesinti uygulandı. Konut aboneleri için 2021 yılında her ay ortalama 27 milyon 853 bin fatura üretildi. Ocak ayı; geçici olarak elektrik kesintisi uygulanan mesken abone sayısının en fazla olduğu dönem oldu. Türkiye genelinde 2021 yılında toplam 2 milyon 776 bin 461 mesken abonesinin elektriği geçici olarak kesildi.

Toplam 3 Milyon 449 Bin Abonenin Elektriği Kesildi

2021 yılı içerisinde elektrik kesintisi uygulanan ticarethane abone sayısı 597 bin 980 olurken; kesinti uygulanan sanayi abone sayısı 3 bin 277; kesinti uygulanan tarımsal sulama abone sayısı ise 71 bin 626 oldu. Buna göre 2021 yılında elektrik kesintisi yaşanan bütün abonelerin sayısı toplamda 3 milyon 449 bin 344 olarak gerçekleşti.

951 Bin Konut Abonesinin Doğalgaz Kesintisi Yaşandı

2021 yılında her ay ortalama 15 milyon 350 bin doğalgaz faturası üretildi. Mart ayı; geçtiğimiz yıl içinde konutlarda en çok doğalgaz kesintisinin yaşandığı dönem oldu. 2021'de doğalgaz mesken abonelerinde uygulanan kesinti sayısı 951 bin 294 olarak gerçekleşti.

Toplam 1 Milyon 93 Bin Abonenin Doğalgazı Kesildi

Doğalgazda mesken abonelerinin ardından ticarethane abonelerinde yaşanan kesintiler ikinci sırada yer aldı. 2021 yılında doğalgaz kesintisi uygulanan ticarethane abone sayısı 142 bin 287 olarak gerçekleşti. Buna göre 2021 yılı içinde hem konut hem de ticarethane abonelerinde toplam 1 milyon 93 bin 581 abonenin doğalgazı kesildi.

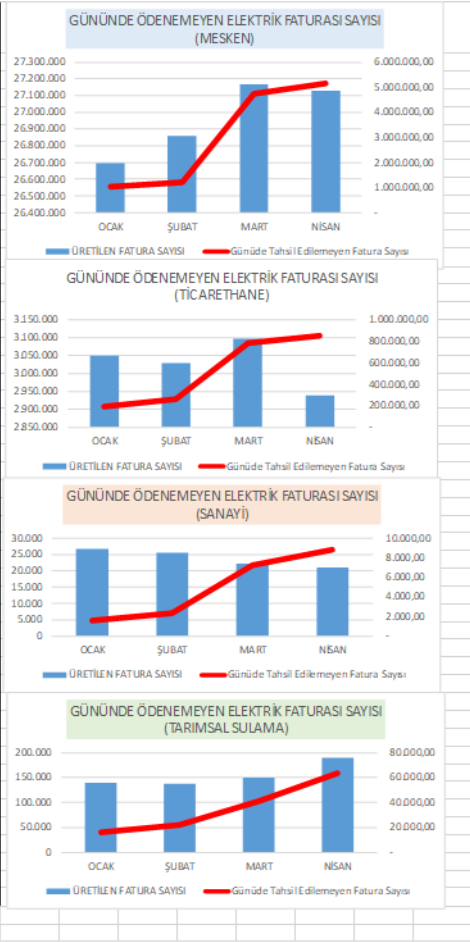
Her Ay Ortalama 378 Bin Aboneye Enerji Kesintisi

2021 yılı içerisinde elektrik ve doğalgazda bütün abonelerine uygulanan toplam kesinti sayısı 4 milyon 542 bin 925 oldu. Başka bir deyişle 2021 yılı içerisinde her ay ortalama 378 bin aboneye enerji kesintisi uygulanmış oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2021 Yılı	ENERJİ	ABONE	ÜRETİLEN FATURA SAYISI	ÜRETİLEN FATURALARDAN SÖZLEŞMESİNE GÖRE YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ YERİNE GETİRMEYEN VE GEÇİCİ KESİNTİ UYGULANANLARIN ORANI (%)	Gününde Tahsil Edilmeyen Fatura Sayısı
OCAK	ELEKTRİK	MESKEN	26.694.546	1,2900	1.037.136,00
ŞUBAT	ELEKTRİK	MESKEN	26.859.697	1,0500	1.202.287,00
MART	ELEKTRİK	MESKEN	27.170.361	1,1100	4.753.087,00
NİSAN	ELEKTRİK	MESKEN	27.126.896	0,7300	5.166.439,00
MAYIS	ELEKTRİK	MESKEN	27.279.686	0,4100	SANSÜRLENDİ
HAZİRAN	ELEKTRİK	MESKEN	28.635.318	1,0000	SANSÜRLENDİ
TEMMUZ	ELEKTRİK	MESKEN	27.846.417	0,4200	SANSÜRLENDİ
AĞUSTOS	ELEKTRİK	MESKEN	28.476.433	0,7200	SANSÜRLENDİ
EYLÜL	ELEKTRİK	MESKEN	28.808.962	0,9500	SANSÜRLENDİ
EKİM	ELEKTRİK	MESKEN	28.190.165	0,8200	SANSÜRLENDİ
KASIM	ELEKTRİK	MESKEN	28.311.514	0,8200	SANSÜRLENDİ
ARALIK	ELEKTRİK	MESKEN	28.846.710	0,6700	SANSÜRLENDİ
OCAK	ELEKTRİK	TİCARETHANE	3.050.444	2,1700	190.914,00
ŞUBAT	ELEKTRİK	TİCARETHANE	3.029.756	1,9100	259.310,00
MART	ELEKTRİK	TİCARETHANE	3.097.666	2,2800	778.852,00
NİSAN	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.938.859	1,6500	849.201,00
MAYIS	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.598.076	1,1400	SANSÜRLENDİ
HAZİRAN	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.981.828	1,8900	SANSÜRLENDİ
TEMMUZ	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.654.299	0,9200	SANSÜRLENDİ
AĞUSTOS	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.911.011	1,5300	SANSÜRLENDİ
EYLÜL	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.947.677	1,8500	SANSÜRLENDİ
EKİM	ELEKTRİK	TİCARETHANE	2.893.243	1,4800	SANSÜRLENDİ
KASIM	ELEKTRİK	TİCARETHANE	3.193.833	1,5400	SANSÜRLENDİ
ARALIK	ELEKTRİK	TİCARETHANE	3.620.770	1,4900	SANSÜRLENDİ
OCAK	ELEKTRİK	BANAYI	26.622	1,3000	1.610,00
ŞUBAT	ELEKTRİK	BANAYI	25.435	1,8900	2.340,00
MART	ELEKTRİK	BANAYI	22.125	1,4000	7.211,00
NİSAN	ELEKTRİK	BANAYI	20.969	1,2300	8.787,00
MAYIS	ELEKTRİK	BANAYI	18.382	0,9100	SANSÜRLENDİ
HAZİRAN	ELEKTRİK	BANAYI	21.882	1,2200	SANSÜRLENDİ
TEMMUZ	ELEKTRİK	BANAYI	21.625	0,3200	SANSÜRLENDİ
AĞUSTOS	ELEKTRİK	BANAYI	18.355	1,2000	SANSÜRLENDİ
EYLÜL	ELEKTRİK	BANAYI	23.279	1,0300	SANSÜRLENDİ
EKİM	ELEKTRİK	BANAYI	24.380	0,9000	SANSÜRLENDİ
KASIM	ELEKTRİK	BANAYI	34.375	0,7900	SANSÜRLENDİ
ARALIK	ELEKTRİK	BANAYI	47.086	0,8000	SANSÜRLENDİ
OCAK	ELEKTRİK	T.SULAMA	139.708	3,1900	16.276,00
ŞUBAT	ELEKTRİK	T.SULAMA	138.629	1,9000	22.235,00
MART	ELEKTRİK	T.SULAMA	149.973	1,9900	41.006,00
NİSAN	ELEKTRİK	T.SULAMA	189.432	0,9200	63.735,00
MAYIS	ELEKTRİK	T.SULAMA	303.372	0,5300	SANSÜRLENDİ
HAZİRAN	ELEKTRİK	T.SULAMA	390.473	1,8100	SANSÜRLENDİ
TEMMUZ	ELEKTRİK	T.SULAMA	362.704	1,4100	SANSÜRLENDİ
AĞUSTOS	ELEKTRİK	T.SULAMA	384.054	2,0000	SANSÜRLENDİ
EYLÜL	ELEKTRİK	T.SULAMA	380.449	4,3900	SANSÜRLENDİ
EKİM	ELEKTRİK	T.SULAMA	338.913	2,7200	SANSÜRLENDİ
KASIM	ELEKTRİK	T.SULAMA	239.268	3,4900	SANSÜRLENDİ
ARALIK	ELEKTRİK	T.SULAMA	209.694	2,0100	SANSÜRLENDİ

'Vatandaş faturasını ödeyemiyor'

Cumhuriyet tarihinin en büyük elektrik zammının yürürlüğe girmediği 2021 yılında bile milyonlarca vatandaşımız faturalarını ödeyemediği için kesintiyle karşılaştı. Hayat pahalılığının arttığı ve alım gücünün ise düştüğü bir dönemde vatandaşlarımız bugün ikiye-üç katlanan faturalarla karşı karşıya kaldı. Enerjinin temel bir insan hakkı olmasına karşın yaşanan bu durum vatandaşımızın ne kadar zorlandığını gösteriyor. İktidarın KDV'de yaptığı indirim fatura yangınına söndürmedi. Ticarethanelere kiradan yüksek faturalar gelmeye devam ediyor.

ÇOCUKLAR BİR DERİ BİR KEMİK KALDI

Aile sağlığı merkezinde yapılan bir araştırmaya göre, 6-19 yaş arası her dört çocuktan biri çok düşük kilolu ve potansiyel kalp hastası. Kız çocuklarının büyük bölümü kansızlıkla mücadele ediyor, gelişim sorunları yaşıyor.

Her geçen gün derinleşen yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkisi, hekimlerin gerçekleştirdiği bir araştırmayla su yüzüne çıktı. Türk Aile Hekimleri Dergisi'nde yayımlanan ve üç hekim tarafından yapılan çalışmaya göre, her dört çocuktan birinin kilosu çok düşük. Çocuklarda gözlenen bir diğer tehlike ise potansiyel kalp hastalığı. Kız çocuklarının yüzde 85'inin, oğlan çocuklarının ise yüzde 68'inin kansızlıkla mücadele ettiğine dikkat çekilen çalışmada, Avrupa'da bu oranın yalnızca yüzde 18 olduğu belirtiliyor.

Söz konusu araştırma, bir aile sağlığı merkezinde gerçekleştirildi. İlkokul, ortaokul ve lise çağındaki 6-19 yaş arası bin 49 çocuk üzerinde inceleme yapıldı. 536'sı oğlan, 513'ü kız olan bu çocukların obezite, hipertansiyon ve kansızlığa ilişkin değerlerine bakıldı. Buna göre, bin 49 çocuktan dördte biri çok düşük kilolu. Bu çocukların aynı zamanda potansiyel kalp hastası olduğuna da vurgu yapılan çalışmada, özellikle kız çocuklarının tamamına yakınının kansızlıkla mücadele ettiği, büyüme ve gelişme sorunları yaşadığı saptandı.

Küçük Çocuklar Daha da Zayıf

Hekimlerin çalışmasına göre, incelenen çocukların yaşları küçüldükçe kilolarında da düşüş görülüyor. Lise öğrencilerinin zayıf olma oranı yüzde 13,2. Bu oran ilkokulda yüzde 14,9'a, ortaokulda ise yüzde 19,8'e yükseliyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hekimler, çocuklarda kansızlık görülme sıklığını ilkokula gidenlerde yüzde 87, ortaokula gidenlerde yüzde 74,2, liseye gidenlerde ise yüzde 64,2 olarak saptadı. Buna göre, ülkede kız çocuklarının yüzde 85,2'si, oğlan çocuklarının ise yüzde 68,6'sı kansızlıkla mücadele ediyor. Öte yandan çocuklarda kansızlık oranı Hollanda, Almanya ve İngiltere'de ortalama yüzde 18,9, ABD'de ise yüzde 20 düzeyinde.

Kız çocuklarındaki kansızlık sorununun yol açabileceği sorunlara işaret eden hekimler, "Kız çocuklarının yüksek kansızlık düzeyi, üreme çağına geldiklerinde yaşanma olasılığı artacak anne ve çocuk sağlığı sorunlarının habercisi" diyor.

Okul Destekli Sağlıklı Beslenme

Hekimlerin çalışmasında, beslenmede yaşanan sorunların ortaya çıkan sonuca etki ettiği vurgulanıyor. Çözüm için hekimlerin önerileri ise şu şekilde:

"Okul çağı periyodik sağlık taramaları sonuçları sağlıklı nesiller yetiştirilmesi için ulusal sağlık politikalarına yol göstericidir. Çocuklarda artmış oranda saptanan hipertansiyon, anemi ve düşük kilo sıklığı, yetişkin hayatta devam edecek halk sağlığı sorunlarına işaret etmektedir. Okul ortamında ve okulda geçirilen süre içerisinde uygulanacak sağlıklı okul destekli beslenme, kas ve dolaşım sistemini güçlendirecek fiziksel aktivite içerikli ders programlarına ihtiyaç olduğunu göstermektedir."

Göçmen Çocuklar Zayıf ve Kısa Boylu

Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği'nin geçen yıl hazırladığı rapor da Suriyeli çocukların yetersiz beslendiğini ortaya koymuştu. Söz konusu rapora göre, geçici koruma altındaki 6-59 aylık Suriyeli her 13 çocuktan birinin düşük kilolu, her 6 çocuktan birinin ise kilosuna göre kısa boylu olduğu saptanmıştı.

EMEKLİ İFTAR YAPAMADAN ORUÇ TUTACAK

Bu yıl artan hayat pahalılığı nedeniyle emeklinin iftar sofrası bir yıl öncesine göre boş kaldı. Geçtiğimiz yıl en düşük emekli aylığı 1500 TL iken en düşük emekli aylığı bu yıl için yüzde 66 artışla 2500 TL olarak belirlendi. Yüzde 66'lık artış emekliyi açlıktan kurtaramadı. Emeklinin iftar sofrasındaki öğünler geçtiğimiz yıla göre daha fazla azaldı. Emekliye iftar sofrasında salata yapmak dahi lüks olurken, emeklinin sofrası kuru ekmek ve zeytine mahkûm oldu. Deyim yerindeyse emeklilerimiz iftar yapamadan oruç tutmak zorunda kalacak.

ÜRÜN	1500 TL Emekli Aylığı Alım	2500 TL Emekli Aylığı Alım	FARK
Ekmek	214 Adet	207 Adet	7 Adet
Yoğurt	197 Kg	131 Kg	66 Kg
Ayçiçek Yağı	88 litre	64 Litre	24 Litre
Mercimek	130 Kg	57 Kg	73 Kg
Domates	278 Kg	138 Kg	140 Kg

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Biber	166 Kg	113 Kg	53 Kg
Patates	750 kg	416 Kg	334 Kg
Salatalık	214 Kg	147 Kg	67 Kg
Tavuk	93 Kg	64 Kg	29 Kg
Et	31 Kg	20 Kg	11 Kg
Nohut	150 Kg	113 Kg	37 Kg
Margarin	375 Paket	250 Paket	125 Paket
Pirinç	125 Kg	100 Kg	25 Kg
Zeytin	51 Kg	44 Kg	7 Kg
Makarna	258 Paket	227 Paket	31 Paket

Kaynak; TÜİK Madde Sepeti ve son güncel market fiyatları.

Emeklinin İftar Sofrası Kuru Ekmek Ve Zeytinden İbaret.

Geçtiğimiz yıla göre artan fiyatlar nedeniyle ekmekten margarine, mercimekten tavuk etine birçok temel besin maddesinde emeklilerin kaybı arttı. 1500 TL en düşük emekli aylığı 2022 için belirlenen en düşük 2500 TL emekli maaşının alım gücü olarak üstünde kaldı. Geçtiğimiz yıla göre en düşük emekli aylıkları kıyaslandığında; emeklinin kaybı patatada 334 kilo, domateste 140, salatalıkta ise 67 kilo kayıp yaşadı. Bakliyat ürünlerinde yaşanan kayıp ise; Mercimekte 73 kilo, nohutta 37 ve pirinçte ise 25 kilo oldu.

Emeklinin sofrasındaki en az kayıp ise ekmek ve zeytinde gerçekleşti. Geçtiğimiz yıla göre en düşük emekli aylıklarında ekmekteki kayıp 7 adet olurken, zeytindeki kayıp 7 kilo oldu. Emekliler bu yıl iftar sofrasını en iyi ihtimalle sadece kuru ekmek ve zeytinle kurabilecek.

Salata Dahi Yapmak Emekliye Lüks Oldu.

Et ve süt kurumunun son zamları ile birlikte ayda yılda bir de olsa emeklilerin sofrasına koyabildiği et de son zamlarla birlikte yok oldu. En düşük emekli aylıkları ile kıyaslandığında emeklilerin sofrasındaki kayıp ette 11 kilo, tavukta ise 29 kilo oldu.

Bunların yanı sıra emeklilerin sofrasına koyacağı salata bile artık lüks olmuş durumda. En düşük emekli aylığı son bir yılda yüzde 66 oranında zamlanırken domatesin fiyatı sadece son bir yılda yüzde 169, salatalığın fiyatı yüzde 150, maydanozun yüzde 146 ve rokanın fiyatı yüzde 139 zamlandı. Emekliye bu ramazanda sıcak çorbasının yanına koyacağı bir tabak salata da emekliler için lüks oldu.

Bayram İkramiyeleri Asgari Ücret Seviyesine Getirilsin.

Emekliler her yıl olduğu gibi bu ramazanı da açlığın gölgesinde karşılıyor. Türkiye’de 8 milyon emekli ve hak sahibi asgari ücretin altında aylık alıyor. Ama iktidar emeklilere verilen zammı ve 100 TL’lik zamlı ikramiyeleri müjde gibi sunmaya, emeklilerimizle alay etmeye devam ediyor. En düşük emekli aylığı asgari ücret seviyesine eşitlenip, aylık bağlama oranlarında yeniden değişikliğe gidilmediği sürece emeklilerimiz çalışıkça yoksullaşmaya devam edecek. Ayrıca buradan bir kez daha iktidara sesleniyoruz; emeklilerin bayram ikramiyeleri bu bayramda asgari ücret tutarında ödensin, en azından bu bayramda emeklilerimiz bir nebze de olsa rahat etsin.

İKTİDAR GENÇLERİN SORUNLARINDAN BİHABER!

Gençlere fırsat buldukça bol bol yurt dışına seyahat etmelerini, yanlarında mutlaka okumak için basılı kitap bulundurmalarını tavsiye eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, gençlerin sorunlarından bihaber olduğunu gösterdi. Akaryakıt zamlarından sonra şehirlerarası otobüs seyahati bile lüks olurken, gençlere uçakla yurt dışına seyahat etmeyi önermek, milyonlarca gençle alay etmektir!

Bu tavsiyeler gençler için doğru ve onları birlikteliklere hazırlayacak, yaşam deneyimlerini, kişisel görgülerini kültürlerini artırmalarını sağlayacak öneriler. Ancak bir ülke yöneticisi, her söylediğinin gerçekliğini, olabilirliğini düşünmek zorundadır. Geçen hafta üniversite öğrencileri okul yemekhanesinde 3,5 TL olan tabldot ücretinin 6

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TL olmasıyla yemek ücretini ödeyemedikleri için gösteri yapıyorsa Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu tavsiyeleri o gençlere 'ekmek bulamıyorsanız pasta yiyin' demekle eş değerdir.

Ülkede 15-24 yaş arası genç işsizliğin yüzde 26'ya yükseldiği, 2 milyona yakın üniversite mezununun işsiz olduğu bir ortamda milyonlarca genç kamuoyu araştırmalarında 'ev gençleri' olarak tasnif ediliyorsa, anne-babasının vereceği harçlığı almaktan utanıyorsa, onlara bol seyahat etmelerini, yurt dışına gitmelerini, tavsiye etmek gençlerle alay etmektir. İnternet ve dijital mecralarda vakit geçirmelerinin yanı sıra kitap okumalarını önermek söylemde doğru gibi görünse de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kendisine bağladığı Türk Telekom'un **internet ücretine yüzde 67 zam yapılması** ve tepkiler yükselince zammın 2 ay ertelenmesi gerçeği ortada. Çoğu evde ödenemeyen internet, elektrik faturaları söz konusu. İki ay ertelenen zamdan sonra bu faturalar daha da katlanacak.

Art arda yapılan akaryakıt zamlarıyla şehirlerarası otobüs biletleri 400-500 TL'ye çıkarken, kendi ülkesinde seyahat etmesi olanaksız hale gelen gençlere yurt dışına seyahat tavsiyesinde bulunmak, ülke gençlerinin içinde bulunduğu koşullar konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve başında bulunduğu iktidarın gerçeklerden koptuğunun, olan bitenden bihaber olduğunun kanıtıdır!

İktidara geldiğinde doğan gençlerin şu anda 20 yaşında olduğunu, bu gençlerin 20 yıldır kendi yönetimi altında büyüdüklerini düşünüp neden gençlerin kendisine bu kadar tepkili olduğunu sorgulasa, nerede yanlış yaptığını çözmeye çalışsa kanımca çok daha doğru bir yaklaşım sergilemiş olur.

KADININ 9 SAATLİK İKİNCİ MESAİSİ

Salgının etkisine ilişkin yapılan araştırma çalışan kadınların günlük dokuz saatinin ev işleriyle geçtiğini gösteriyor. Verilere göre toplumun yüzde 54'ü çalışmıyor, çalışan kesimin 5'te 1'i ise sigortasız.

Yaklaşık 2 sene önce dünyayı etkisi altına alan ve beraberinde radikal değişiklikler getiren Covid-19 ile ilgili yeni bir araştırma yayımlandı. Heinrich Böll Stiftung Derneği Türkiye ve KONDA Araştırma ortak bir çalışmaya imza atarak 'Pandemide Evde Bakım ve Zaman Kullanımı Araştırması'nı gerçekleştirdi.

Araştırmaya göre toplumun yüzde 54'ü şu anda çalışmıyor, her 5 kişiden 1'i 60 saatten fazla çalışıyor, ev yükü kadınların omzunda.

Araştırma kapsamında 32 ilin 99 ilçesinde 2 bin 523 kişiyle yüz yüze görüşüldü. 18 yaş ve üzeri nüfusun ev içi işlerin, evde bakım hizmetlerinin pandemi öncesi ve pandeminin farklı dönemlerindeki verilerini ortaya kondu. Çalışmada öne çıkan bulgulardan birisi de salgın sürecinde iş yüklerinin dikkat çekici şekilde artması oldu.

Rapordan bazı başlıklar şöyle:

- Nüfusun yüzde 54'ü şu anda çalışmıyor: Toplumda işgücüne dâhil olanlar toplumun yarısından daha az.
- İstihdamda olanların yüzde 85'e yakını ofise-fabrikaya-işyerine gidiyor: Pandemi döneminde evde çalışma veya dönüşümlü olarak ev ve işyerinde çalışma sistemine geçenlerin sayısı arttı.
- Toplum haftada ortalama 48 saat çalışıyor: Her 5 kişiden 1'i ise 60 saatten daha fazla çalıştığını söylüyor.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ev işi ve bakım emeği yükü kadınların omzunda: Kadınların yüzde 67'si ev işlerini tek başına yaparken evli kadınların yüzde 75'i ev işlerini tek başına yapıyor. Kadınların daha fazla yaptığı şeyler ise ev işleri. Pandemide kadınların yüzde 75'i daha çok temizlik, yüzde 74'ü daha çok yemek yapmış. Erkekler arasında bu oranlar sırasıyla yüzde 22 ve yüzde 19. Çalışan kadınların bir gününün 9 saati ev işleri ve iş ile geçiyor.
- Çalışanların 5'te 1'i sigortasız: Eğitim seviyesi azaldıkça sigortası olmayanların oranı artıyor.
- Her 10 öğrenciden 1'i online eğitime katılmadı: Pandemi döneminde eğitim konusunda kurumların ve bireylerin bu duruma hazırlıksız yakalanması nedeniyle online eğitim alması gereken her 10 öğrenciden 1'i bu sürece dahil olmadı.
- Her 5 kişiden 1'i pandemi zamanında işten çıkarıldı/işini bıraktı: Pandemi dönemi işten çıkarılanlar ve işi bırakmak zorunda kalanların toplamın yüzde 20'sini oluşturdu.

EŞİTSİZLİK ZİRVEDE

ERG'nin MEB bütçesine yönelik çalışmasında kamunun eğitim harcamalarının düşük olduğu ve bunun eşitsizlik getirdiği vurgulandı. Özel okul öğretmenlerine bütçeden pay ayrılmadığına dikkat çekildi.

Eğitim Reformu Girişimi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2022 bütçesine ilişkin bir arka plan çalışması hazırladı. Çalışmada MEB'in bütçesinin yetersizliğine dikkat çekilirken önceki yıllarla karşılaştırmalar yapıldı. OECD ülkeleri içinde sosyal kapsayıcılık endeksinde 78 ülkede 59'uncu olduğuna vurgu yapıldı.

Çalışmada MEB bütçesinde özel okul öğretmenleri için hiçbir kaynak ayrılmadığı aktarıldı. Bu konuyla ilgili şunlar denildi: "Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda da kendilerine yönelik bir düzenleme getirilmeyen özel okul öğretmenleri bu resmin içinde yer almıyor."

Özel Okullar Dayatma Yapıyor

Özel okullarda görev yapan fen bilimleri, bilim teknolojileri ve sınıf öğretmeni üç kişi ERG'ye bu duruma ilişkin konuştu. Öğretmenler sırasıyla şunları aktardı:

Fen bilimleri öğretmeni: "Taban ücret uygulaması olmadığı için birçok okul asgari ücret civarında ücretler veriyor. Kıdeme dayalı ücretlendirme yapılmadığı için 15 yıllık öğretmenlerle yeni mezun öğretmenler 1000 TL gibi ücret farklarıyla çalışıyorlar."

Bilişim teknolojileri öğretmeni: "Meslek Kanunu gelse de gelmesede özel okullar örnekleri mevcut bir şekilde kendi istediği ücreti öğretmene dayatıyor. Ülke ekonomisi göz önünde bulundurduğumuzda kredi kartı kullanmayan, kredi ödemesi olmayan birey sayısı bir elin parmakları kadar. Bu durumda öğretmen de boyun eğmek zorunda kalıyor. Önemli olan kanunu çıkarmak değil, bu kanunu çıktığında kabul ettirebilmek."

Sınıf öğretmeni: "Hiçbir güvence olmaksızın anlık şartlara bağlı çalışıyoruz. Bu belirsizlik durumu adaletle de bağdaşmıyor. Aynı hizmeti üreten iki grubun farklı koşullarda, çok farklı güvence şartlarında çalışıyor olması başlı başına kabul edilir bir durum değil."

Çalışmada 2017 verilerine göre Türkiye'nin kamu eğitim harcamalarında OECD ülkeleri içinde sondan ikinci sırada olduğu ifade edildi. Bu durumun eşitsizliğe neden olduğu belirtilirken şunlar denildi:

"Eğitime ayrılan kamu kaynaklarının azalması, nitelikli eğitimin sağlanabilmesi için kamu kaynakları harici kaynakların eğitimin finansmanındaki payının artmasını gerektiriyor. Hanehalkının eğitim harcamalarına katkısının artması, haneler arası gelir eşitsizliklerinin eğitimi etkilemesine neden oluyor. Ailelerin eğitim harcamalarının payının artması ise okullar arasında bir eşitsizlik doğurabiliyor, okulun bulunduğu çevre ve öğrenci ailelerinin gelir durumları önemli bir hâle geliyor. Eğitime ayrılan kaynakların dağılımının yaratabileceği eşitsizliklerin önüne geçebilmek için ise kaynakları ve bu kaynakların dağılımını takip etmek önemli bir sorumluluk olarak karşımıza çıkıyor."

2016'dan bu yana merkezi yönetim bütçesinden MEB bütçesine ayrılan payın azaldığı ifade edildi ve şunlar aktarıldı: "Eğer 2018-2020 yılları arasındaki yüzde 12 seviyesi bu yıl da korunabilseydi, MEB 2022 bütçesi yaklaşık 19 milyar TL daha fazla olacaktı. Bu miktar neredeyse tüm öğrencilere bir eğitim yılı boyunca okul yemeği verilmesini sağlayacak büyüklükte."

Merkezi yönetim bütçesi bir pasta gibi düşünülürse, bir alana verilen dilimin büyümesi diğerlerinininkinin küçülmesine neden oluyor. Çocuğun üstün yararı için sağlık hakkı da eğitim hakkı gibi çok önemlidir. Bu iki hak alanının kamu kaynakları için rekabete girmesi kabul edilemez."

“OECD tarafından sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan öğrenci çeşitliliğinin yüksek olduğu okulların sosyal olarak daha kapsayıcı olduğunu belirtiyor” denilen çalışmada “PISA 2018 sonuçlarına göre hazırlanan sosyal kapsayıcılık endeksinde Türkiye 78 ülke arasında yüzde 67 ile 59’uncu sırada. OECD ortalamasının yüzde 75,7 olduğu sosyal kapsayıcılık endeksinde, yüzde 91,4 ile Norveç ilk sırada yer alırken, yüzde 49 ile Peru son sırada yer alıyor. PISA sonuçlarını daha iyi anlayabilmek için bir karşılaştırmaya daha gidebiliriz: PISA 2018’de OECD ülkeleri arasında en yüksek ortalama okuma puanına (523 puan) sahip Estonya aynı zamanda ekonomik, sosyal ve kültürel durum endeksinin üst çeyreğindeki öğrenciler ile alt çeyreğindeki öğrenciler arasındaki okuma performansı farkının düşük (61) olduğu ülkelerden. Türkiye’de ise ortalama okuma puanı ise 466, belirtilen iki grup arasındaki fark 76 puan.”

EKONOMİK KRİZ, İCRA, İFLAS...

Halk borca battı

İktidarın göz göre göre sürüklediği ekonomik kriz toplumsal bunalıma neden oluyor. İcra iflas dosyaları patladı, muhtarlıklar tebligatlarla doldu. ‘Nasıl olsa ödeyemeyeceğim’ diyen yurttaşlar tebligatlarını almaya dahi gitmiyor. Mahalle muhtarları ise yardım taleplerinin arttığını söylüyor.

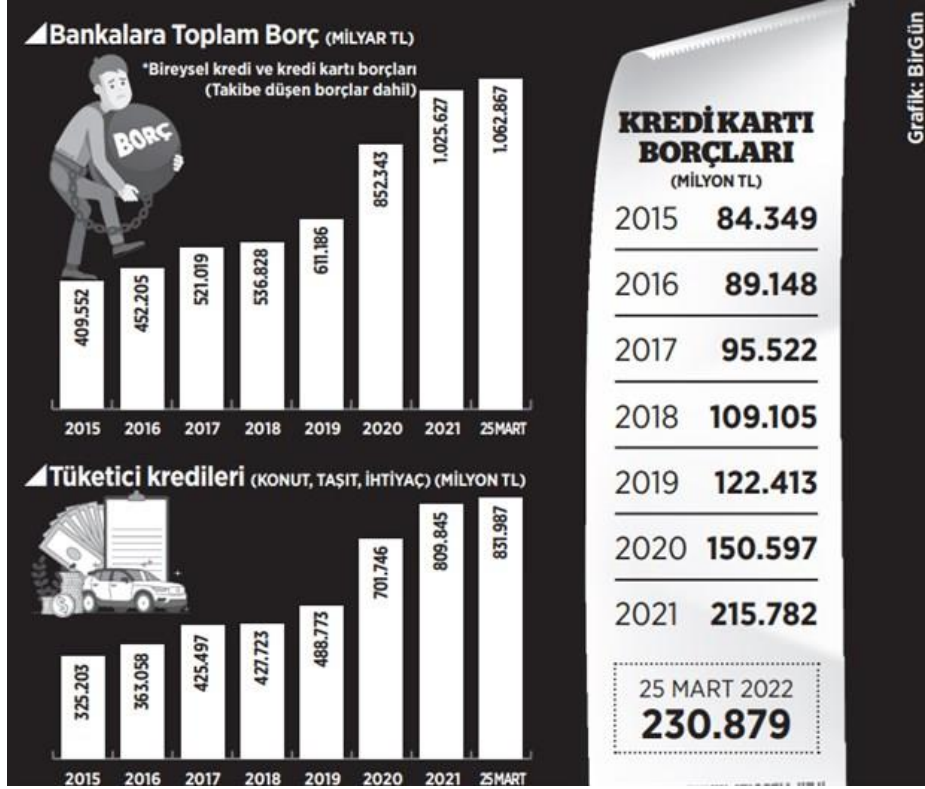
Türkiye’de daha önce deneyimlenmeyen bir ekonomik kriz yaşanırken krizin yarattığı toplumsal bunalım giderek büyüyor. Ortaya çıkan uzun soluklu bunalım ise sosyal krize neden oluyor. Kronikleşen işsizliğin yanında kronikleşen enflasyon geçim şartlarını giderek zorlaştırıyor.

Temel ihtiyaçlarını dahi karşılamakta güçlük çeken geniş halk kesimleri bu ihtiyaçlarını bankalardan yüksek faizle çekilen kredi ve kredi kartlarıyla karşılamaya çalışıyor. Bankalararası Kart Merkezi’nin verilerine göre ocak ayında kredi kartı sayısı bir önceki yıla göre yüzde 13 oranında arttı. Kullanımda olan kredi kartı sayısı ocak itibarıyla 86 milyon 209 bine ulaştı. Son bir yılda bireysel kredi kullanan kişi sayısı 1,3 milyon kişi artarak 35,6 milyon kişi olurken, ortalama kredi borcu 30 bin TL düzeyinde gerçekleşti.

Kredi kartlarına ve kredilere sığmayan yurttaşlar ise borç yükünün altında eziliyor. Bireylerin bankalara ve finansman şirketlerine olan konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı borcu martın son haftası itibarıyla takibe düşen kredilerle birlikte 1 trilyon 62 milyar liraya ulaştı. Bireysel kredilerin yaklaşık yüzde 45’ini ise ihtiyaç kredileri oluşturdu.

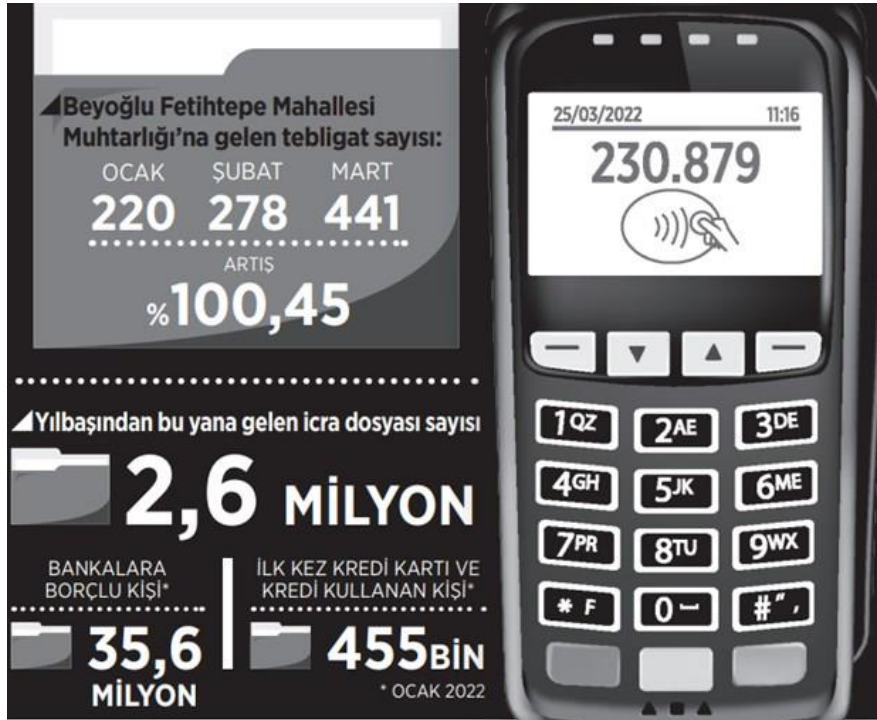
Son 10 yılda yurttaşın bankalara olan borcu yüzde 361 oranında artmış durumda. Bankalara olan borcunun 832 milyar lirası bireysel kredilerinden, 231 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Mart ayının son haftasında tüketici kredilerinde 5,7 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 6 milyar liralık artış yaşandı.

Vadesi geldiği halde ödenemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları ise 148 milyon lira daha artarak toplam 28 milyar lira düzeyine çıktı.

3 Milyon Yeni Dosya

Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre yılbaşından bu yana icra ve iflas dairelerine toplam 2 milyon 657 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 28,4 oranında arttı. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 674 bin adet artarak 1 Nisan itibarıyla 23 milyon 511 bine çıktı.

KOBİ'si Çiftçisi Herkes Bataktaki

KOBİ ve birçok şirket banka borçlarını sürekli yapılandırma ile sadece halının altına süpürüyor. KOBİ'lerin kredi borçları şubatta bir önceki aya göre 32 milyar lira artarak 1 trilyon 174 milyar liraya kadar yükseldi. Bu tutarın 58,7 milyar lirası ise batık kredilerden oluşuyor. 287 bin KOBİ kredi borcunu zamanında ödeyemediği için takibe

alınmış durumda. Tarım sektörünün borçları ise şubatta 4,3 milyar lira daha artarak 177,3 milyar liraya yükseldi. Çiftçinin zamanında ödeyemediği için takibe alınan borçları ise 4,2 milyar lira düzeyinde seyrediyor.

SEBZE ÜSSÜNDE BİLE FİYATLAR UÇTU

Bahar geliyor ama meyve, sebze fiyatlarının düşmesi değil artması bekleniyor. Hallerde domatesin fiyatı geçen yıla göre yüzde 191 arttı. Antalya Tarım Konseyi Başkanı Çandır, "Fiyatların düşmesi zor" dedi.

Artan fiyatlar nedeniyle gıdaya erişim giderek zorlaşıyor. Ülkenin meyve sebze deposu olarak bilinen Antalya hallerindeki durum dikkat çekici boyuta geldi. Antalya Ticaret Borsası'nın (ATB), mart ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksi yaz aylarında çarşı pazarda fiyatların düşmesini beklemenin hayal olduğunu ortaya koydu. Antalya hallerinde işlem gören domates, sebze ve meyvelerin işlem miktar ve fiyatlarıyla ilgili endeks değerleri, 2022 Mart ayında bir önceki aya göre ve geçen yılın aynı ayına göre değişim gösterdi.

Ülke ekonomisinde önemli bir yere sahip olan Antalya hallerinde miktar endeksleri geçen yılın aynı ayına göre domateste yüzde 20,46 ve sebze yüzde 8,95 azaldı, meyvede ise yüzde 32,98 arttı.

Mart ayında miktar endeksleri domateste, aylık son 7 yılın en düşük artışını gösterirken, yıllıkta ortalama bir azalış gösterdi. Sebze miktarında aylık değişim 2019 yılı hariç en düşük artışı yaşanırken, yıllıkta ise ortalama bir azalış gösterdi.

Domates Fiyatında Son 7 Yılın Rekoru

Fiyat endekslerinde domates, geçen yılın mart ayına göre yıllık yüzde 191,76 arttı. Bu artış, son 7 yılın mart ayı, açık ara yükseliş rekoru oldu. Mart itibarıyla yıllık gerçekleştirmelerde sebze miktar endeksindeki yüzde 8.95'lik azalışa karşılık, fiyat endeksi yüzde 143,14 artış gösterdi. Bu artış, son 7 yılın en yüksek mart ayı artışı oldu.

Haldeki Fiyatlar Daha da Artacak

Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır da Tarımsal Üretici Fiyat Endeksi'ndeki (T-ÜFE) yıllık yüzde 68,49'luk rekor artışın da göz önüne aldığı haldeki fiyatların daha da artacağını belirtti.

Sebze miktarın çok düşmemiş olmasına rağmen fiyat yüzde 143,14 arttığına dikkat çeken Çandır, "Sebze, meyve ve domates rakamlarını pazarda belirleyen asıl mekanizma arz talep dengesi. Ancak tarımsal girdi maliyetlerini de burada göz ardı etmemiz mümkün değil" ifadelerini kullandı.

Havaların ısınmasıyla arzda bir artış yaşanacağını hatırlatan Çandır, "Bu nedenle önümüzdeki 1-2 ayda özellikle domates ve meyve sebze fiyat artış hızında azalma olabilir. Ancak işlem miktarı artsa bile tarımsal ÜFE'deki artış nedeniyle fiyatta düşüş beklemek zor" değerlendirmesinde bulundu.

Tek Başına Yükün Altından Kalkılmaz

Üreticiye yansıyan vade ve kur farkının ortadan kaldırılmasıyla üreticinin maliyetinin azalacağına dikkat çeken Çandır, şöyle konuştu: "Böyle bir sistem hayata geçirilirse tarım tedarik maliyetleri yüzde 30'a kadar düşecektir. Elektrik, akaryakıt gibi girdilerde ciddi devlet desteği şart. Bunlar engelleyemeyeceğimiz maliyetler. Üreticinin tek başına bu yükün altından kalkması mümkün değil. Tarım stratejik bir sektör diyoruz, şimdi tarımın milli güvenlik meselesi olduğunu düşünüyoruz. Bu ölçüde hareket etmemiz gerekiyor. Tarımdaki üreticiyi tarlada tutmak için devlet elinden geleni desteği vermesi gerekli."

Antalya hallerindeki yıllık fiyat artışları (%)

	Sebze	143,14
	Meyve	26,91
	Domates	191,76

Savaşın Antalya Tarımına Faturası 233 Milyon Dolar

Antalya Tarım Konseyi tarafından iki ülkeye gönderilmiş ürünlerden kaynaklı alacakların tahsil edilememesi ve talepler raporlaştırılarak hasar tespiti yapılmıştı.

Rapora göre, Ukrayna ve Rusya'ya gönderilen yaş meyve sebze ihracatında toplam 80 milyon dolar, süs bitkilerinde ise 1 milyon dolar tahsil edilemeyen alacak bulunuyor. İki ülkeye yönelik üretilen özel ürünler nedeniyle de yaş meyve ve sebze ihracatında 150 milyon dolar, süs bitkilerinde 2 milyon dolarlık risk olduğu kaydedildi. İki ülkeden iki sektörün alacağının 81 milyon dolar, bu ülkelere gönderilecek ürünlerle ilgili risk miktarının da 152 milyon dolar olmak üzere toplam fatura 233 milyon doları bulduğu belirtildi.

HALKIN YÜZDE 90'I KRİZLE BOĞUŞUYOR

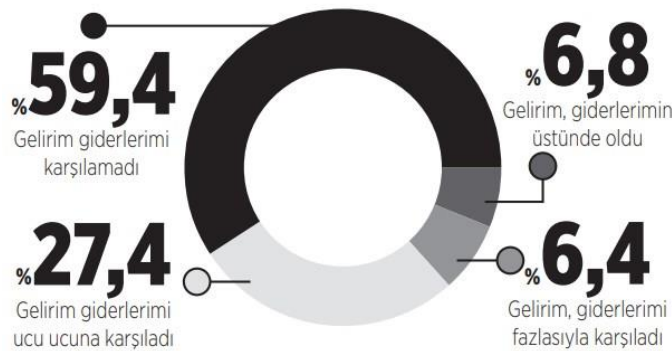
Cumhurbaşkanı Erdoğan, zamlar karşısında halktan 'sabır' isterken yurttaşın dayanacak gücü kalmadı. Türkiye Araştırma Raporu'nun anketine göre halkın yüzde 60'ı giderlerini karşılayamıyor, yüzde 90'ı kriz içinde.

Yeni yılın ilk günlerinden bu yana artan fiyatlar yurttaşın belini büktü. Asgari ücrete yapılan zam daha ilk ayında erirken milyonlar her geçen gün borçlandı. Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre geçen yıl ocak ayı ile kıyaslandığında bireysel kredi borcu nedeniyle takibe düşenlerin sayısı bu yıl ocak ayında yüzde 245 arttı. AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, pahalılık karşısında halktan 'sabır' isterken yurttaşın yaşadığı yoksulluk, kamuoyu yoklamalarına da yansdı. Türkiye Araştırma Raporu'nun son anketi, halkın yaklaşık yüzde 60'ının eksi bütçeyle yaşadığını, neredeyse yüzde 30'unun gelir ve giderinin ucu ucuna yettiğini ortaya koydu.

Araştırma Raporu Türkiye, mart ayına ilişkin yaptığı ankette katılımcılara gelirlerinin giderlerini ne ölçüde karşıladığını sordu. Türkiye Raporu Direktörü Can Selçuki anketin sonuçlarını sosyal medya hesabından paylaştı. Anket sonucunda katılımcıların yüzde 59,4'ü gelirlerinin, giderlerini karşılamadığı görüşünü bildirdi. Ankete göre gelirinin giderlerini ucu ucuna karşıladığını belirtenler yüzde 27 olurken, gelirinin giderlerinin üstünde olduğunu söyleyenlerin oranının sadece yüzde 7 olduğu görüldü. Gelirinin giderlerini fazlasıyla karşıladığını ifade edenler ise yüzde 6.

AKP ve MHP'de Bile Yüzde 40

Anket kapsamında katılımcılara hangi siyasi partiye oy verdikleri de sorulurken, gelirinin giderlerini karşılamadığını söyleyen HDP seçmeni yüzde 88'le ilk sırada yer aldı. Aynı soruya Cumhuriyet İttifakı bileşenlerinden AKP'de yüzde 40,7'lik bir kesim de 'gelirim, giderlerimi karşılayamıyor' yanıtını verdi. Bu oran küçük ortak MHP'de ise yüzde 42,4 olarak görüldü. Öte yandan ekonomist İris Cibre anket sonuçlarını sosyal medya hesabından değerlendirerek "Bu ankette gelir transferinin ne yönde olduğu açık ve net. AKP ve MHP seçmeni, oransal olarak 'gelirlerim giderlerimi fazlasıyla karşılıyor' cevabında önde ve 'karşılamıyor cevabında' geride kalmış. Parti bazlı gelir transferi..." dedi.

Borçlanma Her Geçen Gün Artıyor

Geçen hafta paylaşılan Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre bireysel kredi kartı borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı 2022 yılı ilk ayında 107 bin kişi, bireysel kredi borcundan dolayı yasal takibe intikal etmiş kişi sayısı ise 145 bin kişi oldu. 2021 Ocak'ta ise kredi borcundan takibe düşen 42 bin, kredi kartı borcundan takibe düşen ise 41 bin kişiydi. TBB verilerine göre geçen yıl ocak ayına göre bu yıl ocakta bireysel kredi borcu nedeniyle takibe düşenlerin sayısı yüzde 245 arttı. Bireysel kredi kartında ise geçen yıla göre değişim yüzde 161 oldu. Bireysel kredi ve kredi kartı borcu nedeniyle takibe düşenlerin toplam kişi sayısında ise yüzde 204'lük bir artış yaşandı.

KİRA ORTALAMASI ASGARI ÜCRETİN ÜZERİNE ÇIKTI

Konut krizi; Bin lira altı kiralık daire sadece 16 ilde kaldı.

Türkiye genelinde konut kiralari son bir yılda ortalama yüzde 100'ü aşan oranda artarken, İstanbul'da konut kiralari asgari ücretin üzerine çıktı. Türkiye genelinde ortalama kira rakamı 3 bin 100 TL olurken, İstanbul'da Türkiye ortalamasının iki katının üzerine çıkarak 6 bin 500 TL'yi buldu. Öte yandan 'Gayrimenkul Sektörü Piyasa Analizi 2022 1. Çeyrek' raporuna göre Türkiye genelinde il bazında 1000 TL altında kiralık konut bulunan şehir sayısı 16'ya düştü.

Mart 2021'den itibaren geçen bir yıllık dönemde Türkiye genelinde konut kiralari yüzde 100'ün üzerinde artış gösterdi. Kiralar hızla yükselince, yurttaşın kiralık ev kriteri de değişti. Eskiden, ev-iş arasındaki mesafe, bina yaşı ve depreme dayanıklılık gibi kriterler ön planda iken, artık öncelik en uygun fiyatlı ev oldu.

Yükselen kiralari bütçe içindeki payı da yükseldi. Verilere göre TÜİK 2020 yılı ortalama kişi başı yıllık geliri 33 bin 428 TL açıklarken, Türkiye'de ortalama aylık kira fiyatı 1300 TL oldu. Söz konusu rakam kişilerin yıllık gelirinin yüzde 47'sine denk geliyor. Daha sonraki yıllarda kişi başı gelirin asgari ücretteki zam kadar arttığı varsayılarak yapılan hesaplamada yurttaşların gelirinin yüzde 61'ini kira masrafına ayırdığı tahmin ediliyor.

'Gayrimenkul Sektörü Piyasa Analizi 2022 1. Çeyrek' raporuna göre Türkiye genelinde il bazında 1000 TL altında kiralık konut bulunan şehir sayısı 16'ya düştü. Adıyaman, Ağrı, Bingöl, Erzurum, Gümüşhane, Kastamonu, Kırşehir, Mardin, Nevşehir, Niğde, Siirt, Aksaray, Kırıkkale ve Iğdır dışında tüm şehirlerde kira bedelleri 1000 TL'nin üzerine çıktı. İlk çeyrekte kiralık daire metrekare birim fiyatı 10 TL'den 14 TL'ye çıkan Konya yüzde 40 değer artışıyla ilk sırada yer alırken İstanbul, Nevşehir ve Yalova yüzde 33 artışla ikinciliği paylaştı. Bu illeri yüzde 31 değer artışıyla Adana takip etti. İstanbul'da kiralık daire birim metrekare fiyatları 40 TL'ye ulaştı.

MAHPUS ÜLKESİ...

Burdur kent nüfusu kadar mahkûm var

Cezaevlerindeki hükümlü ve tutuklu sayısı rekor düzeye ulaştı. Açıklanan son rapora göre Türkiye, 49 ülke içinde 272 bin mahkûmla ikinci ülke oldu. Hapsedilme oranı geçen yıla göre yüzde 89,3 arttı.

Lozan Üniversitesi'nin Avrupa Konseyi için her yıl derlediği 2021 Cezaevi İstatistik Raporu, Türkiye'de tutuklu ve hükümlü sayısındaki artışı ortaya koydu. 49 ülke arasında her 100 bin kişiye düşen mahkûm sayısında Türkiye ikinci oldu.

Türkiye cezaevlerinde tutulanların toplam sayısında da Rusya'nın ardından ikinci sırada yer aldı. Geçen yıl 272 bin 115 kişi cezaevinde tutuldu.

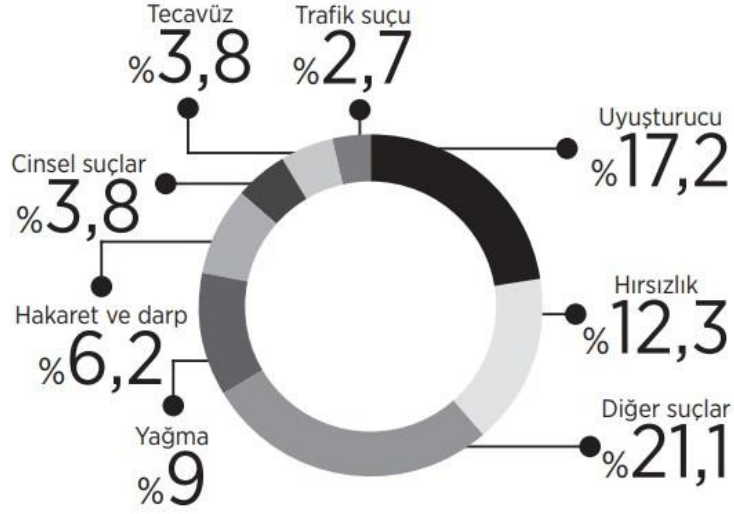
Artan tek ülke

İncelenen zaman diliminde Türkiye, hapsedilme oranının yükseldiği Avrupa'daki tek ülke oldu. Hapsedilme oranı yüzde 89,3 arttı. Aynı dönemde tutuklanma oranı İzlanda'da yüzde 9,7, İsviçre'de yüzde 9,2, İrlanda'da yüzde 8,9, Türkiye'de yüzde 8,9 ve Arnavutluk'ta yüzde 8,7 oranında azaldı.

Rapora göre tutukluların yaklaşık yüzde 95'i erkeklerden oluşurken yüzde 5'i kadın. Tutuklu kadın oranının en yüksek olduğu ülke yüzde 8,5 ile Litvanya oldu. Arnavutluk en az kadın tutukluya sahip ülke.

EN SIK GÖRÜLEN SUÇ TÜRÜ UYUŞTURUCU

Raporda mahkûmların ceza aldığı suç türleri ve oranları şöyle:

30 yıldır cezaevinde

Cezaevleri giderek kalabalıklaşırken değiştirilerek yönetmelik nedeniyle infaz süresini tamamlayan birçok mahkûmun tahliyesi engelleniyor. 24 yaşında cezaevine giren ve 30 yıldır cezaevinde olan Sevgi Saymaz da bu mahkûmlardan biri. Kocaeli 1 No'lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde kalan Sevgi Saymaz'ın babası Müzekkir Saymaz, 36 yıl hapis cezası alan ve yatacağı süre olan 30 yıl tamamlanmasına rağmen kızının tahliye edilmediğini anlattı. Baba Saymaz, kızının cezaevi idaresi tarafından, "Dışarıya uyum sağlayamaz" ve "Pişmanlık belirtisi göstermiyor" gerekçesiyle tahliye edilmediğini ve 6 yıl daha cezaevinde tutulmasına karar verildiğini söyledi.

İtiraz reddedildi

Kızının tahliyesinin keyfi biçimde engellendiğini anlatan baba Saymaz, şunları söyledi: "25 Mart'ta tahliye olması gerekirken cezaevi idaresi buna engel oldu. Sevgi'nin 6 yıl daha hapis yatması isteniyor ancak bunu yatması için cezaevinde bir suç işlemiş olması gerek. Kızımın hapis yattığı süre boyunca yasalara göre suç sayılabilecek bir fiili yoktu. Cezaevindeki bazı yanlış uygulamaların düzeltilmesi için protesto yöntemlerine başvurmuştur ancak bunların hiçbiri suç değil. Karara itiraz ettik. İtirazımız reddedildi ancak ağır ceza mahkemesine başvuracağız. Gerekirse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne kadar gideceğiz."

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

100 BİN KİŞİYE DÜŞEN MAHKÛM:

1- Rusya	328
2- Türkiye	325
3- Gürcistan	232
4- Azerbaycan	216
5- Slovakya	192
6- Litvanya	190
7- Çek Cumhuriyeti	180
8- Macaristan	180
9- Polonya	179

100 KİŞİLİK YERE DÜŞEN MAHKÛM

1- Romanya	119
2- Yunanistan	111
3- Belçika	108
4- Türkiye	108
5- İtalya	106
6- Fransa	104

AKP SATMAYA DOYMUYOR

AKP Hazine'nin değerli arazilerini yine peşkeş çekti. Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre TOKİ, 18 ildeki 186 arsayı açık artırmayla satışa çıkardı, özelleştirme kapsamında bulunan bazı arazilerin satışına izin verildi.

Ülkenin dört bir tarafındaki Hazine arazilerini tek tek satan AKP iktidarı bir yandan da şahıs arazilerini enerji şirketlerine peşkeşe çekmek için acele kamulaştırma kararları alıyor. Dün çıkan Resmi Gazete, parsel parsel satılan arazilerin bültenine dönüştü.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ), İstanbul, Ankara ve İzmir'in de aralarında bulunduğu 18 ildeki 186 arsayı açık artırmayla satışa çıkardı.

TOKİ'den yapılan yazılı açıklamaya göre, muhammen bedeli 2 milyar 799 milyon 368 bin 774 lira olan 1 milyon 831 bin 399 metrekare büyüklüğündeki arsalar, Adana, Ankara, Aksaray, Antalya, Aydın, Bolu, Balıkesir, Çorum, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Kocaeli, Konya, İstanbul, İzmir, Muğla, Tekirdağ ve Yalova'da bulunuyor.

KDV muafiyeti

Alıcılar arsalar peşin veya yüzde 25 peşinat ile 36 ay vadede sahip olabilecek. Arsalar KDV'den muaf satılacak.

İstanbul, Diyarbakır, Tekirdağ, Kocaeli, Yalova, Bolu, Muğla, Balıkesir, Aydın, İzmir ve Antalya'daki arsalar için 20 Nisan; Ankara, Aksaray, Konya, Adana, Gaziantep, Elazığ ve Çorum'daki arsalar için ise 21 Nisan'da açık artırma düzenlenecek.

Satışa sunulan arsalar arasında Adana'da konut ve ticaret, Ankara Etimesgut'ta ticaret, Antalya'da plansız alanlar, Aydın'da günübirlik tesis ve otopark, Elazığ'da ise konut alanları bulunuyor.

İzmir'de konut ve turizm tesis alanları, Konya'da da özel sağlık tesisi niteliğindeki arsalar satışa çıkarılıyor.

Özelleştirme kararları

Özelleştirme kapsamında bulunan Elazığ, Şanlıurfa, Ankara ve İzmir'deki bazı taşınmazların satışına da izin verildi. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile ilgili Cumhurbaşkanlığı kararları, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, özelleştirme kapsam ve programında bulunan, mülkiyeti Maliye Hazinesi adına kayıtlı Elazığ'ın merkez ilçesi Sürsürü Mahallesi'ndeki taşınmaz ve üstündeki yapıların, 21 milyon 100 bin lira bedelle en yüksek teklifi veren Ömer Faruk Aydın'a satışı uygun bulundu.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TTA Gayrimenkul A.Ş. adına kayıtlı Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesi Mehmetçik Köyü'ndeki taşınmazın 26 milyon 300 bin lira bedelle en yüksek teklifi sunan Atilla Atmaca'ya satılması kararlaştırıldı.

Yine aynı şirket adına kayıtlı söz konusu mahalledeki bir diğer taşınmazın da 28 milyon 100 bin lira bedelle en yüksek teklifi veren Maruf İnşaat ve Ticaret AŞ'ye satılması uygun görüldü.

TTA Gayrimenkul AŞ, Türkiye Elektrik Üretim AŞ ve Elektrik Üretim AŞ adına kayıtlı Ankara'nın Gölbaşı ilçesi Virancık-İmar Mahallesi'nde bulunan taşınmazların bir bütün halinde 35 milyon 400 bin lira bedelle en yüksek teklifi veren MG Prestij İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti'ye satışına izin verildi.

Maliye Hazine adına kayıtlı İzmir'in Karşıyaka ilçesi Şemikler Mahallesi'ndeki taşınmazın 19 milyon 750 bin lira bedelle en yüksek teklifi veren LÖSEV Lösemili Çocuklar Sağlık ve Eğitim Vakfına satılması kararlaştırıldı.

Şirketlere peşkeş

Öte yandan ülkenin dört bir tarafında ekolojik yıkıma neden olan AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın kararı ile 7 ilde bazı taşınmazlara yönelik acele kamulaştırma kararları alındı. Resmi Gazete'de yayımlanan "Cumhurbaşkanı Kararı"na göre, enerji projeleri için kamulaştırma kararı alınan yerler Samsun, Mardin, Bursa, Ordu, Burdur, Balıkesir ve Muş oldu.

Şu projeler için kamulaştırma kararları verildi:

- Asarcık Doğal Gaz Boru Hattı Projesi ve Nusaybin İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesi.
- Bursa Batı Trafo Merkezi Sahası ve HES Fatsa Enerji İletim Hattı Projesi.
- N-Gördes Enerji İletim Hattı Projesi.
- RMS-A şehir giriş istasyonu.
- Balıkesir'de doğalgaz dağıtım sistemi.

'BEREKET'Lİ ZARAR

2020 yılında 69,2 milyon TL kâr açıklayan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri iştiraki Bereket Sigorta, 2021 yılında 90,3 milyon TL zarara imza attı. Şirketin kur değişimi kaynaklı geliri ise 60,1 milyon TL oldu.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) idaresindeyken 13 Ocak 2017'de Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'ne devredilen Bereket Sigorta'ya yönelik Bağımsız Denetçi Raporu açıklandı. Raporda, şirketin 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla konsolide bilançoya da yer verildi. Rapor, şirketin fahiş zararını ortaya koydu. 2020 yılı dönem kârı 69 milyon 202 bin 549 TL ile ifade edilirken, 2021'de zarara uğradı. Zarar miktarı 90 milyon 391 bin 264 TL oldu.

Raporda, şirketin kur değişiminden kaynaklı gelir ve giderleri de paylaşıldı. 2020'de kur değişimi kaynaklı 17 milyon TL kar 13,8 milyon TL zarar ettiği bildirildi. Türk Lirası'nın dolar karşısında giderek değer kaybetmesi şirketin 2021 yılı kambiyo kâr ve zararını da etkiledi. Şirketin kur değişiminden kaynaklı 2021 yılı kambiyo kârı 93,7 milyon TL'ye, zararı da 30 milyon TL'ye fırladı.

Bereket Sigorta, İslami Finans Ödülleri 2021'de, "Türkiye'nin En Güvenilir Katılım Sigorta (Tekafül) Şirketi" ile "Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Topluma Adanmışlık" kategorilerinde olmak üzere iki ödül aldı. 1 Temmuz'da ödüllere yönelik konuşan Bereket Sigorta Genel Müdürü Mahmut Güngör, yeni bir model oluşturmayı hedeflediklerini belirterek "Tekafül sigortacılığının daha geniş kitlelere yayılmasına hizmet etmeye devam edeceğiz" ifadelerini kullanmıştı.

KÂRDAN ZARARA DÖNDÜ

69,2 milyon TL

Şirketin 2020 yılı kârı

90,3 milyon TL

Şirketin 2021 yılı zararı

60,1 milyon TL

Şirketin 2021'de kur kaynaklı geliri

Tekafül sigorta sistemi nedir?

Tekafül sigorta sistemi İslam bilginlerince, “Yardımlaşma veya karşılıklı sigorta” şeklinde ifade ediliyor. Yardımlaşma sigortası, “Değişik fertlerin birleşerek, içlerinden birinin maruz kalacağı felaketin hasarını tazmin etmek üzere yaptıkları bir yardımlaşma” olarak açıklanıyor.

DEMİRYOLLARI BORÇ ÇIKMAZINDA

Liyakatsiz kadrolarca yönetildiği gerekçesiyle gündeme gelen TCDD borca saplandı. TCDD’nin Kasım 2021 itibarıyla Hazine’ye olan vadesi geçmiş borcu 2,1 milyar TL’ye, toplam borcu ise 4,4 milyar TL’ye ulaştı.

Kötü yönetildiği ve liyakatsiz atamaların yapıldığı gerekçesiyle eleştirilen TCDD’nin içinde olduğu borç batağı, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın verileriyle ortaya konuldu. Muhalefetin, “İktidarın arka bahçesi oldu” eleştirileri yönelttiği idarenin vadesi geçmiş borçlarının toplamı Kasım 2021 itibarıyla 2 milyar 125 milyon TL’ye ulaştı. İdarenin Hazine’ye olan toplam borcu ise 4 milyar 472 milyon TL oldu.

Vadesi geçmiş borç 2,1 milyar TL

TCDD’nin içinde olduğu ekonomik çıkmaz, Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın raporları ile gün yüzüne çıktı. Hazine Alacak Stoku verilerine göre, 30 Kasım 2021 tarihinde Hazine’nin TCDD’den vadesi geçmiş alacak toplamı kayıtlara, 2 milyar 125 milyon TL olarak geçti.

Haziran 2019’da ikinci defa gerçekleştirilen İstanbul Büyükşehir Belediyesi seçimlerinde idarenin AKP’den CHP’ye geçmesinin ardından işsiz kalan belediye çalışanlarına kadro açan TCDD’nin Hazine’ye olan toplam borcunun ise 4 milyar 472 milyon TL olduğu öğrenildi. Kurumun 2019 yılından devreden ve 2021 yılı kayıtlarına yansıyan toplam görev zararı ise 991 milyon TL oldu.

Sınav olması gerekirken sınavsız atamalar

Sayıştay Başkanlığı’nın 2020 yılı Devlet Demiryolları Raporu’nda, TCDD bünyesinde bulunan ve yönetmeliğe göre sınavla atama yapılması gereken müdürlük koltuklarına sınavsız atamalar yapıldığı belirtiliyor.

40 kişi koltuğuna sınavsız yerleşti

İdarenin liyakatsiz uygulamalarına ışık tutan raporda, 40 kişiden oluşan şube müdürlerinin, buldukları konuma sınavsız yerleştiği ifade ediliyor.

AKP idaresindeki İBB’de yönetici pozisyonunda çalışan 13 isim, yönetimin CHP’ye geçmesinin ardından TCDD’de ve bağlı kuruluşlarındaki farklı müdürlüklere atandı. Kamuoyuna yansıyan bu isimlerden bazıları ise şunlardan oluştu:

TCDD Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Ali İhsan Uygun (Görevden alındı).

Teftiş Kurulu Başkanı Ahmet Ayaz (Görevde).

Modernizasyon Dairesi Başkanı Hasan Pezük (Görevde).

Bilgi Teknolojileri Daire Başkanı Abdullah Önder Türkoğlu (Görevde).

Bilgi Teknolojileri Daire Başkan Yardımcısı Şahabettin Çağlar (Görevde).

SOYLU’NUN ŞİRKETİ ATAKTA

2 ayda 7 acente

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve oğlu Engin Levent Soylu’nun yeni sigorta şirketi iki ayda yedi acentelik aldı. Şirketin yeni markası ise sigorta7 (sigortayedi) olarak Türk Patent ve Marka Kurumu’na tescil ettirildi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve oğlu Engin Levent Soylu’nun, 2021 ocak ayında kurduğu sigorta şirketi 2022’ye hızlı başladı. Esigortan Sigorta Acentelik Hizmetleri Anonim Şirketi ismi ile internette sigorta pazarlayacak olan şirket, şubat ve mart ayında yedi büyük sigorta şirketinin acenteliğini aldı. Ayrıca Soylu’ların yeni sigorta markası ise Ticaret Bakanlığı’na Türk Patent ve Marka Kurumu’na 23 Mart 2022’de tescil ettirildi. Cumhuriyet’ten Bora Erdin’in haberine göre; Soylu ailesinin yeni sigorta markası ise sigorta7 (sigortayedi) oldu. Soylu ailesi geçen yıl yeni sigorta şirketi ortaya çıktığında şirketin faal olmadığı yönünde açıklama yapmıştı.

Şirketten gelen açıklamada şu ifadeler yer almıştı:

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“esigortan.net adlı bir şirketin kurulması ile ilgili olarak da halihazırda ticari herhangi bir faaliyet veya etkinlik söz konusu değildir.”

Soylu ve oğlu ortak

Şirketin faaliyet konusu içinde “e-sigorta hizmetleri sunmak” başlığı yer aldı. Esigortan Sigorta Acentelik Hizmetleri Anonim Şirketi’nin kuruluş sermayesi ise 100 bin TL olarak belirlendi. Şirket hisseleri, Süleyman Soylu ve oğlu arasında eşit olarak bölündü.

Şirketin yüzde 50 ortağı Engin Levent Soylu bir yıllığına şirket yönetim kurulu başkanı seçildi. Resmi kayıtlarda; “Beheri 100,00 Türk lirası değerinde 500 adet paya karşılık gelen 50 bin Türk lirası Süleyman Soylu tarafından nakdi olarak taahhüt edilmiştir” bilgisi yer aldı.

Esigortan Sigorta Acentelik Hizmetleri Anonim Şirketi’nin adresi ise ailenin 1996’da kurduğu Engin Sigorta ve Aracılık Hizmetleri ile aynı yer olarak belirlendi.

PAZARLIK KILIFI

AKP’li Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, pazarlık usulü düzenlediği ihaleyle 27 araç satın aldı. Söz konusu ihale Erdoğan’ın teşvik sözü verdiği ailenin şirketlerinden birine gitti.

AKP’li belediyelerin iktidara yakın şirketlere pazarlık usulüyle verdiği ihalelere her gün bir yenisi ekleniyor. Adrese teslim ihalenin son adresi ise bu kez Maraş oldu. AKP’li Hayrettin Güngör yönetimindeki Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi, ‘acil durum’ belirtilerek, 22’si 4x2, 5’i 4x4 olmak üzere toplamda 27 araç alımı için ihale açtı. 13 milyon 771 bin TL’ye 4x2 ve 4x4 araç alımı ihalesi, daha önce Erdoğan’ın teşekkür ettiği ailenin şirketlerinden birine gitti.

Belediye araç alımı ihalesini Kamu İhale Kanunu’nun “Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların” ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yaptı. Mayıs’ta belediyenin eline geçeceği belirtilen araçların alımı için 31 Mart’ta Toyomar Otomotiv Petrol Ticaret ve Pazarlama A.Ş. ile sözleşme imzaladı.

Teşvik sözü vermişti

İhaleyi alan söz konusu şirketin temsiliyet hakkı 15 Ocak’ta AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın teşekkür ettiği ailelerden Maraşlı iş insanı Okkaş Gümüşer’de. Gümüşer’in aile yakınları Halil İbrahim Gümüşer, Erdoğan Gümüşer, Halit Gümüşer ve Hikmet Gümüşer; Erdoğan’ın Aydın’ın Söke ilçesinde açılışını yaptığı Batı Kipaş Kâğıt Fabrikası’nın da yatırımcıları arasında. Erdoğan burada yaptığı açıklamada holdingin yönetim kuruluna teşekkür ederek, “Kipaş Holding’in bu yatırımı, stratejik yatırımların teşviki sistemimiz kapsamında destekliyoruz” demişti.

Holding, 1984’te Öksüz ve Gümüşer ailelerinin öncülüğünde Maraş ‘ta kuruldu. Kipaş Holding’in yönetim kurulunda Öksüz ve Gümüşer ailelerinin bireyleri yer alırken; yönetim kurulu başkanlığını Mehmet Hanefi Öksüz, yönetim kurulu başkan vekilliğini ise Halil İbrahim Gümüşer yürütüyor.

ÇAYKUR’A ZARAR, YÖNETİME MENFAAT

AKP’lilerin yönettiği ÇAYKUR’un 2021 yılında 503 milyon 840 bin TL’lik zarara imza attığı ortaya çıktı. Kurumun 2021 yılında üst düzey yöneticiler için 1,3 milyon TL’lik ücret ve menfaat ödemesi yaptığı belirlendi.

Türkiye’nin bir yılda kişi başına 250 bardak çay tüketimi ile dünyada birinci olmasına karşın Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2021 yılında da zarar etti. Türkiye Varlık Fonu’na devredildikten sonra zararı katlanarak artan kurumun 2021 yılı zararı 2017 yılına oranla yüzde 88 büyüyerek 503 milyon 840 bin TL oldu.

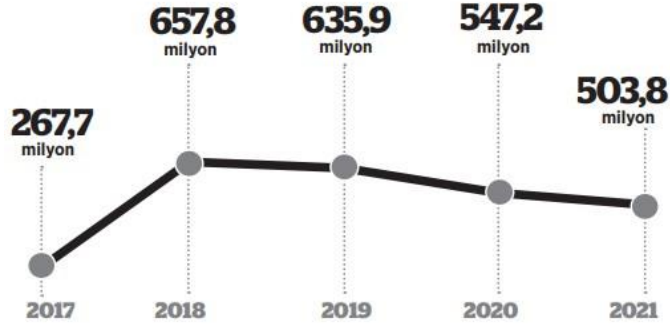
ÇAYKUR’un 2021 yılı faaliyetlerini ve mali bilançolarını içeren raporu, kurumun içinde olduğu batağı ortaya koydu. İdare, 2021 yılında yarım milyar liralık zarar açıkladı.

Varlık Fonu’na devir ÇAYKUR’a yaramadı

Raporlar, ÇAYKUR’un Türkiye Varlık Fonu’na (TVF) devredildikten sonra içine düşürüldüğü ekonomik çıkmazı da bir kez daha gözler önüne serdi. TVF’ye devrinden bir önceki yıl olan 2016’da 82,1 milyon TL kâr elde eden idarede, 2017 yılı itibarıyla düzenli olarak zarar kaydedildi.

ÇAYKUR'UN 2017 VE 2021 YILLARI ARASINDAKİ ZARARI ŞÖYLE:

Bankaya olan borcu 5 milyar TL'yi aştı

ÇAYKUR'un 2021 yılı itibarıyla bankalara olan toplam borcu da dev boyutlara ulaştı. Aralık 2019'da 3 milyar 498 milyon TL olarak hesaplanan ÇAYKUR'un banka borcu, 2021 yılı sonu itibarıyla 5 milyar 241 milyon TL'ye fırladı. ÇAYKUR'un üst yönetimi için sağlanan maddi olanaklar da önemli bir kalem oluşturdu. Buna göre, Yönetim Kurulu Başkanı, üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının cari dönemde sağlanan ücret ve benzeri menfaatlerin toplam tutarı 1 milyon 314 bin 499 TL oldu. İdarenin reklam harcaması da raporda paylaşıldı. Raporda yer alan verilere göre, ÇAYKUR'un 2021 yılındaki reklam gideri 38 milyon 139 bin 849 TL, festival ve etkinlik gideri ise 1 milyon 14 bin 565 TL oldu. ÇAYKUR, ulusal, bölgesel ve yerel televizyonlar ile radyolara 8 milyon 841 bin 271 TL, spor kulüpleri, stadyum ve spor salonlarına 28 milyon 357 bin 390 TL, gazete ve dergilere ise 127 bin 658 TL'lik reklam verdi.

%88

ÇAYKUR'UN 5 YILLIK ZARARINDAKİ BÜYÜME

8,8 milyon TL

TELEVİZYON VE RADYOLARA ÖDENEN PARA

38,1 milyon TL

ÇAYKUR'UN 2021 YILINDAKİ REKLAM GİDERİ

503,8 milyon TL

ÇAYKUR'UN 2021'DEKİ ZARARI

Yönetim kurulu üyeleri AKP'li

ÇAYKUR'un genel müdürlüğünü AKP Rize İl Başkanı İshak Alim'in kardeşi Ziya Alim yapıyor. AKP'li Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem Yüce ile AKP Rize eski milletvekili Hikmet Ayar da yönetim kurulunda yer alıyor.

'ÇAY BARDAĞI' İÇİN 47 MİLYON HARCANDI 15 MİLYON TL DAHA LAZIM

Sayıştay raporuyla Kıyı Kanunu'na aykırı olduğu ortaya çıkan Rize Ticaret Borsası tarafından dolgu sahasına yapılan 29 metrelik çay bardağı şeklindeki Çay Çarşısı'nın maliyeti katlanarak artıyor. Rize Ticaret Borsası Genel Koordinatörü Hasan Önder, "Proje hayata geçirilirken 23 milyon TL'ye ihale edildi. 20 milyonunu DOKAP'tan hibe şeklinde almıştık" dedi.

23 milyona TL'ye ihalesi yapılan Çay Çarşısı projesinin şu anki maliyeti iki katını da geçerek 47 milyon TL'ye kadar ulaştı. 7 katlı 29 metrelik çay bardağı şeklindeki binanın içerisinde ayrıca 13D bir sinema da yer alıyor.

Ayrıca binada çay müzesi, nikah salonu ve restoran da bulunduran çay bardağı şeklindeki binanın dış aydınlatmalarının tamamlandı. Binanın içerisinde ki ince işçiliğin devam ettiği projede aynı zamanda çay bardağının etrafında da yöresel ürünlerin satışa sunulabileceği küçük işletmeler ve çay satış reyonları da yer

alıyor. 25 dükkan ile çay severlerin farklı çayları tada bileceği projenin açılışını ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan gerçekleştirmesi planlanıyor.

15 Milyon TL daha harcanacak

Projeye öncülük yapan Rize Ticaret Borsası'nın Genel Koordinatörü Hasan Önder, yöresel ürünlerin yanı sıra Çaykur Rizespor'un ürün satışı yapabileceği bir dükkanın da Çay Çarşısı içerisinde yer alacağını ifade ederek, "Proje hayata geçirilirken 23 milyon TL'ye ihale edildi. 20 milyonunu DOKAP'tan hibe şeklinde almıştık. Şu anki projenin maliyeti 47 milyon TL'ye ulaştığını ancak yeni marka yüzümüz, simgemiz bardağımız için 10-15 milyon TL gibi bir ekonomik desteğe ihtiyaç duyabileceğimizi ön görmekteyiz. Karadeniz'de bir cazibe merkezi gösterin derler, siz düşünürsünüz ve o dostumuz der ki Ordu'da teleferik şehre turist çekiyor derler. Gerçekten de doğru. Başka dediğimiz de o dostumuz diyor ki Samsun Atakum'da bölgeye turist çekiyor der. Biz Rize Çay Çarşımızın Rizemize çok daha farklı katkılar yapacağına inanıyoruz. Anzer Balı, Rize Kavurması, Feretiko gibi ürünlerimizi sergileyebileceğimiz 6 adet dükkanımız olacak. Çaykur Rizespor'umuza ürünlerini satabileceği bir dükkan ayırdık. İştirakçimiz olan Rize Belediyesi için, kadın kooperatiflerinin ürünlerini satabileceği bir alan tahsis ettik. Mimarisi ile fotoğraf karelerinde yer alacak değirmenimiz var" dedi.

ÇEŞME KANALI KAMU ZARARI VE İSRAFA YOL AÇABİLİR

25 Ocak 2019 tarihli Resmi gazetede yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile Turizm Geliştirme Bölgesi ilan edilen ve birçok parsel için acele kamulaştırma kararı verilen Çeşme Yarımadasındaki turizm tesisleri ve kullanım alanları projesine karşı açılan davalarda hazırlanan bilirkişi raporunda, kamu yararı ve israf vurgusu yapılmıştır.

Bilirkişi raporunda; "Her kullanım kararının bir doğal kaynak tüketimi olduğu düşünüldüğünde gereksinimlerin ötesinde gerçekleştirilen arazi kullanım sunumları, kamu yararı dikkate alındığında diğer sektörler aleyhine kamusal kaynağın israfı anlamına gelir. Doğal kaynağı, en az tüketen seçenekler, doğal değerleri yapılı alan içinde de koruyan seçenekler en fazla kamu yararını yerine getirecektir. Çünkü doğanın tahribi insanlık açısından yıkımı getirmektedir" değerlendirmesinde bulunulmuştur.

Dava konusu alanla ilgili son 40 yıllık süre içinde defalarca plan değişikliklerinin Danıştay tarafından iptal edildiğine dikkat çekilen raporda, büyük bir kara alanını ve ilk kez olmak üzere yaklaşık 4.900 hektar büyüklüğünde bir deniz alanının da iptal kararlarına rağmen yeni proje alanına katıldığına dikkat çekildi.

Raporda, "Bilirkişi Kurulu olarak dava konusu alanın sınır belirleme raporunun, bu alanın sınırları, büyüklüğü ve kapsayacağı alan vb. konularla ilgili olarak son derece yetersiz, hiçbir ciddi bilimsel araştırma ve çalışmaya dayanmayan, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerini hiçbir şekilde değerlendirmeye almayan, yüzeysel bir belge olduğu görüşüyoruz" denildi.

Yeni statünün benimsenmesi durumunda Çeşme yarımadasında 16.000 hektarın üzerinde bir alanın tümüyle halka kapalı, giriş çıkışları denetim altına alınmış, kamuya kapalı site benzeri alanlar haline dönüşeceğinin belirtildiği raporda, "Bu alanlar yasalarla koruma altına alınmış farklı statüde ve üzerinde yapı yasağı getirilmiş alanlardır. Sınır kararıyla bu alanlardaki yetkilerin tümünün tek bir Bakanlığa aktarılmasının rasyoneli anlaşılammamaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilerinin bu alanlarda hiçbir uzmanlığı olmayan bir Bakanlığa - daha da kötüsü bu konularda duyarlı olma olasılığı son derece düşük olan özel işletmecilere-devredilmesinin gerekçesinin ne olduğunu anlamak olanaklı değildir. Aynı durum yine ilk kez kıyıların, deniz alanlarının ve adalardaki yetkilerin devri için de geçerlidir" ifadelerine yer verilmiştir. Bilirkişiler oybirliği ile hazırladıkları raporda proje sınırlarının belirlenmesi işleminin gerek kamu yararına gerekse planlama ilkelerine uygun olmadığı görüşüne vurgu yaptılar.

Raporda, "KTKG Bölgesinde öngörülen turizm yatırımlarının gerçekleşmesi durumunda bu doğal çevre tahribatının geri dönülemez bir duruma evrileceğini görmek için özel olarak planlama eğitimi almaya gerek olmadığı,

İlçe toplam nüfusunun yaz aylarında 1.000.000 büyüklüğünü fazlasıyla aşacağı, yarımada da mevcut su kaynakları ve altyapının tümüyle yetersiz kalması başta olmak üzere doğal çevrenin de bu gelişmeden geri döndürülemez biçimde son derece olumsuz etkileneceği

Alandaki zeytincilik için ideal olan tarım potansiyelinin desteklenmesinin bölge ve ülke ekonomisi açısından yerinde olacağı

Çeşme KTKG Bölgesi'nin yapılaşma ve diğer habitat tahribatlarından uzak tutularak ekolojik niteliklerinin ve bütünlüğünün korunmasının yerel ekonomi, kamu ve ülke çıkarına olacağı

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çeşme KTKGB ile Turizm Bölgesi ilan edilen alan, Çeşme ilçesinin en önemli iki içme suyu kaynağından biri olan Alaçatı Kutlu Aktaş Barajı'nın su toplama havzası ve koruma alanlarının büyük bir bölümünü içine aldığı,

KTKGB alanının bütününe gözetildiğinde, dava konusu ekleme ile koruma alanları yanı sıra turizm kullanımlarına, dolayısıyla yapılaşmaya da açılmasına yol açacak olan sınır kararının, tarım ve orman alanları, doğal değerler (flora, fauna, ekosistemler) su kaynakları ve kültürel miras üzerinde yaratacağı olumsuz etkileri olacağı için planlama ilkelerine ve kamu yararına uygun olmadığı" görüşlerine yer verilmiştir.

344 MADEN SAHASI İÇİN DAHA İHALE AÇILDI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 61 ilde 344 maden sahası için ihale açmıştır. İhale edilecek alanlar arasında Antalya, Aydın, Balıkesir, İzmir ve Muğla da bulunuyor.

Teklif ve açık artırma usulü ile yapılacak ihalelerde, maden sahalarının taban ihale bedelleri 113 bin lirayla 690 bin lira arasında belirlenmiştir.

İller ve Maden Sahası Sayısı

Adana 6, Adıyaman 9, Afyonkarahisar 24, Ağrı 3, Aksaray 3, Amasya 1, Ankara 7, Antalya 12, Artvin 1, Aydın 6, Balıkesir 9, Batman 2, Bayburt 5, Bilecik 3, Bingöl 1, Bitlis 3, Bolu 4, Burdur 9, Bursa 3, Çankırı 5, Çorum 2, Denizli 5, Diyarbakır 1, Edirne 2, Elazığ 6, Erzincan 10, Erzurum 12, Eskişehir 11, Gaziantep 3, Giresun 1, Gümüşhane 10, Hakkari 1, Hatay 2, Isparta 7, İzmir 5, Kahramanmaraş 17, Karaman 4, Kastamonu 1, Kayseri 5, Kırıkkale 2, Kırklareli 4, Kırşehir 5, Konya 8, Kütahya 3, Malatya 2, Manisa 3, Mersin 3, Muğla 8, Nevşehir 4, Niğde 11, Ordu 4, Osmaniye 5, Sivas 26, Şanlıurfa 1, Şırnak 8, Tekirdağ 1, Tokat 2, Tunceli 6, Uşak 3, Van 4, Yozgat 7

İKTİDAR YANGINI BÜYÜK RANTA ÇEVİRDİ

Son üç yılda 210 bin hektar orman alanı kül oldu

AKP iktidarı, tomruk, telefon-maden direkleri, kabuklu-kabuksuz kâğıtlık, sanayi ve yakacak odun gibi milyarlarca lira tutan "orman ürününü" değerinin çok altında satarak büyük bir vurguna imza attı.

Sadece geçen yıl -resmi verilerle- 178 bin hektar, son üç yılda 210 bin hektar orman alanı yandı. Bir yılda yanan orman, son 20 yılda yanan ormanlarımıza denk... AKP iktidarı THK uçaklarını devre dışı bırakarak ormanların yanmasına adeta göz yummuş, yangınları büyüten ihmaller zincirini Türkiye, Cumhuriyet'ten öğrenmişti.

Türkiye geçtiğimiz yıl orman yangını cehenneminin şokunu yaşarken yanmış alanlar hızla ihaleye çıktı. Adına, "orman emvali" denilen odun, direk, kereste gibi ürünlere dönüşen orman değerlerinin satışında büyük vurgun yapıldı. Metreküpü 2.500 TL olan tomruk, 1600 TL olan telefon direği, 1500 TL olan kâğıtlık oduna rağmen milyonlarca metreküp emval, ortalama 100 TL'den satıldı.

Yandaşa pay edildi

Yanan orman alanlarının temizliğini sağlamak için yapılan ihalelerde Kamu İhale Kanunu ve Rekabet Kanunu hiçe sayıldı. Orman Genel Müdürlüğü, alışılmadık dışında, orman köylüsünü koruyan anayasaya aykırı olarak büyük partiler halinde ihaleye çıktı. Partilerin büyüklüğü nedeniyle piyasadaki en büyük firmaların girdiği ihalelerde, küçük işletmelerin, orman köylülerinin ve kooperatiflerin önü kesilmiş oldu. İhalede satılan değerlerin metreküp miktarı yani emval oranı da düşük gösterildi. Uzmanlara göre yanan orman alanlarındaki 20 milyon metreküp emval, 13 milyon olarak hesaplanıp yandaşlara pay edildi.

Yani emvalin metreküp fiyatı 20-25 kat düşük bedelle verildiği gibi 7 milyon metreküp ekonomik değer, kamunun elinden yandaş firmaların kasasına aktarıldı.

AKP iktidarı orman alanlarındaki emval değerleri 7 milyon metreküp düşük göstermesinin yanı sıra tomruk, telefon ve maden direkleri, kabuklu-kabuksuz kâğıtlık, sanayi ve yakacak odunu gibi milyarlarca lira tutan emvali de değerinin çok altında satarak büyük vurguna imza attı. Örneğin tomruğun metreküpünü 100 TL ortalama ile satın alan yandaş şirketler, normal şartlarda o tomruğun metreküpüne 2.500 TL ödeyeceklerdi. Yolsuzluğun büyüklüğüne bakar mısınız? 20 milyon metreküp emvalden söz ediyorum...

Adrese teslim ihaleler

Yanan orman alanlarının kendiliğinden yeşermesi için içindeki emvalin bir yıl içinde taşınması/temizlenmesi gerekiyor. Dönemin Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, o günlerde bir yıl geçmeden bu alanları rehabilite edeceklerini söylemişti. TRT'de yer alan habere göre ise yanan orman alanlarından 1 milyar TL gelir elde edilecekti. Oysa orman köylülerini dışlayan ve yandaş firmalara adrese teslim yapılan ihaleler sonrasında bu

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ayrıcılık şirketler, hedeflenen zamanda yanan orman alanlarını temizleyemedi. Şu ana kadar kesilen ağaçlarla temizlenen alan, yanan alanların sadece yüzde 30'u.

Ormanlar depo oldu

Bu nedenle bir yıllık kritik yaşam döngüsü aşıyor. Ormanların kendiliğinden yeşermesi olanaksız hale geliyor. Firmalar ihtiyaçları kadar emvali kesip fabrikalarda işliyor, kalan ürünleri depo gibi kullandıkları orman alanlarında bekletiyor. Yani hem gereken zamanda temizlik yapılmıyor hem de orman tabanı depo muamelesi gördüğü için verimsiz hale geliyor. Zamanında temizlenmeyen ormanlık alanların yeniden yeşermesi doğal yollarla olamayacağından devletin ağaçlandırma için harcayacağı para misliyle artacak.

ÖVÜNDÜKLERİ YOLLAR PEŞ PEŞE ÇÖKÜYOR

AKP her fırsatta yol yapmakla övünürken milyonlarca liraya mal olan yollar peş peşe çökmeye başladı. Son bir ayda en az 5 kentte yol çöktü, facianın eşliğinden dönüldü. Uzmanlar denetimsizliğe dikkat çekti.

Birçok kentin otoyollarında son dönemde peş peşe çökmeler meydana geldi. Sadece son bir ayda Trabzon, Dersim, Sinop, Adana ve Düzce'de kamunun kasasından milyonlarca lira harcanarak yaptırılan yollar çöktü, facianın eşliğinden dönüldü. Uzmanlar, denetimsizliğe dikkat çekti.

Karadeniz'i İstanbul'a bağlayan yolda geçen ay çatlaklıklar oluştu. Çatlaklar nedeniyle Karayolları ekiplerince yol tek şeritli trafiğe kapatıldı. Önceki gün ise Düzce, Zonguldak ve Sakarya arasında ulaşımı sağlayan bu yolun Akçakoca Edilli mevkiindeki kısmı tamamen çöktü. Derin yarıkların olduğu bölgede asfalt kâğıt gibi yırtıldı. Yolun daha önce de çöktüğünü belirten yurttaşlar, "Yolun bir kısmı geçen sene çökmüştü. Taş duvar ördüler. Örülen taş duvara rağmen şimdi yeniden çöktü. Her sene burada çökme meydana geliyor" diyerek tepkilerini dile getirdi.

2 yıl önce yapılmıştı

Adana'nın Pozantı ilçesinde ise 31 Mart'ta, henüz 2 yıl önce yapılan asfalt yol çöktü. Yol, kum dökülerek ve dubalı şerit ile ulaşım kapatıldı. Yolun neden çöktüğüne dair yetkililerden bir açıklama yapılmazken mahalle sakinleri yoğun yağış sonrasında yolda çökmeler meydana geldiğini kaydetti.

Trabzon'un Düzköy ilçesinde de 30 Mart'ta meydana gelen heyelan nedeniyle Yusufu Mahallesi'nin asfalt yolu çöktü. 600 haneli Yusufu Mahallesi'ne uzun süre ulaşım sağlanamadı. Sinop'ta 17 Mart'ta yaşanan heyelan sonucu Çiftlik köyüne bağlı eski Sinop-Samsun karayolunda çökme meydana geldi. Yolun önceden Karayolları'na ait olduğu, ardından Sinop İl Özel İdaresi'ne devredildiği öğrenildi. Özel İdare Genel Sekreteri Yahya Çinkil, yaşanan çökmenin ardından onarım çalışmalarına başlanacağını ifade etti.

Dersim'de de 9 Mart'ta etkili olan sağanak yağış nedeniyle Hozat-Pertek karayolunda çökme meydana geldi.

Yeterli denetim yok

Peş peşe çöken yollara ilişkin konuşan TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Başkanı Taner Yüzgeç şunları söyledi: "Birçok alanda olduğu gibi yol inşaatlarında da mühendislik hizmetlerine önem verilmiyor. Çünkü mühendislik hizmetleri maliyet artırıcı bir unsur olarak görülüyor. Bu kara düzenin sonuçları ya bina çökmesi ya yol çökmesi olarak karşımıza çıkıyor."

Yolların çökmesinin bir diğer nedeninin de denetimsizlik olduğunu vurgulayan Yüzgeç, "Denetim yapacak kurumlar zayıflatıldı ve müteahhitlerin denetimine önem verilmiyor. Özellikle altyapı projelerine dikkat etmezseniz hava koşulları veya zeminden kaynaklı çökmelerle karşılaşabilirsiniz. Son yıllarda sürekli çöken yollar, denetim mekanizmaların çürütüldüğü ve yok edildiğinin de bir göstergesi" diye konuştu.

Ulaştırma Uzmanı Dr. Murat Akad da, "Yollar yapılırken projeye uygun hareket edilmemiş olabilir. Bir yol projelendirilirken arazinin topoğrafik yapısı dikkate alınır. Suların nereden akabileceği bellidir örneğin. Yola zarar vermeden suların akması sağlanır. Ancak çöken yollarda bunlara dikkat edilmemiş olabilir" dedi.

Bütün her şey doğru yapılmış olsa bile, zaman içerisinde suların tahliye edilmesini sağlayan menfezlerin tıkanabileceğine dikkat çeken Akad, "Bu nedenle denetim önemlidir. Belli aralıklarla bunların kontrol edilmesi gerekir ve çöken yollarda bunlar kontrol edilmemiş olabilir. Arazi heyelan bölgesiyse yeterli derecede önem alınmamış olabilir" ifadelerini kullandı.

KUR ZARARININ FATURASI BÜYÜYOR

İktidarın izlediği yanlış politikalar nedeniyle bütçedeki kara delikler daha da büyüdü. Faturaları baskılamak için yapılan sübvansiyon bütçe kaynaklarından karşılanıyor. BOTAŞ'ın 2021 görev zararı 55 milyar TL.

İktidarın yanlış kur politikası doğalgazda tüketicinin dünya piyasalarındaki artıştan daha yüksek bir fatura ile karşılaşmasına neden oldu. Kur artışı nedeniyle altından kalkılamayacak büyüklüğe ulaşan faturaları sübvansiyonla düşürmeye çalışan iktidar, BOTAŞ'ın görev zararının 55 milyar TL'ye çıkmasına neden oldu. Sübvansiyonla halka verildiği iddia edilen destek bütçe kaynaklarından karşılandığı için yine halkın cebinden çıktı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2021 yılı kamu sermayeli kuruluş ve işletmelerin ismi "görevlendirme gideri" olarak değiştirilen "görev zararı"nı açıkladı. Görev zararı, AKP iktidarlarının yanlış politikalarının ya da siyasi fayda sağlamak amacıyla izlediği politikaların, kamu işletmelerine verdiği çeşitli görevlerin sonucu ortaya çıkıyor. Geçmişte AKP'nin simgeleşen kömür yardımından doğan zarar bugün BOTAŞ aracılığıyla enerjiye verilmek zorunda kalınan desteğin yanında çok düşük bir tutar olarak kaldı.

Rekor BOTAŞ'ta

2018 yılında DHMİ, TCDD, TMO, ESK, TŞFAŞ, TKİ, TTK ve BOTAŞ'a verilen görevlerden dolayı ortaya çıkan ve 2.1 milyar TL olan görev zararı 2019'da 1.6 milyar TL, 2020'de 2 milyar TL iken enerji fiyatlarındaki yükseliş ve izlenen yanlış kur politikalarının sonucu 2021'de 60,6 milyar TL'ye çıktı. Bunun 3,4 milyar TL'si Toprak Mahsulleri Ofisi, 191 milyon TL'si Et ve Süt Kurumu, 1,6 milyar TL'si Türkiye Kömür İşletmeleri, 24 milyon TL'si Türkiye Taş Kömürü Kurumu, 55,3 milyar TL'si ise BOTAŞ'a verilen görevlerden kaynaklandı. Bunun 23,8 milyar TL'si yıl içinde ödendi, 38,6 milyar TL'si bir sonraki yıla devretti.

Bu para halkın

Eski BOTAŞ Gaz Alımı Daire Başkanı Ali Arif Aktürk, BOTAŞ'ın görev zararının kur krizi ile dev boyutlara ulaşmasını ve iktidarın sübvansiyon politikasını değerlendirdi: "Özellikle 2021'in ikinci yarısından itibaren yükselmeye başlayan enerji ve gaz fiyatlarını BOTAŞ özellikle konutlara yansıtılmamak için sübvansiyon yoluna gitti, maliyetin altında satışlar yapma kararı aldı. 2021'de dünyada büyüyen ekonomik kriz ile artan gaz fiyatları 2022 başından itibaren Ukrayna krizi ile uçtu. Aralık ayındaki kur krizi ile BOTAŞ'ın maliyetleri daha da büyüdü. Bunu da sübvansiyonla halka yansıtılmamaya çalıştılar. Böylelikle BOTAŞ'ın zararı patladı, kur krizi olmasaydı BOTAŞ'ın zararı yarı yarıya daha az olurdu. Sübvansiyon nedeniyle bütçeye yansıtılan yük çok büyük, halka aktarıldığı iddia edilen bu tutar bütçeden karşılandığı için zaten halkın. Bunun bir başka boyutu daha var, sübvansiyon doğru kesimlere yapılıyor mu bilmiyoruz. Boğaz'da yalıda 2 bin-3 bin metrekairelik yerlerde oturanlara da yapıyoruz, Sultanbeyli'deki Ayşe Teyze'ye de yapıyoruz. Şubat ayından itibaren yapılan bu doğrudan destekler şeffaf değil neye göre yapıldığını bilmiyoruz. Yandaşa mı yapıyor, bilmiyoruz. Ayrıca demir-çelik gibi cam gibi enerji yoğun sektörlerin sübvansiyon edilmesi günahdır. Bu sektör ucuz enerji kullanarak ürettiklerini yurtdışına satıyor. Bu yolla ülkeden yurtdışına sermaye transferi yapılıyor.

Görev zararı Hazine'ye

2021 yılı Aralık ayında yapılan bir yasa değişikliği ile BOTAŞ'ın 55 milyar liralık görev zararı Hazine'ye aktarıldı. Karşılığında BOTAŞ'ın Ticaret Bakanlığı'na bağlı gümrük müdürlüklerine ödemesi gereken ithalde Katma Değer Vergisi ve onun gecikme zamları toplamı olan 32 milyar 300 milyon lira silindi.

BORÇ ŞAMPİYONU AKP'Lİ BELEDİYE

Belediyelerin ve bağlı idarelerin 30 Kasım 2021 itibarıyla kamuya olan borç tutarı 10 milyar 471 bin TL oldu. 17 yıldır AKP'nin yönettiği Kocaeli Belediyesi, 4 milyar 635 milyon TL'lik borç ile yine en borçlu belediye.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Kamu Borç Yönetimi Raporu, kaynak dağılımında her zaman aslan payını alan AKP'li belediyelerin borçlanmada da birinciliği kaptırmadığı ortaya çıktı. Rapora göre, "Hazine Alacak Stoku" 2021 yılının sonunda 20 milyar 622 milyon TL'ye ulaştı. Hazinesinin toplam alacağının 10 milyar 471 milyon TL'sini yerel yönetimlerin borçları oluşturdu.

Belediyelerin Hazine'ye olan toplam borcunun yüzde 44,26'sını AKP yönetimindeki Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden kaynaklandı. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin toplam borcu, 4 milyar 635 milyon TL oldu.

Borcunu ödemiıyor

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tahir Büyükkakin yönetimindeki idarenin Hazine'ye olan toplam 4 milyar 635 milyon TL'lik borcun 3 milyar 397 milyon TL'si 'Anapara', 1 milyar 238 milyon TL'si ise 'Diğer' kalemine yazıldı. Borçlu belediyeler arasında ilk sırada yer alan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ni, 1 milyar TL borç ile Adana Büyükşehir Belediyesi izledi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, toplam 20 milyar 622 milyon TL olan Hazine Alacak Stoku'nun 2 milyar 136 milyon TL'sinin vadesi geçti. Anapara kapsamındaki borcun 17 milyar TL olduğu, kalan 1 milyar 442 milyon TL'nin ise diğer borçlardan oluştuğu bildirildi.

İhaleleri Sayıştay'a takıldı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin birçok ihalesi önceki yıllarda olduğu gibi 2020 yılı Sayıştay denetimlerine takıldı. Belediyenin temel ihale usulleri yerine, "Kamu ihalelerini adrese teslim" haline getirdiği gerekçesiyle eleştirilen pazarlık usulünü kullandığı belirlendi. İncelemeye göre, 2020 yılında gerçekleştirilen toplam 76 mal ve hizmet alımının ihalesi, pazarlık yöntemi ile yapıldı. İhale onay belgelerinde ise pazarlık yönteminin kullanılmama gerekçesi, "açık, gerçekçi ve objektif olarak" belirtilmedi.

ADALET ARANIYOR!

Adaleti bulamayan yurttaşların TİHEK'e başvuruları sürekli artıyor. Verilere göre, bu yılın ilk 3 ayında 387 başvuruyla TİHEK kendi rekorunu kırdı. En çok başvuru tutuklu ve hükümlüler ile engellilerden geldi.

Ülkedeki adalet arayışı sürerken üyelerini AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın atadığı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'na (TİHEK) son 3 ayda yapılan başvurular bunu bir kez daha gösterdi. 1 Ocak-31 Mart döneminde yapılan başvurular, istatistiklere göre bu yılın ilk 3 ayında önceki yıllara göre rekor kırdı. TİHEK'e 387 başvuru yapıldı. Geçen yıl aynı dönemde 314 başvurunun yapıldığına yer verilen istatistiklerdeki artış dikkat çekti.

Cinsiyet eşitsizliği

Kırılgan gruplar başlığında ilk sırayı başvuru tutuklu ve hükümlülerden gelirken onları engelliler takip etti. Kırılgan gruplar başlığı altında toplam 208 başvuru yapıldı, buna göre başvuru grupları ve sayıları şu şekilde:

Tutuklu ve hükümlüler: 167

Engelli: 28

Çocuk: 7

Mülteci: 3

Yaşlı: 3

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik kapsamında yapılan başvuruların içeriğe bakıldığında ise en çok başvuru engellilik konusunda oldu.

2021 ile bu yıl arasındaki aylara göre artış

	2021	2022
Ocak	109	141
Şubat	111	113
Mart	94	133

En çok cezaevlerinden

Kuruma 3 ayda 15 engellilik temelli ayrımcılık konusunda başvuru yapıldı. Bunu 12 başvuruyla cinsiyet temelli ayrımcılık takip ederken 11 başvuru ise felsefi ve siyasi görüş, 8 medeni hal konusunda oldu.

İstatistiklerde cezaevleri, geri gönderme merkezleri, nezarethaneler gibi alıkonulma mekânlarında kalanların yaptığı başvurulara da yer verildi. Bu mekânlardan yapılan başvuru toplamı 221 olurken konularına göre dağılım şöyle:

İnfaz kurumu genel idaresine ilişkin şikâyetler: 48

Özel hayat ve aile hayatının korunması: 37

İşkence ve kötü muamele yasağı: 31

Etkili başvuru ve dilekçe hakkı: 26

Sağlık hakkı: 23

Dış dünya ile iletişim: 23

Diğer: 7

Mülkiyet hakkı: 5

Sosyal kültürel eğitsel ve sportif: 4

Fiziksel koşullar: 3

Sürelili ve süresiz yayınlara erişim: 3

Diğer insan hakları ihlallerine ilişkin yapılan toplam 59 başvuru olurken ilk sırayı 9 başvuru ile adil yargılanma hakkı aldı. İkinci sırada 6 başvuruyla sosyal ve güvenlik hakkı gelirken bunu 5 başvuruyla özel hayat ve aile hayatının korunması ile eğitim hakkı takip etti. TİHEK'e 3 de yaşam hakkı başvurusu yapıldı.

Öte yandan istatistiklerde başvurulara ilişkin TİHEK'in verdiği hak ihlali kararlarına yer verilmedi.

İKTİDAR SPORU DA SİYASETİN KONTROLÜNE ALMAK İSTİYOR

İktidar ittifakının hazırladığı "Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi" ülke sporunun ve kulüplerin içinde bulunduğu sorunları çözmekten uzak, cezacı ve tehditkâr bir zihniyetin ürünüdür. Fair Play ruhunu yok eden, diktacı anlayışı spora hâkim kılmayı öngören bu yasa teklifinin amacı, sporu siyasetin kontrolüne alarak, kulüplerde ve yönetimlerde sorgusuz-hukuksuz tasfiyeleri hayata geçirmek, kulüplere el koymak ya da istemediklerini kapatmaktır!

Spora, sanata siyaset bulaştırılmaması yönündeki tüm çağrılarımıza rağmen getirilen bu teklifle spor siyasetin göbeğine sürüklenirken, olağanüstü yetkilerle donatılan Gençlik ve Spor Bakanına adeta 'sporun diktatörü, tek adam' statüsü verilmektedir. İktidar ittifakı bu teklifi 'Sporda devrim' söylemiyle ambalajlamaya çalışarak yasalaştırmak istiyor.

Halen spor kulüplerinin dernek statüsünde olmaları nedeniyle içinde buldukları ağır borçlardan ötürü kimsenin sorumlu tutulmadığı, yönetimlerin kulüpleri borçlandırıp bırakıp gittikleri durumlara çözüm

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

getiremeyen düzenleme kulüplerin anonim şirket olmasını ve dernek statüsüne son verilmesini öngörmesine karşın pek çok maddesinde hâlâ dernekler yasasına atıfta bulunuluyor.

Yasa teklifinde kulüplere denk bütçe zorunluluğu getirilirken aksi halde kulüp başkanlarına ve yönetimlerine ağır cezalar, parasal yükümlülükler ve yaptırımlar getiriliyor. Kulüplere ve spor federasyonlarına bir önceki yıl bütçesinin azami yüzde 10'u kadar borçlanma yetkisi getiren mali yükümlülükler aykırılık durumunda kulüp başkan ve yöneticileri, federasyon başkan ve yöneticileri için 1-3 yıl hapis cezası yer alıyor. Kulüplerin borçlarından ve zararlarından yönetimlerin yanı sıra sportif direktörlerin ve menajerlerin de sorumlu olmaları öngörülüyor.

Kulüplere ve federasyonlara getirilen 'denk bütçe' zorunluluğu, borçlanma kısıtlaması ve aksi durumda ağır para ve hapis cezaları, ülke sporunun yanı sıra ülke ekonomisinin gerçeklerinden, bilimsellikten uzak bir düzenleme. İktidar daha kendisi her yıl hazırladığı bütçeyi denkleştiremiyor. Üç ayda tüm bütçe hedefleri sapıyor, açık hedefi katlanıyor. Türkiye Varlık Fonu'ndaki (TVF) hangi kamu kuruluşunun, kamu bankasının bütçesi, bilançosu denk?

Kaldı ki ülke ekonomisindeki, kurlardaki istikrarsızlığın temelinde iktidarın yanlış ekonomi politikaları yatıyor. Bundan kulüplerde etkileniyor. Kulüplerin borçlanma, stat gişe gelirleri ve naklen yayın gelirleri dışında geliri yok. Hepsinin gideri gelirinden fazla. Bu şartlarda denk bütçe mecburiyeti ve hapis cezası tüm kulüp yönetimlerinin cezaevine girmesiyle sonuçlanır. Dört büyük kulübün 15,5 milyarı bulan ve kulüplerin halen toplamda 30 milyar liraya ulaşan borçları için alternatif çözümler ve yöntemler teklifte yok.

Yasa teklifinde kulüplerle ya da yöneticilerle ilgili olarak haklarında ortaya atılan iddialar ya da soruşturma, kovuşturma açılması gerekçesiyle İçişleri Bakanlığına ve illerde yerel yetkililere spor kulübünü kapatmaya, yönetimine el koymaya kadar varan yetkiler verilmesi, bir hukuk devletinde kabul edilemez. Bu yetkilerle İçişleri ya da Spor Bakanı veya bir ilin valisi dilediği takdirde bahane üreterek bir kulübe kayyum atayabilecek, yönetime el koyabilecek hatta kulübü kapatabilecek. Böylesine sınırsız yetkiler spora kaos ve kargaşa getirir. Sporu siyasallaştırır.

Ayrıca Gençlik ve Spor Bakanına tanınan hukuksuz yetkiler, özerk olması gereken federasyonlar üzerinde her türlü baskının kurulmasına, siyasi tehdit ve telkinlere kolaylıkla zemin hazırlamaya olanak verecek düzenlemelerdir. Bakan gerekçe göstermeden, hukuki bir karar ya da dayanak olmadan federasyon genel kurullarını iptal etmeye, tek başına alacağı kararla genel kurulları yenilemeye, federasyon yönetimlerini ve başkanları görevden almaya, federasyon tahkim kurullarını tek başına atama ve görevden almaya yetkili olacak. Bakanın federasyonlar üzerinde böylesine mutlak, itiraz yolları kapalı, tek taraflı bir sınırsız yetkiye sahip olması aynı zamanda siyasi iktidarın Türk sporu üzerinde etkisinin artmasına zemin hazırlayacaktır. Hukuk ve disiplin kurullarının, tahkim kurullarının atama ve görevden alma yetkisinin Bakanlığa verilmesi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) kararlarına da aykırıdır ve AİHM'ye federasyonlar ve kulüpler tarafından açılacak davalarda Türkiye'nin mahkûmiyetine yol açacaktır.

Kanun teklifinin 14'üncü maddesinde spor federasyonlarının, belirli liglerde yer alabilmek için kulüplere 'spor anonim şirketi statüsünde olma ve en az 1 milyon TL sermaye zorunluluğu getirebilir' ifadesi yer alıyor.

✓ Bu madde istenmeyen kulüplerin engellenmesine, liglerde yer almasının önlenmesine yol açabilecek bir düzenleme ve sinsi bir amaçla yasa teklifine konulmuş.

Örneğin TFF bu maddeye dayanarak spor A.Ş tüzel kişiliğine sahip olmayan ya da en az 1 milyon TL ödenmiş sermayesi bulunmayan kulüplere süper ligde mücadele yasağı getirebilir. Federasyonlara verilen bu yetki sporda demokratik sürece aykırı olduğu gibi örgütlenme, teşebbüs, maddi özerklik vb. haklara da müdahaledir.

Federasyon yönetim kurullarında en az iki eski milli sporcunun görevlendirilmesi zorunluluğu da demokratik seçim, özerk federasyon ve genel kurul ilkesine aykırı bir zorlama maddesidir. Yöneticilik için gerekli, yeterli deneyimi, birikimi olmayan kişilerin sırf eski milli sporcu diye federasyon yönetimlerinde zorla görevlendirilmesi mecburiyeti, aynı zamanda seçimle iş başına gelmiş federasyon yönetiminin iradesine müdahaledir.

✓ Bir federasyon başkanı ve seçilmiş yönetim kurulu birlikte çalışmak istemese de en az iki yönetim kurulu üyesini zoraki görevlendirmeye mecbur ediliyor.

İktidar her zaman yaptığı gibi sporun, federasyonların, kulüplerin ağır yapısal-yönetsel sorunlarını çözmek, mali sıkıntılara, sorunlara çözüm üretmek yerine, yine günü kurtarmaya dönük, baştan sona cezalarla, yaptırımlarla, hapisle tehdit ve korkutma amaçlı bir yasa teklifiyle karşımızda. CHP; Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda kabul edilen kanun teklifindeki 18 maddeye şerh koydu. Kanun teklifi, koyulan şerhlerle birlikte TBMM Genel Kurulu'nda görüşüldükten sonra milletvekillerinin oyna sunulacak.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu düzenlemeler ve yetkiler sporun tamamıyla siyasal iktidarın kontrolüne, baskılarına terk edilmesi, tek kişinin, spor bakanının keyfi yönetimine bırakılması demektir. Böyle bir spor yasası, federasyon ve kulüpler düzenlemesi olmaz. Dünyada bunun örneği yok.

DIŞ POLİTAKAMIZ VE ÜLKEMİZİN İTİBARI!**RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI DEVAM EDERKEN YAKIN GELECEKTE BARIŞ VE ATEŞKES UMUDU ZOR GÖRÜNÜYOR.**

Rusya-Ukrayna savaşı devam ederken yakın gelecekte barış ve ateşkes umudu zor görünüyor. Türkiye'nin Zelenskiy ve Putin'i bir araya getirme girişimleri, İstanbul-Dolmabahçe'de gerçekleşen heyetler arası müzakereler süreci yumuşatsa da henüz somut bir ilerleme sağlanamadı. Ukrayna'nın NATO üyeliği rafa kalkarken, ABD ve AB'nin ortaya attıkları 'Ukrayna'da demokrasiyi savunmak için savaş' tezi gerçeklik ve samimiyetten uzaktır!

24 Şubat'ta başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ikinci ayına girerken yakın gelecekte bir ateşkes ya da barış sağlanması güç görünüyor. Türkiye, izlediği aktif tarafsızlık politikası ile şu ana kadar sorunun tarafları arasındaki diyalogun sürdürülmesi açısından ciddi ve önemli bir misyon üstlenmiş durumda.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun girişimleri, Zelenskiy ve Putin ile yapılan ikili telefon görüşmeleri, müzakere heyetlerinin İstanbul'da bir araya gelmesinin sağlanması bu açıdan Türkiye'nin çabalarını öne çıkartıyor.

Ancak AB'den ve özellikle ABD'den gelen açıklamalar, Rusya'nın ekonomik ve askerî açıdan daha da zayıflaması için ABD yönetiminin savaşın uzamasından yana bir yaklaşım izlediğini gösteriyor. ABD Başkanı Joe Biden'ın Putin'e yönelik hakaret söylemlerinin dozunu yükseltmesi, Putin'in yönetimden uzaklaştırılması gerektiğini ifade etmesi, ABD'nin bu savaşta perde gerisinde farklı amaçlarının olduğu, Rusya'da bir yönetim değişikliğinin hedeflendiği izlenimini güçlendiriyor.

Beyaz Saray daha sonra yaptığı açıklamada Başkan Biden'ın Rusya'da yönetimi değiştirmek gibi bir düşüncesinin olmadığını, ifadelerinin yanlış anlaşıldığını duyursa da ABD yönetiminin Ukrayna'ya silah ve para desteğini artırarak devam ettirmesi, savaşı uzatma planının işaret olarak görünüyor.

Savaşın başlamasında temel unsurlardan birisi olan Ukrayna'nın NATO üyeliği konusu rafa kalktı. Zelenskiy de dahil ABD ve AB liderleri Ukrayna'nın NATO üyeliğinin gündem de olmadığını, yakın dönemde böyle bir üyelik olmayacağını söylüyor. Rusya ise NATO üyeliğinin devreden çıkması yanında Ukrayna'nın silahsızlandırılmasını, tarafsızlığının ilan edilmesini, Kırım'ın ilhakinin tanınmasını, Donbas ve Luhansk'ın bağımsızlığının tanınması, buralarda referanduma gidilmesi, Ukrayna'da Rusça konuşma yasağının kaldırılması ve Rusçanın korunması vb. birçok talep öne sürüyor.

Gerçekte Ukrayna'nın ABD-RUSYA arasındaki jeopolitik rekabetin savaş sahası olarak seçildiğini söylemek yanlış olmaz. **NATO üyeliği gündemden çıktı ise ne için en baştan bu yola gidilmedi ve savaş sürecine girildi?**

Ukrayna'nın NATO üyeliği 2008 yılında ilk gündeme geldiğinden bu yana Rusya bunu kabul etmeyeceğini ısrarla yineledi. Geçen yıl aralık ayında ABD ve NATO'ya iletilen yazılı güvence taleplerinde de aynı görüşler sıralandı. ABD ve NATO bu taleplere yazılı yanıt vermeyi, Rusya'nın istediği güvenceleri reddetti. Bunun üzerine Rusya, amacına askeri yoldan ulaşma kararı verdi.

✓ Ukrayna'nın NATO üyeliği ABD ve Rusya arasında başka mücadele alanlarını da içeren jeopolitik rekabetin sembolü olarak görülmeli.

ABD, Almanya başta olmak üzere Avrupa ülkelerinin NATO'ya daha fazla katkı vermesini, daha fazla silahlanmalarını, Rusya'dan değil kendisinden petrol ve doğalgaz almalarını istiyordu. Ukrayna savaşı ABD'nin bu hedeflerinin kapısını ardına kadar açtı. Kuzey Akım2 doğalgaz boru hattı askıya alındı. Almanya ve AB Rusya'ya enerji bağımlılığını azaltma, 2030'a kadar sonlandırma kararı aldı. ABD ile AB arasında uzun süreli büyük çaplı petrol ve gaz anlaşması imzalandı. Almanya'da iktidardaki sosyal demokrat-yeşiller koalisyonu savunmaya 100 milyar Euro ilave harcama yapılması kararı aldı. Geçen hafta Almanya hava savunmasını güçlendirmek için füze hava savunma sistemleri almak üzere çalışma başlattı. İsrail ile Demir Kubbe savunma sistemi için müzakere kararı alındı. Ayrıca Almanya, hava kuvvetleri filosundaki Tornadoların yerine ABD'den F-35 savaş uçağı satın almaya karar verdi.

Sadece 24 Şubat'ta savaşın başlamasından bu yana geçen yaklaşık 40 günlük sürede yaşanan bu gelişmeler milyarlarca dolarlık silahlanma, milyarlarca dolarlık enerji anlaşmaları demek. ABD'nin silah sanayinin ve petrolünün, kaya gazının Avrupa'ya pazarlanması demek. Diğer NATO üyesi ülkelerin de silahlanmaya hız vermeleri ABD başta olmak üzere silah, uçak, füze, tank vb. satın almaları demek.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ABD'nin Ukrayna'ya silah desteğiyle savaşı sürdürmeye ve uzatmaya yönelmesi, Rusya'ya karşı söylemini daha da sertleştirerek gerilimi tırmandırması, tansiyonun düşmesine izin vermemesi vb. örnekleri çoğaltmak olanaklı. Fransa Cumhurbaşkanı Macron bile Biden'ın Putin'e hakaretlerini onaylamadığını, kabul etmelerinin mümkün olmadığını belirterek 'Ben kesinlikle Putin için bu ifadeleri kullanmam' açıklamasını yaptı.

NATO üyeliği rafa kalkınca ABD ve AB şimdi söylem değişikliğine giderek Ukrayna'da 'demokrasiyi, batı değerlerini savunduklarını' dile getirmeye başladı. ABD-AB'nin bu yeni tezine göre, Ukrayna'da demokrasinin savunulması, Rusya halkını da etkileyecek ve Rusya'da demokrasi talebinin yükselmesine, Putin'in yönetimden uzaklaştırılmasına, Rusya'da rejim değişikliğine olanak sağlayacak.

Batılı yetkililer Rusya'nın demokrasi tehdidini gördüğü için savaş başlattığını, Ukrayna'da demokrasiyi yok etmeye yöneldiğini öne sürüyorlar.

Ukrayna'da demokrasiyi savunma ve koruma tezi de gerçeklerden uzak, savaşı sürdürmek için üretilmiş bir bahane olarak görünüyor. 1991'de Sovyetlerin dağılmasıyla bağımsızlığını kazanan Ukrayna'da diğer eski Sovyet cumhuriyetleri gibi demokrasiden söz etmek mümkün olmadığı gibi, şayet sadece seçim yapılıyor olması kriter ise Ukrayna'da yapılan pek çok seçimde de hile ve şaibe nedeniyle sert tartışmalar yaşandı, sokaklarda eylemler yapıldı.

Sovyet cumhuriyetleri içinde Slav kökenli üç ülke Rusya, Belarus ve Ukrayna. Aynı zamanda bu üç ülke arasında en yoksul durumda olan da Ukrayna. Savaş başlayana kadar çok sayıda Ukrayna vatandaşı çalışmak için Belarus ve Rusya'ya gidiyordu. Daha önce de vurguladığım gibi şaibeli özelleştirmelerle Ukrayna ekonomisinin, sanayisinin, bankacılık sisteminin, medyasının neredeyse tamamının kontrolü 5-6 Ukraynalı oligarkın elinde. Seçimi kimin kazanacağına, kimin aday olacağına, kimin başkan olacağına onlar karar veriyor. Zelenskiy de bu oligarkların desteğiyle TV şovmenliğinden devlet başkanlığına getirildi. Uluslararası Şeffaflık Örgütü raporlarında da Ukrayna rüşvet ve yolsuzlukta en başlarda ve 115. sırada.

ABD-AB'nin şeffaflığın olmadığı, ülkenin bir elin parmakları kadar kişinin kontrolünde olduğu bir yerde demokrasinin varlığından söz etmeleri ve demokrasiyi savunduklarını öne sürmeleri samimi bir söylem değil.

ABD'nin zaman zaman yanına İngiltere'yi ve diğer bazı batılı ülkeleri de alarak, yerine göre NATO'yu da devreye sokarak bazı ülkeleri demokrasi getirmek için işgal ettiğini, yakıp yıktığını biliyoruz. Irak'ta, Suriye'de, Libya'da, Afganistan'daki işgallerde, yıllar süren savaş ve yıkımlarda pek çok başka gerekçenin yanında işgal gerekçelerinden birisi de bu ülkelere demokrasi getirmektir.

ABD'deki Bush yönetimi Saddam devrilip, Irak'a demokrasi gelince bölgedeki tüm Arap ülkelerinin bundan etkileneceğini böylece baskıcı rejimlerin devrilerek Ortadoğu'ya demokrasi geleceğini Irak'ın işgalinin gerekçesi yapmıştı. Ancak bir yandan ülkelere demokrasi getirmek iddiasındaki ABD-AB diğer yandan da bölgedeki en katı, çağdışı, şeriatçı antidemokratik rejimlerle, Suudiler başta olmak üzere şeyhlikler, emirlikler, sultanlıklarla müttefik. Dolayısıyla batılı ülkelerin ve liderlerin 'Ukrayna'da demokrasiyi savunmak için savaş' tezi inandırıcılıktan yoksun ve samimiyetsiz. Rusya ile jeopolitik rekabet alanındaki hegemonyayı genişletmek, savaşı olabildiğince uzatıp Rusya'yı askeri ve ekonomik açıdan zayıflatarak küresel bir güç olmaktan uzaklaştırmak vb. hedefler söz konusu. Putin bu oyuna gelmiş durumda ve Ukrayna'da geri dönülmesi zor bir noktada.

Bu açıdan kanımca Türkiye'nin aracılık girişimleri, ateşkes ve barışı hayata geçirme çabaları önemli ve değerli.

Bir an önce kuzeyimizdeki bu savaşın sonlanması en az Ukrayna ve Rusya kadar Türkiye'nin de lehine. Bu süreci yürütürken ABD-AB-NATO ile iş birliği içinde olmakla birlikte fazla dolduruşa gelmemek, dengeli ve ılımlı bir tutum sergilemek, her iki tarafla diyalogu açık ve sağlıklı tutmak önemli. Ayrıca ABD-AB-NATO'nun Türkiye'den beklentileri karşılanmadığı takdirde her an tavır değiştirmelerine, Türkiye'yi baskı altına alma, yaptırım tehditlerine tavrı sergilemelerine de hazırlıklı olunmalıdır.

BAĞIMSIZ YARGININ DIŞ POLİTİKADA TAVİZ MALZEMESİ YAPILMASI YANLIŞTIR!

İktidar dış politikada radikal bir makas değişikliğine yöneldi. Bunun son adımı İstanbul'da Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda işlenen gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayeti davasının Suudi Arabistan'a nakledilmesi girişimiyle atıldı. Suudilerle normalleşme, kredi-finance beklentisiyle bağımsız yargının siyasete kurban edilmesi, velihaht Prens Muhammed bin Selman'ın taleplerinin yerine getirilmesini içeren bu adım, Türkiye'nin ve Türk yargısının saygınlığının feda edilmesidir!

İktidarın '15 Temmuz 2016'daki darbe teşebbüsünün destekçisi ve finansörü' olmakla itham ettiği Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile son birkaç ayda hızla normalleşme sürecine girmesi ve karşılıklı ziyaretlerle sürecin ilerlemesi, dış politikada yeni bir U dönüşü ve makas değişikliğinin işareti idi. Bunun öncesinde Mısır ile normalleşme arayışları başlatılmış ancak umulan ilerleme sağlanamamıştı.

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın şubat ayındaki BAE ziyareti ve Abu Dabi Veliht Prensi Veliht Prensi Şeyh Muhammed bin Zayid Al Nahyan ile görüşmesinden sonra Suudi Arabistan'a geçerek **Veliht Prens Muhammed bin Selman** (MbS) ile de bir araya geleceği öne sürülmesine karşılık bu ziyaret gerçekleşmedi.

BAE, Mısır, İsrail ile uzun süredir gerilimli olan ilişkileri toparlama çabasına girişen iktidar, 2 Ekim 2018'de, İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda katledilen ve cesedinin yok edildiği ortaya çıkan gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetinde Suudi yönetimini ve Veliht Prens MbS'yi suçladığı için bu ülke ile de ilişkiler kesik durumdaydı. Cumhurbaşkanı Erdoğan Kaşıkçı cinayeti talimatının Veliht Prens tarafından verildiğini, Türkiye sınırları içinde böyle bir vahşetin olmasına göz yumulmayacağını ve failerin mutlaka yargılanıp cezalandırılacağını dünyaya ilan etti. Bütün dünyayı sarsan ve Suudi yönetimini sorumlu tutan bu vahşet ile ilgili olarak CIA tarafından yapılan inceleme sonrası Biden yönetimi tarafından açıklanan suikast raporunda da Suudi yönetimi doğrudan suçlandı ve 20'den fazla Suudi üst yöneticisine yaptırım kararı alındı.

Türkiye'de devam eden yargılamada zanlılar için Interpol'den kırmızı bülten çıkarıldı ve yargılanmak üzere iadeleri istendi. Ancak Suudi yönetimi bu talepleri kabul etmediği gibi hızla yaptığı göstermelik yargılamalarla bazı zanlılara ceza verdi.

BAE ile normalleşme girişimlerinin hızlandırılmasına paralel olarak Suudi Arabistan, Mısır, İsrail ile de benzer arayışlarda BAE'nin iktidara aracılık yaptığı biliniyor. Darbe destekçiliği suçlamaları unutulmuş BAE ile 10 milyar dolarlık yatırım anlaşması karşılığında varılan uzlaşmanın benzeri için Suudi Arabistan Veliht Prensi MbS'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Kaşıkçı davasıyla ilgili suçlamaların sonlandırılması, davanın düşürülerek kapatılması koşulunu öne sürdüğü medyada yer aldı.

İktidarın Suudi Arabistan Merkez Bankası ile swap anlaşması imzalama, Suudi fonlarından Türkiye'ye kaynak aktarılması vb. beklentilerine karşılık, Suudi yönetiminin Kaşıkçı cinayetinin örtülmesi şartının kabul edildiği, geçen hafta yaşanan bir gelişme ile somutlaştı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Riyad'a planlanan ziyareti öncesinde, İstanbul'da Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden 26 sanıklı davanın savcısı, Suudi Arabistan'ın dava dosyasının kendilerine devredilmesi talebinin kabulü yönünde mütalaa verdi. Hakimler de bu mütalaaı olumlu bularak dava dosyasının Suudi Arabistan'a gönderilmesi için Adalet Bakanlığı'ndan görüş alınmasını kararlaştırdı.

Adalet Bakanı aynı gün süratle olaya müdahil oldu. Önce konuyu incelediklerini ifade etti hemen akabinde davanın nakli konusunda olumlu görüş bildireceklerini açıkladı. Adalet Bakanı Türkiye ile Suudi Arabistan arasında adli yardımlaşma anlaşması olmamasına karşılık, Suudi Arabistan'ın davanın nakli talebinin Uluslararası Adli Yardımlaşma Anlaşması çerçevesinde karşılanacağını kaydetti.

✓ Davanın Suudi Arabistan yargısında yürütülmesi ve dava sonunda mahkûmiyet cezası verilmesi halinde dosya kapanacak, Türkiye'deki dava düşecek.

Geçen hafta yaşanan bu gelişme yargıya siyasi müdahalenin bir başka somut örneği. Ayrıca, pek çok davada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarıyla ilgili dava süreçleri son ana kadar uzatılırken, kararları uygulamamak için çeşitli engeller çıkartılırken, Suudi Arabistan yargısının talebinin böylesine süratle ele alınması, savcının, mahkemenin ve Adalet Bakanlığının peş peşe olumlu görüşler bildirmesi yargılamadaki siyaset gölgesiyle ilgili bir başka boyut. Suudi Arabistan ile normalleşme ve bazı finansal olanaklar karşılığında yargı pazarlığı, dava dosyasının nakli, cinayetin örtülmesi vb. tavizler verilmesi hem Türkiye'nin hem de Türk yargısının itibarını zedeleyicidir.

İktidarın daha önce Trump, Merkel, Macron karşısında sergilediği yargıya müdahale ve talimat tavrının Suudi Arabistan'ı da cesaretlendirdiği, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyaretine onay karşılığında davanın nakli koşulunu iktidara kabul ettirdiği gözleniyor.

✓ Trump'ın talebi ve yaptırım tehdidiyle **Rahip Brunson**'u mahkemede serbest bıraktıran Cumhurbaşkanı Erdoğan, eski Başbakan Merkel'in ve Fransa Cumhurbaşkanı Macron'un telefon ricalarıyla da casuslukla suçlanan gazetecilerin salınmasını sağlamıştı.

✓ İstanbul'da Çamlıca Kulesi'nde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın evini fotoğrafladıkları gerekçesiyle gözaltına alınarak casuslukla suçlanan **İsraili çift**, İsrail Cumhurbaşkanı Yitzak Herzog'un ziyareti öncesinde, İsrail Dışişlerinin ricasıyla ilk duruşmada serbest bırakılarak özel uçakla ülkelerine gönderildi.

İktidarın önüne geleni casuslukla, terör iltisakıyla, darbe destekçiliğiyle itham etmesi ve yargıyı bu amaçla kullanması, giderek kronikleşiyor. İçeride olduğu gibi uluslararası ilişkilerde de yargı, iktidar tarafından kullanılan bir araca dönüştürülüyor. Yabancı devlet başkanlarının, bakanların talebiyle, ricasıyla, telefonlarıyla yargılama

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

süreçlerine siyasi müdahaleler ve verilen tahliye kararları yargı bağımsızlığını ortadan kaldırdığı gibi saygınlığı erozyona uğrattıyor.

Tüm dünyayı dehşete düşüren vahşice işlenmiş bir gazeteci cinayetinin suçluları apaçık ortada iken, MİT cinayet sürecini, konuşmaları ve failleri kayıt altına almış iken dava sürecinin bir takım siyasi, diplomatik, finansal pazarlıkların malzemesi haline getirilerek üzerinin örtülmesi, uluslararası alanda Türkiye'ye itibar kaybettirir. İktidar Suudi Arabistan ile ilişkileri normalleştirmek istiyorsa bunu bir cinayet dosyası üzerinden yürütmek akılcı ve doğru bir yol değildir. Tek taraflı tavizlere dayalı diplomasinin yararı ve Türkiye'ye kazandıracığı saygınlık olmaz.

Nitekim BAE, Mısır, Suudi Arabistan ile normalleşme çabalarına rağmen, bu üç ülkenin başını çektiği Arap Birliği, geçen ay yaptığı toplantıda bu ülkelerin girişimiyle Türkiye'yi kınayan, Arapların düşmanı ilan eden bir karar tasarısını oy birliği ile kabul etti. Türkiye'yi Irak, Libya ve Suriye'de işgalcilikle, Arap ülkelerinin egemenliğine, toprak bütünlüğüne saldırganlıkla suçlayan bu karara Dışişleri Bakanlığı oldukça sert tepki gösterdi, kararın kabul edilemez olduğunu açıkladı. **Sadece bu karar bile dış politikanın ve normalleşme siyasetinin tek taraflı tavizler üzerine kurgulanmasının yanlışlığını, bu şekilde sonuç alınamayacağını gösteriyor.**

SARAY HEP SORUMLULUKTAN KAÇTI

"İnsanoğlunun dünyada başvurduğu en umutsuz iş sorumluluktan kaçmaya çabalamasıdır" diyor Kemal Tahir, ünlü "Kurt Kanunu" romanında... "Sorumluluktan kaçmak, insanın kendine ve topluma karşı işleyebileceği en sefil suçtur. Amacı ister kazanç, ister suçunu cezasız atlatmak olsun, insanın sorumluluktan kurtulmasına imkân yoktur" diyor Kemal Tahir. Tüm yetkileri elinde toplayıp, tek başına ülkeyi yönetmeye kalkan, ama hata üstüne hata yapıp, bugün de hatalarının sorumluluğundan kaçmaya uğraşan, kibirli bir kişi iş başında...

Erdoğan, 2018'de seçimlere birkaç gün kala, "Verin kardeşinize yetkiyi, faizle, şunla bunla nasıl uğraşılır görün" demişti. Yetmedi; 2019 mahalli idare seçimlerine giderken, "Türkiye ekonomisinin sorumlusu benim, ben! Şu anda devletin başında kim var? Tayyip Erdoğan var" diye bas bas bağırdı. Tek başına koltuğa oturdu, ondan sonrada kriz üstüne kriz çıkarttı. Ama her krizden sonra önce bakkalı, marketi, manavı terörist ilan etti. Soğan depolarını bastı. Yetmedi, "dış güçler" dedi. Hep sorumluluktan kaçtı. Ama o gün, bugün; milletimiz rahat yüzü görmedi.

Sorumlu Recep Tayyip Erdoğan

Bugünlerde tekrar, "Milletin aşına, ekmeğine, geçimine göz dikenlere acımayacaklarını" söylemeye başladı. Milletın aşına işine göz diken kim? Bugün, tarımın ana vatanı olan bu güzelim topraklarda, insanlar ekmek için, yağ için, ucuz kıyma için kuyruktaysa, markette şekerin satışına kişi başına 5 kilo sınır geldiyse, bunun sorumlusu kim? Bu ülkede hükümet kim? Recep Tayyip Erdoğan! Bugün bu ülkede insanlar tostun, baklavanın boşuna mahkûm olduysa, etin dürümünü yiyemiyor, dumanına tutulmuş dürüm ekmeğiyle nefis köreltiyorsa, bunun sorumlusu kim, hangi hükümet? Ülkeyi yönetemeyen kim? Recep Tayyip Erdoğan!

Siz manda yağurdunu gövdeye indirirken emekli bunu diyor

Siz belediyenin bakraçla gönderdiği manda yağurduna, Medine hurmalarını doğrayıp, üstüne birde kestane balı döküp, yulaf ekleyip yiyip yatarken şifa niyetine gövdeye indirirken yönetemeyip yangın yerine çevirdiğiniz bu güzelim ülkede, Tekirdağ'daki Bağ-Kur emekli hemşerim, çok sevdiği kuru üzümü alıp yiyemediğini söylüyor. Başındaki örtünün, ayağındaki ayakkabının kendisinin olmadığını, ölenlerin dağıtılan eşyalarını giymek zorunda kaldığını anlatıyor. Ülkenin bereketini kaçırdınız. Domates fiyatı sizin yönetiminizde, bir yılda üçe katlandı, rekor kırdı. Marketler "çıkma meyve" reyonu açtı. Vatandaş ucuz olsun diye çürük meyve peşinde koşar oldu. Bu pahalılığın sorumlusu kim? Bu yoksulluğun sorumlusu kim? Bu ülkede hükümet yok mu? Ülkeyi kim yangın yerine çevirdi? Recep Tayyip Erdoğan!

Yankesici gibi suç mahallinden sıyrılmaya çalışıyor

Saray ve şürekâsı, önce bozuyor, sonra yankesici misali, havaya bakıp ıslık çalarak olay yerindeki kalabalığa karışıp, suç mahallinden sıyrılmaya çalışıyor. Azdırdıkları hayat pahalılığını sadece seyrediyorlar. Sorumluluğunu üslenmediklerini hatalarını unutturmak için, her işi bıraktılar, şimdilerde Putin'le Zelensky arasında, boğazda bir fotoğraf çektirmenin peşinde koşuyorlar. Bir de, "Memnuniyetlerinizi bize Saraya, şikâyetlerinizi rahmetlik İsmet İnönü'ye, muhalefet partilerine ve Genel Başkanlarına iletin" diyor.

Peynir ekmekle karın doyurmak vardı, o da bitti

Ramazan ayındayız, ilk oruçlar tutuldu, ilk iftarlar açıldı. Mübarek Ramazan ayında edilen duaların, yapılan ibadetlerin kabul olmasını diliyoruz. Bir kere daha Ramazan'ın ülkemize, huzur ve bereket getirmesini temenni

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ediyoruz. Ama Ramazan öncesinde yeni bir zam yağmuruyla karşı karşıya kaldık. Gelen zamlarla şekerin tadı kaçtı. Şu Ramazan günü iftarda bir tatlı yemek için küçük bir servet ödemek gerekiyor. Et fiyatları zaten çok yüksekti, ayrıca artık iyice ulaşılmaz oldu. Kıyma 120 liraya, pırla gibi etlerin kilosu 200 liraya, bonfilenin kilosu 250 liraya dayandı. Süt ve süt ürünlerinde zaten bir zam bekleniyordu. Ama el insaf, bu kadarda olmaz. Eskiden “peynir ekmekle karın doyurmak” diye bir şey vardı. Şimdilerde beyaz peynirin kilosu 90 liraya dayandı. Birde yanına Ramazan’da pide alacaksanız, 2012 yılında 400 gramı 1,5 lira olan pide bugün hem 330 grama düşürüldü, hem de fiyatı 6 liraya çıktı. Gramajla falan oynayarak sanki çok artmamış gibi yapmaya çalışıyorlar. Algıyı yönetiyorlar. Daha birkaç hafta önce, “Bir marul 10 lira olur mu?” diyorduk. Bugün bir demet maydanoz oldu 10 lira... Marul 20 lirayı gördü. Antalya Hali’nde meyvenin sebzenin merkezinde; domates 17 lira, patlıcan 18 lira, kılıç biber 40 lira. Bunun üstüne bir de yol parası var, mazot parası var, komisyoncu parası var, bakkalın, manavın, pazarcının kar payı var.

TÜFE 27 yılın, ÜFE 20 yılın rekorunu kırdı

Mart ayına ait tüketici ve üretici enflasyonu açıklandı. TÜİK’in makyajlı rakamlarıyla bile; son bir yılda tüketici fiyatları yüzde 61, üretici fiyatları da yüzde 115 arttı. Tüketici ve üretici fiyatları arasındaki fark 54 puana çıktı. Böyle bir makası daha önce hiç yaşamadık. Enflasyonda turpun büyüğü hala heybede... Bağımsız iktisatçılardan oluşan Enflasyon Araştırma Grubu’na göre ise, Mart ayı enflasyonu, TÜİK’in söylediğinin iki katından fazla. ENAG’a göre yıllık enflasyon yüzde 143. Tüketici enflasyonunda TÜİK’in yine makyajlı rakamlarıyla 2002 Ocak ayından, üretici enflasyonunda ise 1995 Mart ayından bu yana, en yüksek enflasyonu yaşıyoruz.

Gıda enflasyonu %4,73’müş... sevsinler

Bu makyajlı rakamlarla gıda enflasyonu aylık yüzde 4,73. Biraz önce söyledim, etteki fiyat artışını söyledim, şekerdeki fiyat artışını söyledim, meyve sebzedeki fiyat artışını söyledim. Bunlar 4,73’ün içine sığmaz. Ama buna rağmen yıllık gıda enflasyonu yüzde 70,33. 27-28 yaşlarındaki gençlerimiz ilk kez, üç haneli enflasyonla tanıştı. İnsanlar marketlere gitmeye korkar oldu yüzde 4,73 gıda enflasyonuymuş. Sevsinler.

Enflasyonun şampiyonlar ligindeyiz

Türkiye tüketici enflasyonunda, dünyada en yüksek enflasyona sahip 6. ülke oldu. Türkiye’yi en büyük 10 ekonomi arasına sokacaklarını söylediler, ama dünyada en yüksek enflasyonu yaşayan 10 ülke arasına ancak sokabildiler. Bütün bunların sorumlusu kim? Bu ülkede kimin hükümeti var, kim hükümetin başında? Tabi ki, Recep Tayyip Erdoğan...

Anlaşılan bu yıl enflasyon %70’i de geçecek

Son bir yılda; patates yüzde 207, salatalık yüzde 193, patlıcan yüzde 185, margarin yüzde 160, kabak yüzde 153, karnabahar yüzde 146 zam görmüş TÜİK’in makyajlı fiyat toplama sistemiyle. Ama söylüyorum bunlar daha iyi günlerimiz. Doğalgaza yapılan fahiş zamlar bu rakamlarda yok. Yine son bir yılda; kömür yüzde 221, mazot yüzde 210, LPG yüzde 193, benzin yüzde 161, tüp gaz yüzde 137 zam görmüş. Bunlar iğneden ipliğe her şeyin girdisi. Artan bu maliyetler marketlerin raflarına, manavların, pazarcıların tezgâhlarına, kasapların vitrinlerine bundan sonrada yansımaya devam edecek. Anlaşılan bu yıl enflasyon yüzde 70’i de geçecek.

Zamların sorumlusu rezervi eriten, merkez’in kolunu kesen ERDOĞAN

Peki bu zam dalgasının sorumlusu kim? Bu ülkenin 128 milyar dolarını yok yere heba edip, Merkez Bankasının bir kolunu kesen, “Faiz sebep enflasyon sonuç” safsatasıyla, Merkez Bankasının elindeki bağımsızca kullanacağı araçları elinden alan kim? Enflasyonla doğru dürüst, bilinen usullerle enflasyonu indirecek olan usullerle Merkez Bankasını güçlendirerek mücadele etmeyen kim? Elbette Recep Tayyip Erdoğan!

Her dört gençten biri ev genci

Erdoğan şahsım rejimi elinde, ülkemizde kapanmayan bir başka yara da işsizlik. Gerçek işsizlerimizin sayısı, dünya üzerindeki 98 ülkenin nüfusundan fazla. Ucube saray yönetiminin iş başına gelmesinden bu yana, işsizlerin sayısı 3,5 yılda 2 milyon 902 bin kişi arttı. Ne bir işte çalışan, ne de okuyan gençlerimizin sayısı 3 milyon! Bu hükümet her dört gençten birini “Ev Genci” yapmış.

Erdoğan milletin gençlerini saray sosyetesini sanıyor

Şimdi bunun sorumluluğundan da kaçmaya çalışıyor. Havaya bakıyor ısıklık yapıyor. Umudunu yitiren gençlere, internet, sosyal medya ve benzeri alanlardan istifade etmeyi, demli bir çay veya güzel aromalı bir kahve eşliğinde, sosyalleşmeyi, bir de dünyayı gezip görmeyi öneriyor. El insaf... Anlaşılan Erdoğan, bu milletin gençlerini saray sosyetesini sanıyor. İstanbul

3 gün yurt dışına çıkmanın bedeli, 3 asgari ücret

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milletvekilimiz Sn. Özgür Karabat, Avrupa'ya 3 günlük gezinin maliyetini çıkardı. Pasaportundan uçak biletine, en ucuzundan bir otelde kalmak kaydıyla, konaklamasına toplam masraf 12 bin 300 lira. Saray'ın tavsiyesi üzerine, gençlerin üç gün yurt dışına çıkması asgari bedel olarak üç tane asgari ücreti gerektiriyor. Gençler bu parayı nereden bulacak?

Bunların kalbi ölmüş

Kahramanmaraş'ta konuştuğum telefon satıcıları, artık doğru dürüst telefon alan kalmadığından aksesuar satarak ayakta kalmaya çalıştıklarını söylüyor. Akılla telefona ulaşamayan, hatta akıllı telefonlarını satmak zorunda kalan gençler, internetten, sosyal medyadan, nasıl istifade edecek? Bunlar çaresiz bıraktıkları milletimize karşı, işte böyle kayıtsızlar. Milletini halini görmüyorlar. Kendileri ve yandaşları için atan kalpleri, vatandaşa karşı mühürleşmiş. Utancı gidenin kalbi ölmüş, bunların kalbi ölmüş.

Roma da böyle battı

Aydınlanma döneminin önemli düşünürlerinden Montesquieu, "Romalıların Yücelik ve Çöküşünün Nedenleri Üzerine Düşünceler" adlı eserinde, Romanın çöküş dönemini şöyle anlatıyor: "Yeni bir tür yozlaşma baş gösterdi. Saray milletten koştukça içindeki zehir arttı. Makamlar muktedir olmayanlara bırakılıyordu. Önceki imparatorların meseleleri bizzat bilmesini sağlayan istişareler ortadan kalktı. Güç sahibi, az sayıdaki sırdaşının aktardığı kadarını biliyordu. Sarayda şatafat ve gösteriş yerleşti. Sadelik ve tevazu, asaletin ihmali olarak yorumlandı." O günlerden bugüne geldik. Bugün ülkemizdeki saray da milleti duymuyor, halini görmüyor. Bugün de devlet yönetiminde istişare bitti. Bugün de millet kuyruklarda beklerken görgüsüz bir lüks ve şatafat Sarayı sardı. Bugün de tevazu, "İtibardan tasarruf olmaz" denerek hakir görülüyor. Bugün de yönetimde liyakat sona erdi.

Sarayın Nebati'ye konuşma yasağı getirdiği söyleniyor

En kritik makamlar, beceriksiz ellere teslim ediliyor. Erdoğan daha önceleri; "Tıpkı bayrak gibi, tıpkı milli marş gibi, ülkenin gücünü, itibarını, bağımsızlığını simgeler. Aynı zamanda milletin itibarıdır " diye tarif ettiği, milli paramızı kendi elleriyle pul etti. Hazine ve Maliye Bakanlığı koltuğuna oturttuğu Nebati Bakanları da çıktı bununla övündü. Şimdilerde Sarayın kendisine konuşma yasağı getirdiği söyleniyor.

İkişer üçer ballı maaşlar

Bir de ikişer üçer ballı maaşlarla gününü gün edenler var. Bunların bol sıfırlı maaşları, Yönetim Kurulu üyelik ücretleri tıkr tıkr hesaplarına yatıyor. Zonguldak milletvekilimiz Sn. Deniz Yavuzylmaz, Ballı Yönetim Kurulu üyeliklerine getirilen Bakan Yardımcılarını, tek tek ortaya koyuyor. Bir Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, 40 bin lira maaş alıyormuş. Yetmiyor, üstüne 67 bin lira TÜPRAŞ Yönetim Kurulu üyeliğinden de para alıyor. Aylık geliri 107 bin lirayı buluyor. Asgari ücretin 4 bin 253 lira olduğu yerde, bir bakan yardımcısı, her ay 25 asgari ücret tutarında maaşı alıp cebine koyuyor.

Kupon araziye bile takip eden Erdoğan bunları bilmiyor mu?

Şimdi bunun hak neresinde, adalet neresinde? Bu yağmanın, bu talanın sorumlusu kim? Bu kişileri buraya kim atıyor? İstanbul'daki kupon arazileri bile tek tek takip eden, her şeyden haberi olan Erdoğan'ın, bunlardan haberi olmaması mümkün mü? Bu, "Rabbena, hep bana, hep bana" düzeninin başı bellidir: Recep Tayyip Erdoğan!

Bu ülkenin başka Erdoğancılara ihtiyacı yok

Ne yazık ki ülke devlet, devlet gibi değil, Saray ve şürekâsı tarafından aile şirketi gibi yönetiliyor. Erdoğan'ın oğlunun bu devlette resmi bir görevi var mı? Yok. Ama devlet protokolünde ilk sırada. Damatlardan biri ülkenin 128 milyar dolarını hiç etti. "At izi it izine karıştı" deyip, çekti gitti. Şimdi bir diğeri de, bu ülkenin önde gelen gazetecilerinden, Sayın Çiğdem Toker'e ayar verip, tehdit etmeye kalkıyor. Bu ülkeyi germek için, bir tane Recep Tayyip Erdoğan fazlasıyla yetiyor. Ülkenin başka Erdoğancılara ihtiyacı yok. Herkes kendi işine baksın...

Çakma oligarkın istifası söylediklerinin üstünü örtmez

Bu arada Erdoğan için Amerikalılara, "Aman deliğe süpürmeyin, kullanın" diyen, Erdoğan'ın danışmanlarını görmüştük. Şimdi de AK Parti'de görev yapmış, Erdoğan'a ilahi aşkla bağlı Eski Maocu, yeni çakma oligarkın, "AK Parti'yi ABD iktidara getirdi" sözleri, yenilir yutulur gibi değil. Ama anlaşılın Saray bu itirafı da bir güzel, yiyip yutacak. Çünkü yiyip, yutmak bir de üstüne unutturmaya çalışmak, bunların en iyi bildiği iş! İstifa söylenen sözlerin üstünü örtmez. Bu sözleri de kimse unutmaz.

4 kişilik ailenin fitresi asgari ücreti geçiyor

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Mübarek Ramazan ayındayız. Ülkemizdeki yoksullaşma, fukaralık bu Ramazan'da daha da görünür oldu. Millet Ramazan'ının sonunu nasıl getireceğini, şimdiden kara kara düşünüyor. Fitre, yani bir kişinin bir günlük yemek parası bu yıl 40 lira olarak belirlendi. Dört kişilik ailenin fitresi günlük 160 lira, aylık 4 bin 800 lira. Yani asgari ücretin 550 lira üstünde. Ve bu ülkede çalışanların yüzde 60'ı, asgari ücretle geçinmeye çalışıyor. Yapılan son anketlere göre, toplumun yüzde 59'u, "Gelirim, giderimi karşılamıyor" diyor. Bir tarafta kişi başına 1.250 liraya lüks otellerde iftar açanlar, bir tarafta da iftarda, sahurda ekmeğinin yanına katık arayanlar... İşte en son Gaziantep'te yaşananlar... Millet iftar çadırının önünde ucu bucağı olmayan kuyruklarda... Tıpkı hükümetin başı gibi Belediye Başkanı da şehrindeki yoksulluktan bihaber... "Kuyruk çok olunca, lokantalardan takviye yaptık" diye açıklama yapıyor.

Ya zengin var ya fakir... ortası yok

Ülkede orta direk hepten silindi gitti. Bir yoksul var, bir de çok zengin... Ortası artık yok... Bu ülkede, yoksulun ekmeği alırken ödediği vergiyle, zengin parasına kur garantisi veren, kur koruması veren bir hükümet var. Yandaşına dolarla avroyla gelir garantisi bağlayan bir Hükümet var. Ülkenin döviz kasasını tam takır ettiler. Mart ayının son haftası itibarıyla, Merkez Bankası'nın döviz kasası, net 46,5 milyar dolar açık veriyor. 1970'lerin Dövizle Çevrilebilir Mevduatına, Erdoğanca isim verdiler. "Kur korumalı" dedikleri mevduata 3 ayda, vatandaşlarımızın sırtından 13,6 milyar lira ödediler.

Ucube rejim 3,5 yılda 68 milyar dolar faiz ödedi

Bu mevduata Hazine'den ödenen faizin yıllığı yüzde 90'ı buluyor. Hani faiz nastı? Faizi düşürmenin inancınız gereği olduğunu siz söylemediniz mi? Faiz bütün kötülüklerin anası, babası değil miydi? Peki, bu yüzde 90 faizi nasıl izah ediyorsunuz? Bu ucube rejimin ilk 3,5 yılında, Bütçeden yapılan faiz harcaması tam 68 milyar 300 milyon dolar. Her ay 1 milyar 551 milyon doları, her gün 51 milyon doları, her saat 2 milyon 125 bin 329 doları, vatandaşın cebinden almışlar, içerideki ve dışarıdaki faiz lobilerinin kasasına aktarmışlar. Bu nasıl nas? Yazık, günah değil mi?

Her müteahhit o kadar şanslı değil

"Kasamızdan 1 kuruş çıkmayacak" dedikleri, geçilmeyen yollar, köprüler, uçulmayan havalimanları için, son 5 yılda vatandaşın cebinden alıp, yandaş müteahhitlerin cebine koydukları para 10 milyar doların üstünde. Ama devletle iş yapan müteahhitlerin hepsi bu kadarda şanslı değil. Onlar dörde beşe katlanan inşaat maliyetleri karşısında kendilerine sadece yüzde 3'le yüzde 5 fiyat farkı verildiğini söylüyor. "Batıyoruz" diye feryat ediyorlar. Bir kamu müteahhidi, zam furçası nedeniyle şirketlerin konkordato ilan ettiğini, teminatını yaktığını söylüyor. "30 yıldır sektördeyim, böyle bir dönem görmedim" diyor.

Vatandaşın vergisini aç kurtlar gibi bekliyorlar

Vatandaşın vergisini cebe indirmek için aç kurtlar gibi bekleyen, Saray ve şürekâsı ve onların beslemeleri nedeniyle, akaryakıttan alınan vergi düşmüyor. Çiftçiye, esnafa, üreticiye hak ettikleri destek verilmiyor. Sofraya ucuzluk gelmiyor. Peki, tüm bunların sorumlusu kim? Hükümet koltuğunda kim oturuyor? Tabii ki Recep Tayyip Erdoğan!

Millet sarayın hatalarının bedelini ödüyor

Geçtiğimiz hafta Ekonomi Masası olarak, Kahramanmaraş ve Hatay'daydık. Kahramanmaraş'ta bıçak kemiğe dayanmış. Esnaf canla başla çalışıyor, ama insanların alım gücü bitmiş. Dükkanlar artık her ay ne kadar kazandığını değil, ne kadar eksiye girdiğini hesaplıyor. Hatay'da üretici de nakliyecisi de Saray'ın üst üste yaptığı dış politika hatalarının faturasını ödüyor.

Esnaf ekmeği teknesinin batışını karanlıkta izliyor

Ekonomi Masası programımızın tamamlanmasının ardından, memleketim Tekirdağ'da iş dünyasıyla, Sivil Toplum Örgütleriyle, çiftçilerle bir araya geldim. Esnaf çalışırken batıyor. Fatura az gelsin diye elektriklerini kırmış, ekmeği teknesinin batışını karanlıkta izliyor.

Saray, "ölen ölür kalan sağlar bizimdir" diyor

Çiftçi Tekirdağ'ın verimli topraklarında dahi üretmekte zorlanıyor. Mazot, gübre, tohum, ilaç fiyatları sadece bir yıl içerisinde ikiye üçe katlanmış. Sayın Genel Başkanımız, bizde buradan aylardır bağıyoruz. "Büyük bir gıda krizi giderek yaklaşıyor. Derhal önlem alın" diyoruz. Orali bile olmuyorlar. Oysa günümüzde gıda güvenliği, artık bir milli güvenlik meselesi haline geldi. Özellikle pandemiden sonra, gıda ve sağlıkta kendine yeterliliğin ne kadar önemli olduğunu bütün dünya gördü. Ama bir bizdeki hükümet görmedi. Gözlerini sımsıkı yumdu, kulaklarını kapattı, "Ölen ölür, kalan sağlar bizimdir" dedi. Saray en iyi bildiği işi yaptı. Sorumluluktan kaçtı, ama

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

sorumluluktan kaçmanın sonuçlarından kaçamıyor. Şimdi her hatası gibi sorumluluktan kaçmasının acı faturasını millet olarak hep birlikte ödüyoruz. Erdoğan'ın umurunda mı? Değil.

Milletin ciğerini sökmediğiniz kaldı

Çıkmış diyor ki, "Böyle dönemler, hep birlikte fedakârlık yapmamız, hep birlikte günlük kazancımızı değil, ortak geleceğimizi düşünmemiz gereken dönemlerdir" diyor. Millete ahkâm kesiyor. Yeter artık. Siz "yeter nedir" bilir misiniz? Bu millet size daha hangi fedakârlığı yapsın? Milletlin bir ciğerini sökmediğiniz kaldı. Daha ne yapacaksınız? Daha nasıl bir fedakarlık bekliyorsunuz?

Fedakarlık sırası sizde ve şürekânızda

Artık fedakârlık sırası sizde ve şürekânızda. Lüksünüzden, şatafatınızdan fedakarlık yapacaksınız. Şürekânız üçer beşer aldıkları ballı maaşlardan fedakârlık yapacak. Tahsildarlığını yaptığınız beşli çeteniz memleket yansa da tıkr tıkr ödenen Dolar-Avro cinsinden geçiş, uçuş, yatış garantilerinden fedakârlık yapacak. Siz de tüm bunların üstüne son bir fedakârlık daha yapacaksınız! Ülkeyi artık yönetemediğinizi kabul edeceksiniz, vakit geçirmeden milletin önüne sandığı getireceksiniz. Milletimizde size, bu hükümete, bu rejime sandıkta hak ettikleri şamarı atacak.

Ukrayna güvence istiyorsa bunun BM tarafından sağlanması gerekir

Bugün son olarak, Rusya-Ukrayna savaşına değinmek istiyorum. Savaş tüm acımasızlığıyla sürüyor. Ukrayna'nın şehirleri Rus füzelerinin hedefi oldu. Çatışmaların yoğunlaştığı bölgelerden toplu mezar haberleri ve hepimizin içini yakan görüntüler geliyor. Sivillerin katledilmesi insanlık suçudur. Bunu şiddetle kınıyoruz. Bu iddialar ciddiyetle araştırılmalı, failleri bulunmalı ve mutlaka cezalandırılmalıdır. Savaşın bir an önce diplomasi yoluyla son bulması, hepimizin ortak dileğidir. Fakat burada da çok dikkatli olunmalı. Ukrayna ülkemizin de aralarında bulunduğu 8 ülkeyi garantör olarak görmek istediğini söylüyor. Bu 8 ülkenin 7'si, NATO üyesi. Ukrayna, NATO üyesi ülkelerin garantörlüğünü sağlayarak, bir şekilde NATO koruması altına girmek istiyor. Dışişleri Bakanlığı'nı parti örgütüne çeviren Sarayı biz buradan uyarıyoruz. Putin ve Zelensky arasında bir fotoğraf verebilmek için, Türkiye'nin başını ilerde çok ağrıtabilecek bu gibi taahhütlerin altına asla girmeyin. Ukrayna bir garantörlük ve güvence istiyorsa, bunun Birleşmiş Milletler tarafından sağlanması gerekir. Bu sayede sağlanacak bir barış hem uluslararası hukuk bakımından, hem de Rusya'yı bağlayıcılığı bakımından çok daha doğru olacaktır.

Tur operatörlerine acil destek gerekiyor

Diğer taraftan bu savaşın turizm gelirlerimize ve ekonomimize ciddi etkileri görülmeye başladı. Rusya ve Ukrayna'dan turist getiren, tur operatörlerimizin kullandığı kiralık uçaklar, kiraya verenler tarafından geri çağrılmaya başlandı. Bu yıl tur operatörlerini ayakta tutmak için devletin mutlaka finansal destek sağlaması şart. Aksi halde yerli ve milli tur operatörlerimiz, birer birer yabancıların eline geçecek.

Bu zulmü hep birlikte bitireceğiz

Türkiye büyük bir ülkedir. Milletimiz ortaklarımızla beraber bize görevi verdiğinde, cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında, ülkemize adaleti getireceğiz. Birinci sınıf demokrasiyi getireceğiz. Türkiye'yi üreten ve üreterek zenginleşen bir ülke yapacağız. Ülkemizin zenginliğini hakça paylaşacağız. Bizim iktidarımızda hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek. Bizim iktidarımızda derelerimiz, denizlerimiz, dağlarımız, rant uğruna yok edilmeyecek. Parasal ve mali dengeler siyasi rant uğruna heba edilmeyecek. Bütçe açıklarını alabildiğine attırıp ülkeyi borç batağına sokmayacağız. Para politikasını etkisizleştirip enflasyonun elden kaçmasına göz yummayacağız. Hem ekonomide hem de ülkemizde kural hâkim olacak. Biz milletimizle el eleyiz. Ülkemizin ufkunu karartan bu zulmü, hep birlikte sandıkta bitirmeye hazırız.